

ඛලාපොරොත්තු
අත්හැර නොගනිමු

ගොඩ එමු
ගොඩ නගමු

බලාපොරොත්තු
අත්හැර නොගනිමු

ගොඩ එමු
ගොඩ නගමු

බලාපොරොත්තු
අත්හැර නොගනිමු

ගොඩ එමු ගොඩ නගමු

ප්‍රකාශනය

43 සේනාංකය
4/120, තලකොටුව උද්‍යාන පාර,
නාරාහේන්පිට
කොළඹ 05.

මුද්‍රණය

ඉමාෂි ප්‍රින්ටර්ස්
96/A, වනාත පාර,
ගංගොඩවිල, නුගේගොඩ.

පෙළගැස්ම

පෙරවදන	04
පළමුවන කොටස - ගොඩ එමු	
1.1 ණය උගුල	11
1.2 ණය උගුල ගැස්සෙන ලකුණු	18
1.3 අලුත් ආණ්ඩුවක සම්ප්‍රාප්තිය	21
1.4 රජයට අර්බුදය සම්බන්ධයෙන් ඉදිරියට හෝ වැඩ පිළිවෙලක් තිබේද?	27
1.5 අගාධයෙන් ගොඩ එමු	32
දෙවන කොටස - ගොඩ නගමු	
2.1 ප්‍රවේශය	43
2.2 වසර 73 ක ශේෂ පත්‍රය	46
2.3 ඉහිත හිතෙන රටක් වෙනුවෙන් සංවාදයට ප්‍රවේශයක්	49
2.4 ප්‍රශ්න කිහිපයක්	54
2.5 සම්මුතියට ප්‍රවේශයක්	61

බලාපොරොත්තු
අත්හැර නොගනිමු

ගොඩ එමු ගොඩ නගමු

මෙය තවත් සාම්ප්‍රදායික ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශනයක් නොවේ. සාම්ප්‍රදායික දේශපාලන පක්ෂ හා සංවිධාන මෙන්ම, ඒවා වරින් වර ඉදිරිපත් කරන ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශනය දැන් ජනතාව ප්‍රතික්ෂේප කරති. අප මේ ඉදිරිපත් කරන්නේ දේශපාලනයෙහි මෙන්ම ප්‍රතිපත්ති නිර්මාණයෙහිද ඉදිරිගාමී හැරවුමක් සඳහා අත්‍යවශ්‍ය සමාජ සංවාදයකට දායක කරගත හැකි මූලික ලියවිල්ලකි.

මේ ඉදිරි දැක්ම සකස් කිරීම සඳහා උපයෝගී කර ගනු ලැබුවේ පසුගිය කාලය පුරා 43 සේනාංකය වටා එක් වූ විවිධ සමාජ ක්‍රියාකාරීකයන්ගේ සහභාගිත්වයෙන් සිදු වූ සංවාද, සාකච්ඡා සහ ශාස්ත්‍රීය අන්‍යෝය ලෙස වැය කරන ලද සාමූහික බුද්ධිමය ශ්‍රමයෙහි ප්‍රතිඵලයි.

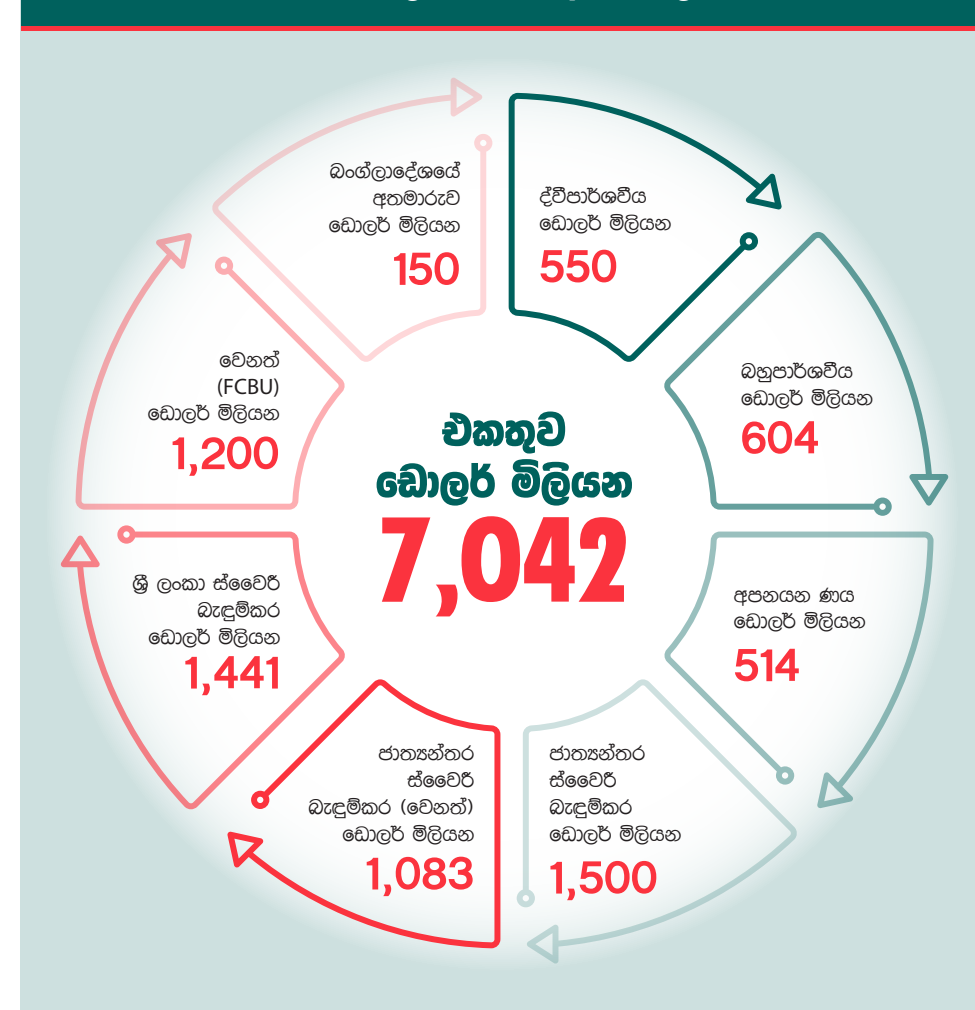
පළමුවෙන්ම වැටී ඇති ආර්ථික හා මූල්‍ය අගාධයෙන් රට ගොඩ ගත යුතුය. මේ ලියවිල්ලේ “ගොඩ එමු” නම් පළමු කොටස වෙන් කර ඇත්තේ ඒ සඳහාය. දෙවනුව, මේ රට ඉන්න හිතෙන රටක් බවට පත් කර ගත යුතුය. ඒ සඳහා වූ දීර්ඝ කාලීන වැඩපිළිවෙලකට අවශ්‍ය මූලිකාංග තේරුම් ගැනීම උදෙසා මේ පොතේ “ගොඩ නගමු” නම් දෙවන කොටස වෙන් කර ඇත.

මේ කාර්යයන් දෙක වෙනුවෙන්ම අද අවශ්‍ය වන්නේ ජනප්‍රිය මිට්‍රාවන් පිටු දකිමින් කෙරෙන්නා වූ ප්‍රායෝගික මැදිහත්වීම්ය. මේ ලියවිල්ල විබඳු ප්‍රායෝගික සමාජ දැක්මක් උදෙසා අත්‍යවශ්‍ය මහජන සංවාදය ගොඩ නැංවීමට ඉවහල් වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරමු.

ගොඩ එමු

රට තිබෙන්නේ මූල්‍ය අගාධයක මුවවිටිය. නිදහසින් පසු ඉතිහාසයේ ප්‍රථම වතාවට ශ්‍රී ලංකාව දැන් පවතින්නේ කොයි මොහොතේ හෝ බංකලොත් වීමේ අතරාසන්න අවදානමකය. 2022 වසරේදී ගෙවීමට ඇති ණය වාර්තයන්හි මුළු එකතුව බොලර් මිලියන 7,042 කි. නමුත් ශ්‍රී ලංකාව සතුව ඇති බොලර්වලින් ගෙවිය හැකි සංචිතවල මුළු වටිනාකම බොලර් මිලියන 1,500 ක් පමණකි.

2022 වසරේ දී ගෙවීමට ඇති විදේශ ණය

එහෙයින් මේ මූල්‍ය අගාධයෙන් අප රටක් ලෙස ගොඩ ආ යුතුමය.

ගොඩ නගමු

නිදහසින් පසුව ශ්‍රී ලංකාව, සමාජ සංවර්ධනය අතින් සැලකිය යුතු දියුණුවක් ලබා ඇත. එහෙත්, ඊට ගැලපෙන ආකාරයේ ආර්ථික වර්ධනයක් ලබා ගැනීමට අපි අපොහොසත්ව සිටිමු.

විපමණක් නොවේ. පසුගිය දශක ගණනාවක් ඇතුළත සිදු වූ සමාජ ප්‍රගමනයට සාපේක්ෂව ගත් කල, දේශපාලන ක්‍රමය හා ආණ්ඩුකරණය පවතින්නේ ද, නූතන ශික්ෂිත සමාජයකට ගැලපෙන අයුරින් නොවේ.

දූෂණය, වංචාව, අත්තනෝමතිකත්වය, අසාධාරණය, අයුක්තිය, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ බව, අකාර්යක්ෂමතාව සහ අපිළිවෙල හිසා බහුතරයක් ජනතාවට මේ රට විපා වී ඇත.

ඒ නිසා ශක්තිමත් ආර්ථිකයක් සහ ශිෂ්ට සම්පන්න සමාජ දේශපාලන ක්‍රමයක් ගොඩ නගා ගැනීමෙන් තොරව අපේ රටට අනාගතයක් ගැන සිතන්නටවත් නොහැකිය.

1

അോമി
പ്രഭു

ගොඩ එමු

අපේ මව්බිම ගමනක නැතහොත් පරිච්ඡේදයක අවසානයට ළඟා වෙමින් සිටියි. එම අවසානය ඉතා වේදනාත්මක වනු ඇත යන්න දැනට පවතින ආර්ථික දත්ත පදනම් කරගෙන ප්‍රකාශ කළ හැක. වසර ගණනක් මුළුල්ලේ විනයකින් තොරව ක්‍රියාත්මක වූ ආර්ථික සහ රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති රටේ ආර්ථිකය තිරසර මායිමෙන් ඔබ්බට තල්ලු කර අවසානය. ඉතිහාසයේ පළමු වරට ශ්‍රී ලංකාව ගත් ණය 2022 පළමු කාර්තුව වන විට ගෙවිය නොහැකි වීමට විශාල ඉඩක් ඇත. රටේ ශුද්ධ විදේශ වත්කම් සෘණ අගයක් ගනු ඇත. ආර්ථික කළමනාකරණයේ මර්මස්ථානයක් වන මහ බැංකුව ඇතුළුව සමස්ථ බැංකු පද්ධතියේ ස්ථාවරත්වය අවිනිශ්චිතය. ඉහළ යන ජීවන වියදම හා කිරිපිරි, සීනි, ගෑස් හා අත්‍යවශ්‍ය ආහාර ද්‍රව්‍ය හිඟය දැනටමත් ජනතාවට විශාල පීඩනයක් එල්ල කර හමාරය. පොහොර හා රසායනික, බීජ නොමැතිකමින් ගොවිබිම්, අරගල බිම් බවට පත්වෙමින් පවතී. සිමෙන්ති හා යකඩ හිඟය විසින් ඉදිකිරීම් ක්ෂේත්‍රය අර්බුදයට යවා ඇත. තෙල් හිඟයක් හා විදුලි කප්පාදුවක් අත ළඟය. අර්බුදය ආර්ථිකයෙන් පටන් ගෙන සමාජීය සහ දේශපාලන අසහනයක් නැතහොත් පිපුරුමක් දක්වා ඔඩු දිවීමට ඉතා විශාල ඉඩක් පවතී.

ඉදිරියේදී ඇති විය හැකි මේ තත්ත්වය පිළිබඳව ස්වාධීන ආර්ථික විශ්ලේෂකයන්, හිටපු ජ්‍යෙෂ්ඨ මහබැංකු හා මුදල් අමාත්‍යාංශ නිලධාරීන් සහ ජාත්‍යන්තර ආයතන කල්තබා අවදානම් හැඟවූ වාර අනන්තය. නමුත් දේශපාලන අධිකාරිය සහ දඟක දෙකක් තිස්සේ මුදල් අමාත්‍යාංශයට හා මහ බැංකුවට අරක් ගෙන සිටි දේශපාලන අන්තේවාසිකයින් කිහිප දෙනා තම පටු දේශපාලන වුවමනා චපාකම් ගැන පමණක් කටයුතු කිරීම නිසා ප්‍රශ්නයට පිළියම් යෙදීමක් සිදු නොවීය. පසුගිය දඟක දෙක සම්පිණ්ඩනය කළ හැක්කේ (i) තිරසාර නොවුණු බුබුළු ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති; සහ (ii) ජාවාරම්කාර දේශපාලන, නිලධාරී සහ ව්‍යාපාරික පැලැන්තියකට රට සහ ජනතාව සුරා කෑමට තිබූ අවස්ථාවක් වශයෙනි. රට සහ ජනතාව පැත්තෙන් බැලූ කල අහිමි වී ගිය දඟක දෙකකි (two lost decades).

මේ ගැන 43 සේනාංකයේ පුරෝගාමීන් විසින් පසුගිය වසර ගණනාව මුළුල්ලේම අනතුරු ඇඟවීම් කළහ. හිටපු අමාත්‍ය පාඩ්ලි විම්පික රණවක මහතා විසින් 2014 දී රචනා කරන ලද "ආලපාළු ආර්ථිකය" පොතෙන් පවත්නා බුබුළු ආර්ථිකය ගැන පෙන්වා දුන් අතර 2016 දී රචනා කරන ලද "මූල්‍ය අගාධය ඉදිරියෙන්" කෘතිය මගින් 2023 වර්ෂය වනවිට ශ්‍රී ලංකාව පෙර නොවූ විරූ ආර්ථික අර්බුදයක් කරා ගමන් කිරීමේ අවදානම පවතින බව මුල්ම වරට පෙන්වා දුන්නේය. 2016 වර්ෂයේදීම සක්‍රීය ණය කළමනාකරණය වෙනුවෙන් වූ නීති සම්පාදනය සඳහා වූ සංකල්ප පත්‍රිකාවක් ඉදිරිපත් කරනු ලැබුවේද මෙම අවදානම කළමනාකරණය කර ගැනීමට රජය යොමු කිරීම සඳහාය. මීට වසරකට පෙර 43 සේනාංකය බිහි කරන ලද මොහොතේ පටන් එමගින් ප්‍රධාන තේමාවක් වූයේම ඇති වෙමින් පවතින ආර්ථික අර්බුදයයි. විශේෂයෙන්ම 2019 දී ඉදිරිපත් කරන ලද බදු සහන පැකේජය නිසා රාජ්‍යය බංකොලොත් වීමේ අවදානමක් ඇති වී ඇති බව මුල පටන්ම පෙන්වා දුන්නෙමු.

සෑම අභියෝගයක්ම විසින් අවස්ථාවන් රාශියක් ඇති කරනු ලබයි. දෙවන ලෝක යුද්ධයෙන් පසු ජපානයේ සහ ජර්මනියේ නැවත නැගී සිටීමත්, 1997 ආර්ථික අර්බුදයෙන් පසුව අග්නිදිග ආසියා කලාපයේ රටවල් නැගී සිටීමත් ඊට නිදසුන්ය. පරණ වැරදි නැවත නොකිරීමටත් ශක්තිමත් දේශයක් ගොඩනැගීමට අවශ්‍ය අධිතාලම ඉදිරි වසර කීපය තුළ දැමීමටත් අපි අදිටන් කර ගත යුතු වෙමු. මෙහිදී අපට වැරදුනු තැන් හඳුනා ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය කරුණකි. එමෙන්ම රටට පිළිගත හැකි නව ආර්ථික, දේශපාලන වැඩ පිළිවෙලක් ඉදිරිපත් කර ගැනීමත් ඉක්මනින් සිදු විය යුතුව ඇත. මෙම අරමුණු කෙටියෙන් සාකච්ඡා කිරීම මේ පොත් පිංවෙහි පළමු කොටසේ අරමුණයි.

01.

ණය උගුල

1.1 ණය ප්‍රමාණය

නිදහස ලබන විට රටේ දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් 15% ආසන්න මට්ටමක පැවති රජයේ ණය බර 2020 වන විට 100% සීමාව පසුකර ඇත. 1988/89 සහ 2001-2004 කාල වකවානුවලද රජයේ ණය බර මෙසේ දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස 100% සීමාව ඉක්මවා ඇත. පැවැති සෑම රජයක්ම පාහේ ඉතා විශාල අය වැය නිශයක් පවත්වාගෙන යෑම මීට ප්‍රධානම හේතුව විය. රාජ්‍ය ආදායම විශ්වාස කළ නොහැකි ආකාරයට වසර ගණනාවක් තිස්සේ කඩා වැටීම සහ ඉවක් බවක් බවක් නොමැතිව ණය ගැනීම නිසා අධික ණය පොලියක් රාජ්‍ය වියදමට එකතු වීම රාජ්‍ය මූල්‍ය ස්ථාවරත්වය බිඳ වැටීමට හේතු විය. රජය විසින් සහතික කරන ලද රාජ්‍ය ආයතනවල ණය එකතු කළ විට මුළු ණය බර 2020 වසරේදී දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් 110% ක් ලෙස මහ බැංකුව වාර්තා කර ඇත. එමෙන්ම මෙම ණය ප්‍රමාණය තව දුරටත් ඉහළ යනු ඇතැයි ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය ආයතන පුරෝකථනය කර ඇත.

රාජ්‍ය ණය ප්‍රමාණය දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් ප්‍රතිශතයක් ලෙස 100 % ඉක්මවා යෑම සෑම රටකම අර්බුදයක් ඇති කරන හේතුවක් නොවේ. මෙම ප්‍රතිශතය ජපානයේ 250% ඉක්මවා ඇති අතර ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ සහ සිංගප්පූරුවේ 130% පමණ වේ. එම රටවල් ණය ප්‍රමාණය වැඩි නිසා බුන්වත්තාවයට පත්වීමට ඇති ඉඩ ඉතා අවමය. තම රටේ මුදල් ඒකකය සංචිත මුදලක් ලෙස ජාත්‍යන්තරව පිළිගෙන තිබීම, ණය සහ පොලී ගෙවීම් වැඩි වශයෙන් දේශීය ව්‍යවහාර මුදල්වලින් සිදුවීම, දළ මූල්‍ය අවශ්‍යතාවය (Gross Financing Need) - අයවැය නිශය සහ ණය වාරිකය ගෙවීමට අවශ්‍ය සම්පත් ප්‍රමාණය) ඉහළ අගයක නොපැවතීම හෝ ණය සංයුතිය හොඳින් කළමනාකරණය කොට තිබීම ආදී සාධක නිසා ණය ප්‍රමාණය ඉහත කී රටවලට විශාල ගැටළුවක් නොවේ. නමුත් ඉහත කී සාධක කළමනාකරණය කොට නොගත් රාජ්‍යයන්හි ණය ප්‍රමාණාත්මකව වැඩිවීම ආර්ථික ස්ථාවරත්වය බිඳ දැමීමට හේතු විය හැක.

1.1.1 රාජ්‍ය ආදායම කඩා වැටීම

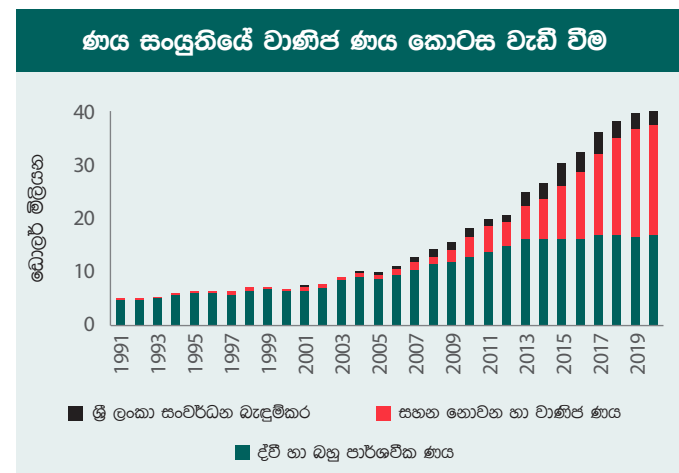
ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය ආදායමේ අඩු බව රාජ්‍ය මූල්‍ය අස්ථාවරත්වයට සහ රටේ ණය ගැති භාවය වැඩි වීමට ප්‍රධාන හේතුව බව වගකීමක් ඇති ජාත්‍යන්තර ආයතන (ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල, ලෝක බැංකුව, ණය ශ්‍රේණි ගත කරන Fitch, MoodyZ, S&P වැනි ආයතන) පුන පුනා ප්‍රකාශ කර ඇත. දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස 1980 දී 23.5% ක් වූ රාජ්‍ය ආදායම 2014 වනවිට 11.6% ක් දක්වා අඩු වී ඇත. මෙම ඉතා විශාල කඩා වැටීමෙන් 60% කට ආසන්න ප්‍රමාණයකට දායක වී ඇත්තේ ඉතා ඉහළ මූල්‍ය කළමනාකරණ හැකියාවක් ඇතැයි රාජපක්ෂවරුන් විශ්වාස කරන, ආචාර්ය පී. ඩී. ජයසුන්දර මුදල් අමාත්‍යාංශ ලේකම් වශයෙන් ක්‍රියා කරන කාල වකවානුවලදීය. රාජපක්ෂවරුන්ගේ ඕනෑ විපා කම් ඉටුකරමින් බලය රැකගත් ආචාර්ය පී. ඩී. ජයසුන්දර ජාතිකරණය කරන විටය. ඔහු ලබා දී ඇති සමහරක් (VAT) බදු සහන මෙසේය: හෙලිකොප්ටර්, මෝස්තර නිර්මාණය කරන ලද පෑන්, ටයි පට්, කරපට්, ජාත්‍යන්තර සැණකෙළි වලට අවශ්‍ය භාණ්ඩ, ජාත්‍යන්තර ක්‍රීඩා සැණකෙළිවලට එන සංවිධායකයන්ගේ හෝටල් නවාතැන් පහසුකම්, රන් කාසි, දියමන්ති, ගුවන් යානා, ගුවන් යානා Simulators විමෙන්ම ධනපතියන්ට බදු සහන ලබා දී පීඩිත ජන කොටස් ඇතුළු මහජනතාව පරිභෝජනය කරන භාණ්ඩ මත වක්‍ර බදු අය කිරීම රාජපක්ෂවරුන්ගේ බදු ප්‍රතිපත්තිය විය. එලෙස කිසිම ක්‍රමවේදයකින් තොරව දේශපාලන හා පෞද්ගලික ඕනෑ විපාකම්වලට අනුව බදු සහන ලබා දීම රාජ්‍ය ආදායම අඩු වීමට බල පෑ ප්‍රධාන හේතුවයි.

1.2 ණය සංයුතිය

ණය ප්‍රමාණය ප්‍රශ්නයේ එක් කොටසක් පමණි. නමුත් ලංකාවට දැනට පවත්නා අර්බුදය ළඟා කර ඇත්තේ ණය ප්‍රමාණය පමණක් නොව ප්‍රධාන වශයෙන්ම පසුගිය දශක දෙකක කාලය තුළ ණය සංයුතියේ ඇතිව තිබෙන වෙනසයි. එනම් කෙටි කාලීන, වාණිජ ණය කොටසේ අසාමාන්‍ය වර්ධනයයි.

ශ්‍රී ලංකාව 1997 වසරේදී අඩු ආදායම් ලබන රටවල් කාණ්ඩයෙන් මිදී පහළ මැදි ආදායම් ලබන රටක් බවට පත් වූ අතර, ඒ සමඟම අඩු ආදායම් ලබන දුප්පත් රටවලට පමණක් ලැබෙන ජාත්‍යන්තර සහන ණය ලබා ගැනීමේ හැකියාව යම් තාක් දුරකට අඩු විය. තවද ශ්‍රී ලංකාව 2007 වසර පමණ වන විට ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය වෙළඳපොළ හරහා ණය අරමුදල් සම්පාදනයට හැකියාව අත්පත් කර ගන්නා ලදී. සාමාන්‍ය වශයෙන් ගත් කල ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය වෙළඳපොළ හරහා සම්පාදනය කර ගන්නා ණය අරමුදල් ලෝක බැංකුව, ආසියානු සංවර්ධන බැංකුව සහ සංවර්ධිත රටවලින් ද්වි පාර්ශ්වික සම්බන්ධතා හරහා සම්පාදනය කරන අරමුදල්වලට සාපේක්ෂව ඉතා ඉහල පොළී අනුපාතයන්ට සහ කෙටි කාලීන ගෙවීම් කාල සීමාවන්ට යටත්වේ. උදාහරණයක් ලෙස ගතහොත් ලෝක බැංකු ණය පහසුකම් 1% පමණ පොළියකට වසර 40කින් වාරික වශයෙන් ආපසු ගෙවීමට හැකි ආකාරයෙන් සම්පාදනය කරගත හැකි වූ අතර, ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය වෙළඳපොළ හරහා සම්පාදනය කර ගන්නා ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීය බැඳුම්කර 7-8% පමණ පොළියකට වසර 5-10 අතර කාලයකින් එකවර ගෙවීමට (Bullet Repayment) සිදුවේ. තවද 2001 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර නමින් ඩොලර්වලින් දේශීයව නිකුත් කරන වාණිජ (වසර 2-3) කල් පිරෙන, 6-7% පොළී අනුපාතයක් සහිත ණය සුරැකුම් විශේෂයක්ද රටේ ණය කලඹට එකතු වී තිබුණි.

ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය වෙළඳපොළ හරහා ණය අරමුදල් සම්පාදනයට හැකියාව අත්පත් කර ගැනීමත් සමඟ මහා භාණ්ඩාගාරය සහ මහ බැංකුව රටේ පාලකයන්ගේ ඕනෑ විපාකම් අනුව ඉවක් බවක් නොමැතිව ඩොලර්වලින් වාණිජ ණය (ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීය බැඳුම්කර සහ ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර) ගැනීම පුරුද්දක් කර ගත් අතර ඒ අනුව මහින්ද රාජපක්ෂ යුගය ආරම්භයේ මුළු විදේශ විනිමය ණයෙන් 8% සීමාවේ තිබූ වාණිජ හා සහනදායී නොවන ණය ප්‍රතිශතය 2015 වන විට 47% දක්වා අසාමාන්‍ය ලෙස ඉහළයෑම සිදුවිය.

මූලාශ්‍ර: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව, මුදල් අමාත්‍යාංශය, 43 සේනාංකය ආර්ථික පර්යේෂණ ඒකකයේ ඇස්තමේන්තු

සහන නොවන සහ වාණිජ ණය මුළු විදේශ විනිමය ණයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස %	
2000	3
2004	8
2009	23
2010	28
2014	40
2015	47
2019	58
2020	57

මේ අනුව පැහැදිලි වන්නේ මහින්ද රාජපක්ෂ ආණ්ඩුවේ කෙටිකාලීන විදේශ වාණිජ ණය ශ්‍රී ලංකාව දරුණු ණය විෂම වක්‍රයකට හසුකොට ඇති බවයි. පොළිය ගෙවීම සඳහාද දිගින් දිගටම ඉහළ පොළී මත ණය ගැනීමට පෙළඹුණි. පොළී ගෙවීම් පමණක් සලකා බැලුවද 2009 වසරේ විදේශ විනිමය ණය පොළී ගෙවීම් ඩොලර් මිලියන 274 ක් පමණ වූ අතර එය 2015 වන විට ඩොලර් මිලියන 800 ඉක්මවීය. 2020 වන විට එය ඩොලර් මිලියන 1000 කි. 2012 දී ණයට ගත් ඩොලර් බිලියන 1 ක් වූ ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීය බැඳුම්කර සඳහා 2022 කල් පිරෙන විට අප ඩොලර් මිලියන 587.5ක් පොළී වශයෙන් ගෙවා තිබිය යුතුව ඇත. මෙම විෂම වක්‍රයේ බලපෑම කොතරම්ද යත් රටේ මුළු විදේශ ණය වාරික හා පොළී ගෙවීම් 2010 දී ඩොලර් බිලියන 1.5 ක් වූ අතර එය 2020 වන විට ඩොලර් බිලියන 5.3 ක් වී ඇත. එනම් වසර 10 ක් තුළ 245% කින් ණය වාරික හා පොළී ගෙවීම් වර්ධනය වී ඇත.

වත්මන් ආණ්ඩුවට සම්බන්ධ පිරිසගේ තර්කයක් වී ඇත්තේ ඉතා කෙටි කාලයක් තුළ යහපාලන රජය වාණිජ ණය ඉතා විශාල ප්‍රමාණයක් ගෙන ඇති බවය. එය සැබෑය. නමුත් යහපාලන ආණ්ඩුවට එසේ කිරීමට සිදු වූයේ ණය පොළී සහ වාරික ගෙවීමට ඉතා අධික විදේශ විනිමය ප්‍රමාණයක අරමුදල් සම්පාදනය කිරීමට සිදු වීම නිසාය. 2010 වසරේදී ඩොලර් බිලියන 3.5ක් ණය වශයෙන් ගන්නා විට ණය සහ පොළී ගෙවීමට තිබුනේ ඩොලර් බිලියන 1.5 ක් පමණි. එනම් ගත් ණයෙන් ගෙවීමට තිබූ ණය සහ පොළී කොටස 44% කි. නමුත් 2018 වසර වනවිට ඩොලර් බිලියන 6.1 ක් ණය වශයෙන් ගන්නා විට ණය සහ පොළී ගෙවීමට ඩොලර් බිලියන 5.8 ක් හෙවත් එම ණයවලින් 95% ක්ම වැය කිරීමට සිදු විය. 2019 වසරේදී ගත් ණයෙන් ගෙවීමට සිදු වූ ණය සහ පොළී කොටස 95% කි. යහපාලන රජයේ ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති යම්තාක් දුරට සාධනීය මට්ටමක පැවති නිසා ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය වෙළෙඳපොළ රටට විශ්වාසයෙන් යුතුව ණය සපයන ලදී. එය එසේ නොවුණා නම් යහපාලන සමයේදීම රට බංකොළොත් වීමට ඉඩ තිබුණි.

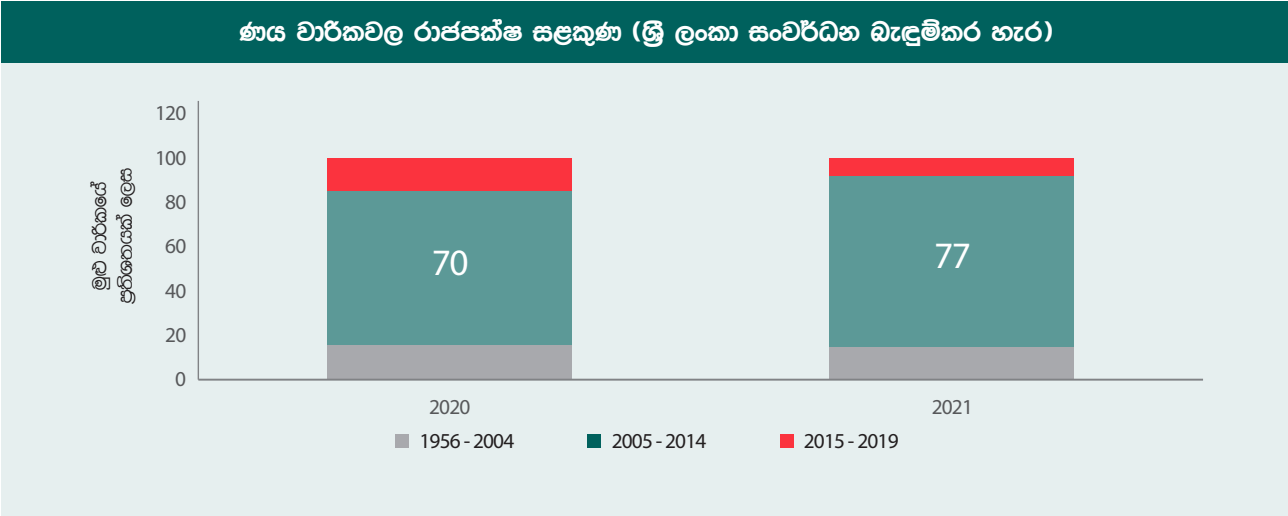
නවෝත්පාදන හරහා ආර්ථිකයේ තරගකාරීත්වය දියුණු කොට විදේශ විනිමය උපයා ගන්නා මාර්ග ශක්තිමත් කරන තෙක් යහපාලන ආණ්ඩුවට පමණක් නොව ඉදිරියට එන ඕනෑම ආණ්ඩුවකට සිදුවනු ඇත්තේ ණය පොළී ගෙවීමට නැවත නැවතත් ණය ගැනීමටයි. එසේ ණය ගැනීමට පවා ශ්‍රී ලංකාව සම්බන්ධයෙන් ජාත්‍යන්තර ආයෝජකයන් තුළ විශ්වාසය ඇති කිරීමට රජය සමත් විය යුතුය. ඒ සඳහා ස්ථාවර ආර්ථික ප්‍රතිපත්තීන් සහ රාජ්‍ය මූල්‍ය විනය පවත්වාගෙන යාම අත්‍යවශ්‍යය. එසේ නොවන කල රටට සිදුවන විනාශය අපි අත් විඳිමින් සිටිමු.

විදේශ විනිමය ණය සහ පොළී ගෙවීමට විදේශ විනිමය ණය ගැනීමේ විෂම වක්‍රය

	විදේශ විනිමය ණය ගෙවීම් (ඩොලර් බිලියන)	විදේශ විනිමය ණය ගැනීම් (ඩොලර් බිලියන)	විදේශ විනිමය ණය ගෙවීම් සහ ගැනීම් අතර අනුපාතය (ප්‍රතිශතය)
2010	1.5	3.5	44
2011	1.8	3.5	51
2012	2.1	3.3	65
2013	2.1	3.2	66
2014	2.2	3.7	60
2015	3.1	6.6	47
2016	4.2	5.3	79
2017	4.5	4.9	91
2018	5.8	6.1	95
2019	5.3	5.6	95

මූලාශ්‍ර: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව, මුදල් අමාත්‍යාංශය, 43 සේනාංකය ආර්ථික පර්යේෂණ ඒකකයේ ඇස්තමේන්තු

තවදුරටත් විශ්ලේෂණය කළහොත් පෙනී යන්නේ දැනට පවත්නා ණය අර්බුදයේ ඍජු වරදකාරීත්වය රාජපක්ෂවරුන්ට සහ ඔවුන්ගේ නිලධාරී කණ්ඩායමට පැවරෙන බවය. දේශීය වශයෙන් නිකුත් කර ඇති ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර ඉවත් කර 2020 හා 2021 වසරවල ණය වාරිකය විශ්ලේෂණය කරන විට පෙනී යන්නේ එම ණය ප්‍රධාන වශයෙන්ම රාජපක්ෂ ආණ්ඩු සමයේ ලබාගත් ණය බවයි. උදාහරණයක් ලෙස ගතහොත් 2020 ණය වාරිකයෙන් 70% ක් 2005-2014 කාලසීමාවේදී ගත් ණය වන අතර මෙම අනුපාතය 2021 වසරේදී 77% කි. බණ්ඩාරනායක, සේනානායක, ජයවර්ධන, ප්‍රේමදාස, කුමාරතුංග සහ යහපාලන යන සියළු අනෙකුත් ආණ්ඩුවලින් ගත් ණය වාරික ගෙවීම් සඳහා යන්නේ 23% ත්, 30% ත් අතර ප්‍රමාණයක් පමණකි. ඒ අනුව වරද සිදුවී ඇත්තේ කාගේ ආණ්ඩුව අතින්ද යන්න ගැන සැකයක් තිබිය නොහැකිය.

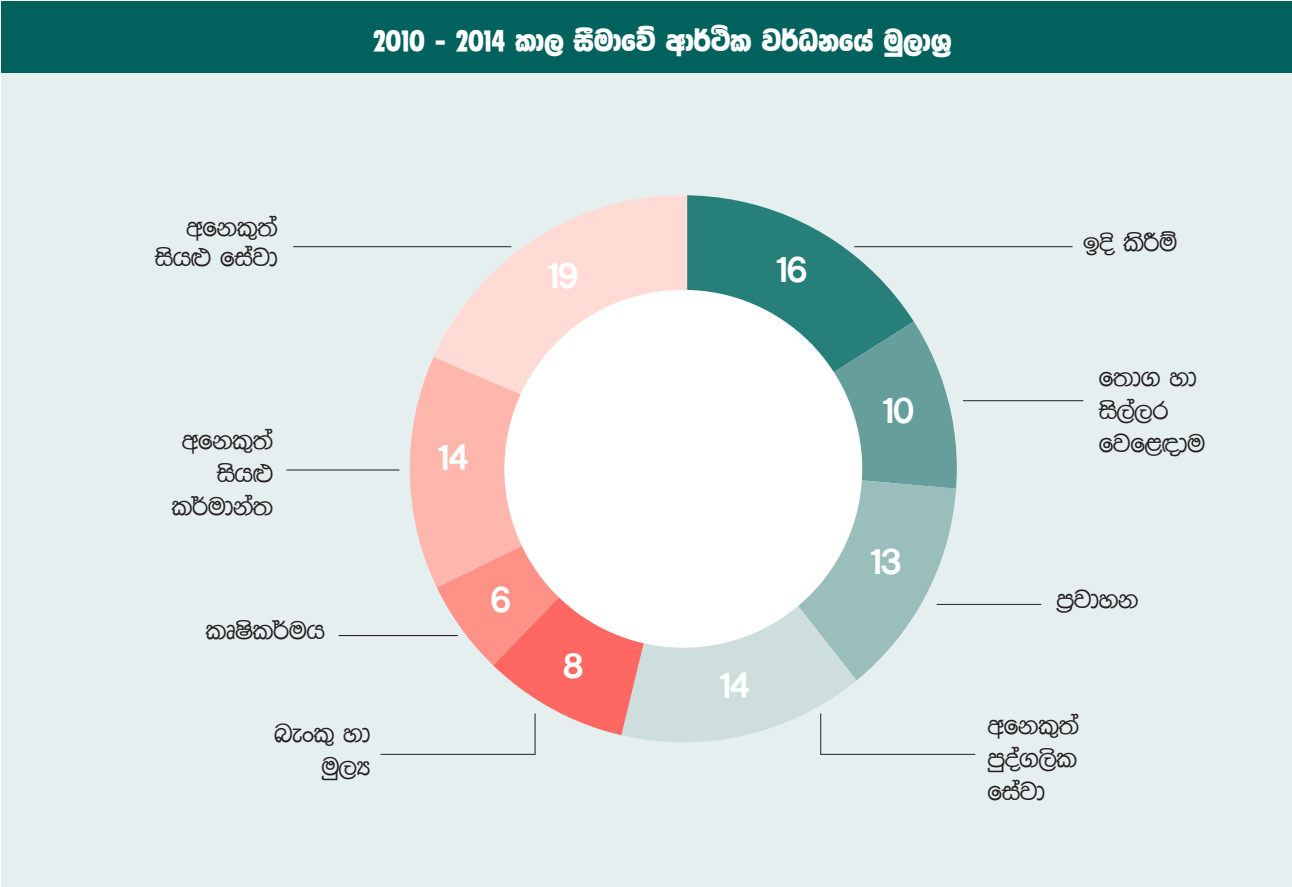

මූලාශ්‍ර: 43 සේනාංකය ආර්ථික පර්යේෂණ ඒකකයේ ඇස්තමේන්තු

1.3 ණය භාවිතය

ණය අර්බුදයට හේතු වූ අනෙක් සාධක වන්නේ ලබාගත් ණය, (i) එම ණය හා පොළී පසුව ගෙවීමට හැකියාව ලබාදෙන ව්‍යාපෘතිවල නොයෙදීමත් (ii) කෙටිකාලීන ණය දිගු කාලීන ව්‍යාපෘතිවල ආයෝජනය කොට මූල්‍ය ප්‍රවාහයන්ගේ අසමමිතික භාවයක් ඇති කිරීමත් (iii) වංචාව සහ දූෂණයත් ය.

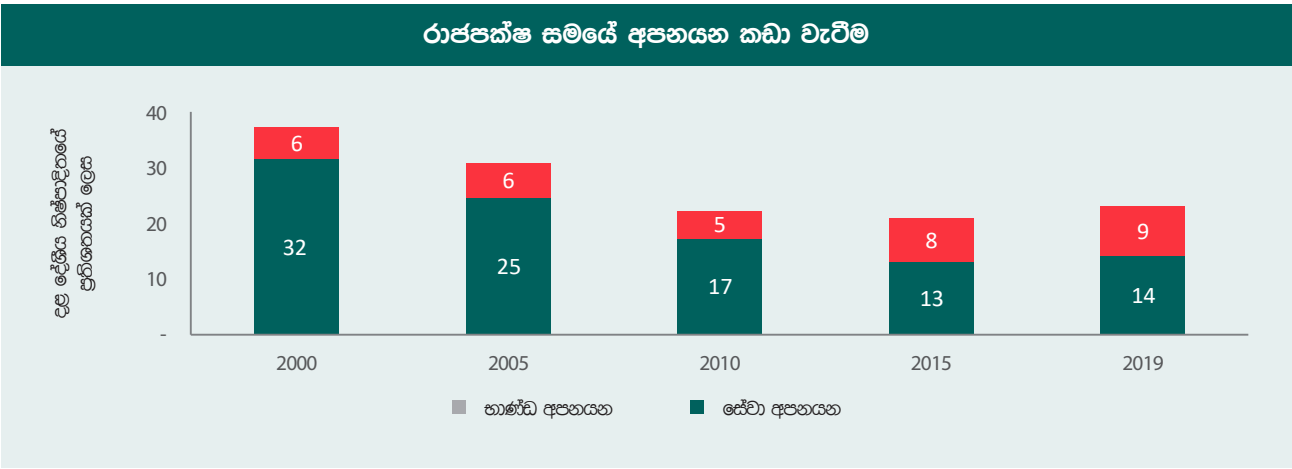
2010-2014 කාල සීමාවේදී ආර්ථිකය 30% කින් වර්ධනය වූ බව සඳහන් වන නමුත් මෙම වර්ධනයෙන් 62% ක් දායක වී ඇත්තේ ඉදිකිරීම් 16%, ගමනා ගමන සහ සහ වෙනත් පෞද්ගලික සේවා (බැංකු, දේපොළ වෙළඳාම්, සංචාරක, අධ්‍යාපනය, සෞඛ්‍ය නොවන) අංශ වලිනි. එසේ නැතහොත් නිෂ්පාදනය නැංවීම හෝ අපනයන ප්‍රවර්ධනය හා සම්බන්ධ ක්ෂේත්‍රවලින් නොවේ. මේවායින් ආර්ථිකයේ තරගකාරීත්වය වර්ධනය නොවේ. වරාය, ගුවන්තොටුපොළ, ක්‍රීඩාංගණ, සම්මන්ත්‍රණ ශාලා, නෙළුම් කුළුණ, අධිවේගී මාර්ග වැනි ඇතැට පෙනෙන ඉදිකිරීම් මේ කාලයේ ප්‍රමුඛතා ලැයිස්තුවේ ඉදිරියෙන්ම විය.

මූලාශ්‍ර: ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව, 43 සේනාංකය ආර්ථික පර්යේෂණ ඒකකයේ ඇස්තමේන්තු

මුළු ප්‍රාග්ධන වියදමම ණය හරහා මූල්‍යනය කරන පසුබිමක් තුළ ලබාගත් ණය, එම ණය හා පොළී නැවත ගෙවීමට හැකිවන සේ අපනයනානිමුඛ ක්ෂේත්‍රවල ආයෝජනය කළ යුතුව තිබුණි. නමුත් යුද්ධය අවසන් වීමෙන් පසු රාජපක්ෂ ආණ්ඩුවේ ආර්ථික මොඩලය වූයේ එය නොව, ඉදිකිරීම් බුබුලක් හරහා ආර්ථික වර්ධන වේගය තාවකාලිකව, කෘතිම ලෙස වැඩිකර ආසියාවේ ආශ්චයීය බවට පත් වූයේ යැයි ප්‍රචාරණය කිරීමයි. මෙය සමාන කළ හැක්කේ යම් සුළු ව්‍යාපාරිකයෙකු විසින් පොළී මුදලාලි කෙනෙකුගෙන් තම වෙළඳසැල නවීකරණය කර ගැනීමට ණය ගෙන, එම මුදල්වලින් නිවස වායු සම්කරණය කර ගැනීම වැනි දෙයකටය.

අපනයන කෘෂිකර්මය, කර්මාන්ත හා සේවා වෙනුවෙන් එම ආණ්ඩු සමයේදී කිසිදු ප්‍රතිපත්තාත්මක මැදිහත්වීමක් සිදු නොවීය. ඒ නිසාම ඒ කාලයේදී සිදු වූයේ අපනයන කඩා වැටීමයි. යහපාලන සමයේ එම කඩා වැටීම යම් තාක් දුරකට පාලනය කළ අතර නැවත අපනයන සංවර්ධනය සඳහා යම් සාධනීය පියවර කිහිපයක් ගනු ලැබුණු බව දත්ත නිරීක්ෂණය කිරීමෙන් පහසුවෙන් වටහා ගත හැකිය.

මූලාශ්‍ර: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

මේ සමගම වංචා හා දූෂණ මගින් තත්ත්වය තවත් දරුණු විය. ජාතික භෞතික සැලසුමට අනුකූල නොවූ, නිවැරදි ශක්‍යතා අධ්‍යයන නැති, නිවැරදි ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියා පටිපාටි නැති, ආර්ථික අතින් ඵලදායී නොවන වරාය, ගුවන්තොටුපල, ක්‍රීඩා පිටි, සම්මන්ත්‍රණ ශාලා හා අධිවේගී මාර්ග පිළිබඳව සැලකිලිමත්ව බැලීමේදී පෙනී යන්නේ ඒවා හරහා දැවැන්ත ධන මංකොල්ලයක් සිදුව ඇති බව පහසුවෙන් තේරුම් ගත හැකි බවයි. දේශපාලන අධිකාරී බලය හොඳවන ලද අයත් ඔවුන්ගේ නිතරම වන්න ව්‍යාපාරික කණ්ඩායමකුත් මෙබඳු නාස්තිකාර ව්‍යාපෘති මගින් විශාල ධනයක් උපයා ගෙන තිබේ. රාජපක්ෂවරුන් විසින් ඒක සමාගම්වලින් කොමිස් ගත් ආකාරය New York Times පුවත්පතේ ද පළවිය. එම පුවත්පතට එරෙහිව නඩු පවරනවා යැයි වර්තමාන අගමැතිතුමා ඒ අවස්ථාවේදී කියුවත් දැන් එය අමතක වී ඇතුළු සේය. MIG27, SriLanka Airlines, ඇවන්ටිගාඩ් ගනුදෙනුව, පුත්තලම බලාගාරය, හම්බන්තොට හා කොළඹ වරාය ඉදිකිරීම්, කොළඹ වටිනා ඉඩම් විකිණීම ආදී ව්‍යාපෘතිවලින් මහාපරිමාණ වංචා සිදුකිරීම හෝ බොහෝ ව්‍යාපෘතිවලින් 10% ක් කොමිස් ලබාගැනීම එකල සාමාන්‍ය සිරිතක් බවට පත්ව තිබුණි.

රටට ඉතා වාසිදායක සමහර ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක නොකිරීමත් ඒ වෙනුවට ඉතා අවාසිදායක ව්‍යාපෘතිවලට යොමුවීමත් රාජපක්ෂ රජය කෙරෙහි ඇති මහජන චෝදනා ඔප්පු කරවන අවස්ථාය. උදාහරණයක් ලෙස දශක ගණනාවක් තිස්සේ ලංකාවට අතිශයින්ම හිතවත්ව සිටින ජපානයෙන් 0.1% පොලියට වසර 40 කින් ගෙවීමට ලැබුණු සැහැල්ලු දුම්රිය පද්ධතිය මේ ආණ්ඩුව මගින් අවලංගු කිරීමත් ඒ වෙනුවට කණු මත ඉදිවන ඩොලර් මිලියන 800 ක අධිවේගී ව්‍යාපෘතියක් හඳුන්වා දීමත් දැක්විය හැකිය. ඉංජිනේරු ඇස්තමේන්තු සළකා බැලීමේදී මීට අදාළ අරමුදල් නැවත ගෙවීමට යන්නේ 22% පමණ ගමන් පොලී අනුපාතයකට ය. 0.1% පොලිය වෙනුවට 22% පොලියක් ගෙවන විට කාගේ ගිණුම් තර වෙනවාද යන්න සිතා බැලිය යුතු දෙයකි.

02.

ණය උගුල ගැස්සෙන ලකුණු

කෘතිම ඉදිකිරීම් බුදුලකින් ලබාගත් ආර්ථික සංවර්ධනය තිරසර නොවන බව 2013 පමණ වන විටම විමසුම් ඇසින් ආර්ථිකය දෙස බලන්නෙකුට පැහැදිලි වෙමින් තිබුණි. ඉදිකිරීම් බුදුලට පින් සිදුවන්නට 2012 පළමුවෙනි සහ දෙවැනි කාර්තුවේ පිළිවෙලින් 16.1% කින් සහ 9.7% කින් වර්ධනය වූ ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය, 2013 හතර වැනි කාර්තුව වන විට 0.5% දක්වා බිඳවැටී තිබුණි. එමෙන්ම 2012 වසරේ 9.1% ක් වූ මුළු ආර්ථික වර්ධනය 2013 වන විට 3.4% දක්වා අඩු විය. ණය ආපසු ගෙවීම ඉදිරි කාලවලදී අපහසු කාර්යයක් වන බව ණය සංයුතිය පරීක්ෂා කිරීමේදී පැහැදිලි විය. උදාහරණයක් ලෙස විදේශ විනිමය සංචිතවල ප්‍රතිශතයක් ලෙස 2010 දී 52% ක් වූ විදේශ ණය ප්‍රමාණය 2013 වන විට 87% දක්වාත් 2014 වන විට 100% දක්වාත් වැඩි වන බව පෙනුණි.

මෙම අවදානම 2016 වසරේදී පවත්වන්නට අපේක්ෂිත වූ ජනාධිපතිවරණය 2015 ජනවාරි මස පවත්වන්නට රාජපක්ෂ රජය ගත් තීරණයට මූලික හේතුව බව ඇතැම් දේශපාලන විචාරකයින්ගේ මතයයි. ජනාධිපතිවරණ දිනය තීරණය කළේ සුමනදාස නොව ජයසුන්දරයැයි කියන්නේ ඒ නිසාය.

2.1 යහපාලන රජයට තිබූ විකල්ප

සත්‍ය වශයෙන්ම යහපාලන රජය බලයට පත්වන විට ශ්‍රී ලංකාව තිබුණේ පුපුරා යාමට ආසන්න ගිහි කන්දක් මෙනි. භාණ්ඩාගාරයේ විවිධ සාකච්ඡාවලදී පෙනී ගියේ රටේ වගකීම් සහ ණය ගැන අවබෝධයක් රජයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන කියවීමෙන් පමණක් ලබාගත නොහැකි බවය. පසුව ජාත්‍යන්තර අරමුදලේද සහය ඇතිව කරන ලද අධ්‍යයනයකදී පෙනී ගියේ රාජ්‍ය ණය හිතාමතාම සැලවීමේ උත්සාහයක රජය සහ සමහර හිලධාරීන් විසින් යෙදී සිටින බවය. භාණ්ඩාගාර ඇපකර හිකුත් කර රාජ්‍ය ව්‍යවසායන් හරහා පමණක් නොව මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය වැනි ආයතන හරහා ද ණය ලබාගැනීම, ගත් ණය රාජ්‍ය ව්‍යවසායක පොත් තුලට ඇතුල්කිරීම මගින්, ඒවා රාජ්‍ය ණය බරෙන් ඉවත් කොට දැක්වීම, ඇතැම් රාජ්‍ය වගකීම්, පොත්වල නොපෙන්වා සඟවා තැබීම ආදී උපක්‍රමික ගිණුම්කරණ ක්‍රියාවලියක් හරහා රටේ සැබෑ ආර්ථික තත්ත්වය හා අභියෝග සඟවා තබා ඇති ආකාරය යහපාලන රජයේ නායකයන් කිහිප දෙනෙකුට පැහැදිලිව අවබෝධ විය. කොටින්ම ශ්‍රී ලංකාව පැවතියේ ආර්ථික අර්බුදයක චිලිපත්තේය. එසේ නැතහොත් දැඩි සත්කාර ඒකකයේය. මෙම තත්ත්වය යටතේ යහපාලන රජයට විකල්ප දෙකක් තිබුණි.

1. රට ආර්ථික දැඩි සත්කාර ඒකකයට තල්ලු කළ කෙටි කාලීන ණයවලින් දිගු කාලීන ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සහ අපනයන තරඟකාරීත්වය විනාශ කරන ආර්ථික පිළිවෙත් දිගටම පවත්වාගෙන යාම. ඒ හරහා පෙනෙන සංවර්ධනයක් සිදු වුවද ආර්ථික ස්ථායීතාවය තවදුරටත් අවධානයට ලක් වනු ඇත.
2. යම් අවම ආර්ථික වර්ධනයක් හෝ පවත්වාගෙන යමින් ආර්ථික ස්ථායීතාවය සහතික කිරීම සහ තිරසර ආර්ථික පුනරුදයකට අවශ්‍ය අභිතාලම දැමීමයි.

යහපාලන රජය තෝරා ගත්තේ දෙවන විකල්පයයි. එය තිත්ත කසායක් වුව නිවැරදි තීරණය වූයේ එයයි. රාජ්‍ය මූල්‍ය විනය පවත්වාගැනීමට කටයුතු කිරීම, ආර්ථිකයේ තරඟකාරීත්වය නගා සිටුවීම, යහපාලන (Good Governance) මූලධර්මවලට අනුකූල වෙමින් රටේ ප්‍රතිරූපය ඉහළ නංවා ගැනීම මෙන්ම රටේ පුරවැසියන්ගේ මානව අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීම, රාජ්‍ය පාලනය ප්‍රජාතන්ත්‍රීකරණය, නවෝත්පාදන ආර්ථිකයක් කරා ගමන් කිරීමට අභිතාලම දැමීම රජයේ ප්‍රධාන ප්‍රමුඛතාවන් විය. ඒ සඳහා ගන්නා ලද පියවර කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

1. පැහැදිලි බදු ප්‍රතිපත්තියක් නව දේශීය ආදායම් පනත හරහා ඉදිරිපත් කොට ඇති හැකි අයගෙන් බදු අයකොට රාජ්‍ය ආදායම ඉහළට ඔසවා තැබීම. එමෙන්ම අගය චිකතු කිරීම මත බදු පුළුල් කිරීමක් ද සිදුවූ අතර එය සෘජු බදු සහ වක්‍ර බදු අතර අනුපාතය වඩා සාධාරණ මට්ටමකට ගෙන ඒමට යම් බාධාවක් ද ඇති කළේය. නමුත් ආර්ථික ස්ථායීතාවය සඳහා එය අත්‍යවශ්‍ය පියවරක් විය.

- 2. ආර්ථිකයේ තරඟකාරීත්වය නගා සිටුවීමට බාධාවක් ලෙස සැලකුණු බදු රාශියක් (para-tariff) ඉවත් කිරීම.
- 3. රාජ්‍ය මූල්‍ය විගණනය ශක්තිමත් කර වගවීමේ ක්‍රියාවලිය ජාත්‍යන්තර තලයට ගෙන විීම.
- 4. රටේ වැසියන්ගේ තොරතුරු දැන ගැනීමේ අයිතිය නීතිගත කිරීම
- 5. රාජ්‍ය ව්‍යවසායන්ගේ තිරසර පැවැත්ම සඳහා අවම වශයෙන් ඛණිජ තෙල් මිල සූත්‍රයක් ඉදිරිපත් කිරීම. මෙමඟින් රට තුළ ඛණිජ තෙල් මිල අධික ලෙස උච්ඡාවචනය වීම වළක්වා ගැනීමටද හැකිවිය.
- 6. 19 වැනි සංශෝධනය හරහා රාජ්‍ය පාලනය, ප්‍රජාතන්ත්‍රීකරණය කිරීම.

මෙවැනි පියවරවල් හරහා රටේ ආර්ථික ස්ථායීතාවය යම්තාක් දුරකට තහවුරු වූ අතර අඩු වර්ධන අනුපාතයක් යටතේ හෝ තිරසර සංවර්ධනයකට අභිතලම දැමීම හේතුවිය. නමුත් රජය අත්‍යන්තරයේ තිබූ පුද්ගල ගැටුම් සහ මහ බැංකු වංචාව වැනි කාරණා දේශපාලන අර්බුදවලට හේතු වූ අතර ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාත්මක කිරීම ඉතා මන්දගාමී විය.

ආර්ථිකය ස්ථායීව පවත්වා ගැනීම සම්බන්ධයෙන් හිටපු මහ බැංකු අධිපති, කීර්තිමත් ආර්ථික විශේෂඥයෙකු වන ආචාර්ය ඉන්ද්‍රජිත් කුමාරස්වාමි මහතාගේ දායකත්වය ඉතා ඉහළය. ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල සහ ලෝක බැංකුව වැනි ආයතනවල සහයෝගය ලබාගනිමින් රාජ්‍ය මූල්‍ය ස්ථාවර බව වර්ධනය කරගැනීම, 2020 දී බලයට පත්වන රජයකට අවශ්‍ය සංවිත නිර්මාණය කිරීම, බැඳුම්කර වංචාවෙන් විනාශ වූ මහ බැංකුවේ කීර්ති නාමය දේශීයව හා ජාත්‍යන්තර වශයෙන් හැවතත් ස්ථාපිත කිරීම සහ මහ බැංකුවේ ස්වාධීනත්වය ඉහළ නැංවීමට නීති කෙටුම්පත් සම්පාදනය මෙහිලා විශේෂයෙන්ම සඳහන් කළ යුතුය. හිටපු මුදල් ඇමැති මංගල සමරවීර මැතිතුමාද රාජ්‍ය මූල්‍ය විනය සහ ආර්ථික තරඟකාරීත්වය ඉහළ නැංවීම වෙනුවෙන් ඉතා වටිනා කාර්යභාරයක් ඉටු කල බව මතක් කළ යුතුමය.

කෙසේ නමුත් රටේ ආර්ථිකය පිළිබඳ ඉහළ දැනුමක් සාමාන්‍ය ජනතාවට නැති බව අමුතුවෙන් කිව යුතු නැත. ඒ අනුව ඒ පිළිබඳව ජනතාව දැනුවත් කරමින් ඔවුන්ගෙන් ලබා ගත යුතු සහයෝගය ලබා ගැනීම රජයේ වගකීමකි. එය සිදු වූයේ නැත. ඒ අනුව සාමාන්‍ය ජනතාවට හැඟුනේ ඊට පෙර රජය යටතේ රටම වැඩබිමක් වුවද දැන් එසේ ඇහැට පෙනෙන සංවර්ධනයක් සිදු නොවන බවයි. එසේම ජනතාව අපේක්ෂා කළ පරිදි දූෂිතයන්ට දඬුවම් නොකිරීමත්, එසේම මහ බැංකු වංචාව වැනි අපකීර්තිමත් කටයුත්තක් සිදුවීමත් නිසා රජය කෙරෙහි වූ විශ්වාසය තවත් පළුදු විය. ඒ අතරම රජය අත්‍යන්තරයේම ගැටුම් තිබුනෙන් ජනතාවට පෙනුනේ එම රජය රාජ්‍ය පාලනය ප්‍රමාණවත් බරකින් යුක්තව ඉටු නොකරන බවකි. ඒ අනුව ආර්ථික වශයෙන් ගත් සාධනීය පියවර ජනතාවගේ ප්‍රශංසාවට ලක් වූයේ නැත.

03.

අලුත් ආණ්ඩුවක
සම්ප්‍රාප්තිය

3.1 පරණ වයිනි අලුත් බෝතලයක

ගෝඨාභය රාජපක්ෂ මහතා බලයට පත් වූයේ විශාල මාධ්‍ය මෙහෙයුමකිනි. එහිදී විශේෂ වශයෙන් පෙන්වා දුන් කාරණයක් වූයේ ඔහු අනෙක් රාජපක්ෂවරුන්ගෙන් වෙනස්, එනම් දූෂිත නොවූ, කාර්යක්ෂම, නූතන හා දක්ෂ පුද්ගලයෙකු බවයි. ඒ අනුව එතුමා යටතේ, පෙර පැවති රාජපක්ෂ රජයේ “පරණ සෙල්ලම්” කරන්නට ඉඩ නොදෙන බවත්, රට ස්ථාවර කරන හා සංවර්ධනය කරන නව පාලනයක් බිහි වනු ඇති බවටත් මතයක් නිර්මාණය කරන ලදී. නමුත් ජනතාව බලාපොරොත්තු වූ ඒ වෙනස කිසිසේත්ම සිදු නොවූ බවත්, ඒ වෙනුවට සිදු වූයේ ඉතාමත්ම අදුරදුර්භී හා අතාර්කික තීරණ ගන්නා, ඇත්තෙන්ම නම් විහිළු සහගත ආණ්ඩුවක් බිහි වීම පමණක් බවත් දැන් අමුතුවෙන් කිව යුතු නැත. මෙතෙක් කල් රට සෙමෙන් සෙමෙන් අගාධයට ගමන් කරමින් තිබුණේ නම් මේ ආණ්ඩුව විසින් කර ඇත්තේ රට බෙල්ලෙන් අල්ලා අගාධයට තල්ලු කිරීමක් යැයි කිව හැකිය. ගෝඨාභය රාජපක්ෂ ගේ පාලනය නිසා රට බංකොලොත්වීම නියතයක් බවට දැන් පත්ව ඇත.

3.2 ආර්ථික අර්බුදයට අඩිතාලම දැමීම

මේ ආණ්ඩුව 2019 දී බලයට පත් වීමත් සමඟ රටේ ධනපති පැලැන්තියට ඉතා විශාල ආදායම් බදු සහන ලබාදෙන ලදී. එමෙන්ම මේ මොහොතේ අතහැරගත් ඒ ඇති රාජ්‍ය ආදායම අඩුවීමට (VAT) බදුවල අඩු කිරීමද හේතුවිය. මේ හරහා කොවිඩ් 19 රට තුළට පිවිසීමට පෙර සිටීම රාජ්‍ය මූල්‍ය ස්ථාවරත්වය විනාශ වීමට අවශ්‍ය මූලික පරිසරය මේ ආණ්ඩුව යටතේ නිර්මාණය වී තිබුණි. මෙම අවදානම අප මුල සිටම අවබෝධ කරගත් අතර 2020 ජනවාරි 31 වන දින, මෙම බදු සහන පැකේජයේ අනර්ථකාරී බව ජනතාවට පෙන්වා දීමට උත්සාහ කළෙමු. අප පෙන්වා දුන්නේ එම පැකේජය නිසා බදු ආදායම් අඩුවී ඉතිහාසයේ පළමු වරට රජයේ සේවකයින්ගේ වැටුප් සහ ණය පොළිය ගෙවාගත නොහැකි මට්ටමට මේ රට පත්වන බවයි. මෙම බදු හරහා එකට එකක් (one-to-one) රාජ්‍ය ආදායම් අඩුවීමක් සිදුනොවන බවට භාණ්ඩාගාර ලේකම් සහ ජනාධිපති ලේකම් විසින් සහතික කළ බවත් මෙහිදී අමතක නොකළ යුතුය. නමුත් ඇත්තෙන්ම සිදු වූයේ මෙම බදු සහන පැකේජය නිසා රාජ්‍ය ආදායම 30% කින් කඩා වැටී, එය දළ දේශීය නිෂ්පාදනයට ප්‍රතිශතයක් ලෙස 9.2% ක් හෙවත් ඉතිහාසයේ අවම මට්ටම 2020 වසරේ වාර්තා වීමය. ඒ අනුව ණය පොළිය ගෙවීමට පමණක් රජයේ මුළු ආදායමෙන් 71% කට වඩා වැය විය. අප 2020 ජනවාරි මාසයේදී පුරෝකථනය කළ ලෙසම මුළු රාජ්‍ය ආදායම ඉතිහාසයේ පළමු වරට රජයේ සේවකයින්ගේ පඩි නඩි ගෙවීමටත්, ණය පොළී ගෙවීමටත් ප්‍රමාණවත් නොවීය.

මූලාශ්‍ර: මුදල් අමාත්‍යාංශය

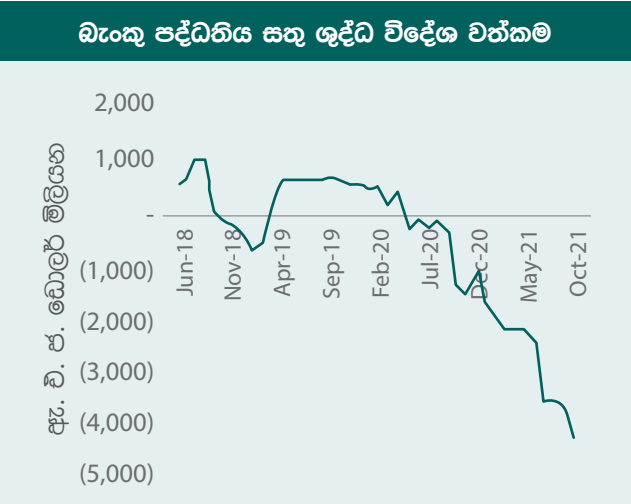
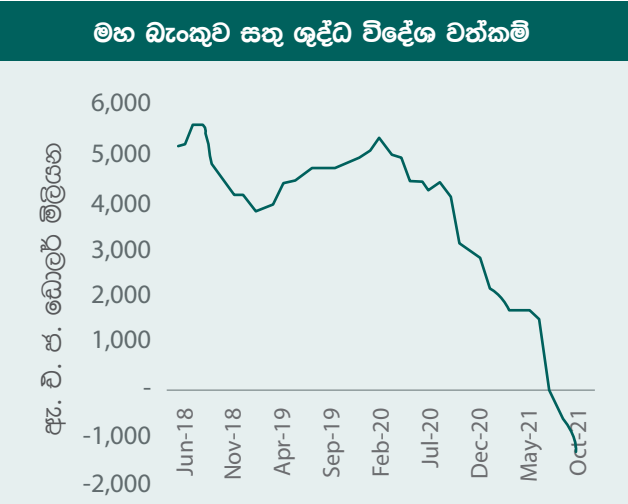
රාජ්‍ය ආදායම කඩා වැටුණු විට රජයේ පළමු පිළියම වූයේ අසීමාන්තිකව මුදල් අවිවු ගැසීමයි. 2019 දෙසැම්බර් මස සිට 2021 ඔක්තෝබර් මාසය දක්වා කාලය තුළ මහ බැංකුව රජයට දුන් ණය රුපියල් ට්‍රිලියන 1.5 කින් වැඩි වී ඇති අතර, මෙය 2019 වසර අවසාන වනවිට රජය මහ බැංකුවෙන් ලබාගෙන තිබූ ණය ප්‍රමාණය මෙන් 4 ගුණයකට වඩා වැඩි වීමකි. ඒ අනුව ජනාධිපතිතුමාගේ සුප්‍රකට යෙදුමකින්ම කිවහොත්, මේ රජය යටතේ ‘හොඳටම වැඩ කරන’ ආයතනය වී ඇත්තේ බියගම ඇති මුදල් අවිවු ගසන De La Rue සමාගමයි. අධික මුදල් අවිවු ගැසීමේ ප්‍රතිවිපාක ජනතාවගේ ජීවන ධරට මේ වන විටත් යම්තාක් දුරකට එකතු වී ඇති අතර විනිමය අනුපාතය විශාල ලෙස අවප්‍රමාණ වීමේ අවදානමට ද මුහුණ දී සිටී. මෙම පීඩනය ඉදිරි මාස කීපය තුළ තව දුරටත් උත්සන්න වීමට නියමිතය.

මූලාශ්‍ර: ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව

රජයේ දෙවන පිළියම වූයේ විදේශ ණය ගෙවීමට මහ බැංකුවේ විදේශ විනිමය සංචිත යොදාගැනීම හා වාණිජ බැංකුවල විදේශ වත්කම් ලබා ගැනීමයි. මෙම ක්‍රියාමාර්ගය හරහා මහ බැංකුවේ විදේශ විනිමය සංචිත සහ මහ බැංකුව සතු ශුද්ධ විදේශ වත්කම් පිළිවෙලින් ඩොලර් බිලියන 6 කින් සහ 5.8 කින් 2019 සිට මේ දක්වා අසාමාන්‍ය ලෙස පහළ ගොස් ඇත. දේශීය වාණිජ බැංකු ද අධික පීඩනයට ලක්වී ඇති අතර ඒවායේ ණයවර ලිපිවල වලංගුභාවය පිළිබඳව අවදානමක් ද මතු වී ඇත. මීට අමතරව බැංකු පද්ධතිය ලවා බලහත්කාරයෙන් ණය ලබා ගැනීම මගින් බැංකු පද්ධතිය ඉතා දුර්වල කොට ඇත. මේ ප්‍රතිපත්තිය නිසා මූල්‍ය පද්ධතිය සතු ශුද්ධ විදේශ වත්කම් 2019 සිට 2021 ඔක්තෝබර්/නොවැම්බර් දක්වා ඩොලර් බිලියන 4.1කින් පහත වැටී ඇත.

	2014 (ඩොලර් මිලියන)	2019 (ඩොලර් මිලියන)	2021 ඔක්තෝබර් / නොවැම්බර් (ඩොලර් මිලියන)	2019 සිට අඩු වීම (ඩොලර් මිලියන)
මහ බැංකුව සතු ශුද්ධ විදේශ වත්කම්	5,250	4,993	(794)	5,787
මූල්‍ය පද්ධතිය සතු ශුද්ධ විදේශ වත්කම්	115	537	(3,611)	4,148
මහ බැංකුවේ විදේශ විනිමය සංචිත	8,208	7,642	1,600	6,042

3.3 ඉතිහාසයේ දරුණුතම සමාජ ආර්ථික පීඩීම් අභියස

මෙම වගකීම් විරහිත ප්‍රතිපත්ති නිසා ශ්‍රී ලංකාව පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර ආයෝජක විශ්වාසය බිඳ වැටුණු අතර, ණය ශ්‍රේණිගත කරන ජාත්‍යන්තර ආයතන ශ්‍රී ලංකා රජයේ ණය ආපසු ගෙවීමේ හැකියාව ‘අධි අවදානම්’ මට්ටමට 2020 වසරේදී පහළ දමන ලදී. මෙම ණය ශ්‍රේණියේ පහළ යාම ශ්‍රී ලංකාවේ මූල්‍ය ස්ථාවරත්වයේ මළගම සනිටුහන් කරන ලද අතර මේ තුළින් අපේ රට ඇන්ගෝලාව, ආපන්ටිනාව, මොසැම්බික් රාජ්‍යය, කොන්ගෝව, ඉතියෝපියාව, ගැබොන් රාජ්‍යය යන රටවල් කණ්ඩායමට එකතු වී ඇත. මේ සමගම ශ්‍රී ලංකාවට ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය වෙළෙඳපොළවල් හරහා අරමුදල් සම්පාදනයට ඇති ඉඩ කඩ සම්පූර්ණයෙන්ම ඇහිරී ගියේය. මෙය සමාන වන්නේ යම් පුද්ගලයෙක්ව ශ්‍රී ලංකා ණය තොරතුරු කාර්යාංශයේ ණය ගෙවිය නොහැකි අයෙක් වශයෙන් කෙරෙන හඳුනා ගැනීමටය. එනම් ණය ආපසු ගෙවීමට ණයක් හෝ ගත නොහැකි අවදානමකට අපේ රට තල්ලු කිරීමට පවත්නා රජය ක්‍රියා කොට ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ ණය ශ්‍රේණිගත කිරීම

	Fitch	S&P	Moody's	සටහන්
2005	BB-	B+		පළමු වරට ණය ශ්‍රේණිගත වීම
2006	BB-	B+		
2007	BB-	B+		
2008	B+	B		
2009	B+	B		
2010	B+	B+	B1	
2011	BB-	B+	B1	
2012	BB-	B+	B1	
2013	BB-	B+	B1	
2014	BB-	B+	B1	
2015	BB-	B+	B1	
2016	B+	B+	B1	
2017	B+	B+	B1	
2018	B	B	B2	ඉහල අවදානම් සහිත ණය වර්ගීකරණ
2019	B	B	B2	
2020	CCC	CCC+	Caa1	
2021	CC		Caa2	අධි අවදානම් කලාපය
				බුන්වත් භාවය ඉදිරිපස (බේරා ගැනීමට ඇති ඉඩ කඩ සීමා සහිතය)

ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය වෙළෙඳපොළෙන් ණය ලබා ගැනීමේ හැකියාව නැති වීමත් සමඟ රට භයානක අනතුරක මුව විටට පැමිණ සිටී. එනම් ණය ගෙවීමට නොහැකිව බුන්වත් වීමේ අවදානම සහ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සහ වාණිජ බැංකු පද්ධතිය බිඳ වැටීමේ අවදානමයි. 2022 ජනවාරි මාසයේදී පමණක් ජාත්‍යන්තර ස්වෛරී බැඳුම්කර, ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කර හා වෙනත් ණය පියවීම ආදිය ලෙස ඩොලර් බිලියනයකට ආසන්න ණය ප්‍රමාණයක් ගෙවීමට ඇත. වසර සඳහාම විය ඩොලර් බිලියන හතකි. දෙසැම්බර් මාසයේදී හඳුනා නොගත් ප්‍රභවයකින් ලැබුණා යැයි කියූ ඩොලර් බිලියන 1.5 බොහෝවිට ඒන රජයෙන් ලැබුණු ණය අතමාරුව විය හැකි බව මහා බැංකු වාර්තා අධ්‍යයනය කරන විට පෙනී යයි. සත්‍ය වශයෙන්ම මහ බැංකුවේ සහ මුළු බැංකු පද්ධතිය සතු ශුද්ධ විදේශ වත්කම් සෘණ වී ඇති අතර වේගයෙන් කඩා වැටෙමින් පවතියි. මේ පසුබිම තුළ ඉතිහාසයේ පළමු වරට 2022 දී ශ්‍රී ලංකාවට තමන්ගේ ණය ගෙවිය ගෙවිය නොහැකි වනු ඇතැයි ජාත්‍යන්තර ණය ශ්‍රේණිගත කිරීමේ ආයතන (Fitch Ratings, Moody's) කිහිපයක් දැනටමත් පුරෝකථනය කර ඇත.

පුරාපේරු කතා මඟින් සැඟවූ මෙම විදේශ මුදල් හිඟය නැතහොත් ගෙවුම් ශේෂ අර්බුදය සහ රාජ්‍ය මූල්‍ය අර්බුදය ක්‍රමයෙන් රට ගිලගනිමින් සිටියි. මේ වනවිටත් විදේශ විනිමය වෙනුවෙන් කළු කඩයක් නිර්මාණය වී ඇති අතර එහිදී ඩොලරය විකිණීමෙන් ඇත්තේ රුපියල් 240-260 වැනි අගයකටය. විදේශ රටවල ඉගෙන ගන්නා දරුවන්ට කෑමට

බීමටවත් මුදල් යැවීම ප්‍රශ්නයක් වී ඇත. දැඩි හිඟය හමුවේ වාණිජ බැංකු තමන් සතු සීමිත ඩොලර් ප්‍රමාණය, සලාක ක්‍රමයට තමා කැමති ගනුදෙනු කරුවන් අතර බෙදාහරිමින් සිටියි. ලංකා ඛනිජ තෙල් සංස්ථාව ඩොලර් බිලියන 3-4 පමණ ණය කන්දක සිරවී බුන්වත් මට්ටමට ළඟා වී ඇත. තෙල් ටෙන්ඩරයට සැපයුම්කරුවන් නොමැත. තෙල් ආනයන කළ නොහැකි වුවහොත් සියළු අංශවල නිෂ්පාදනය කඩා වැටෙනු ඇත. ඖෂධ, ගල් ඇඟුරු, ගෑස්, කිරි පිටි ආනයනය කිරීමට මුදල් නැත. මේ තත්ත්වය යටතේ නැවතත් දුප්පත් කමෙන්, බඩගින්නෙන්, විරැකියාවෙන් පීඩිත, දරවලින් කෑම උයන, බක්කි කරත්තයෙන් ගමන් බිමන් යන, සුළු රෝගී තත්වයකින් වුව ජීවිතය අහිමි වන යුගයක පෙරහිමිති පහළ වෙමින් පවතියි.

මීට අමතරව රසායනික පොහොර ආනයනය තහනම් කිරීම හරහා කරන්නට ගිය සියවසේ මහා අත්හදාබැලීම් තව මාස කිහිපයකින් රටේ විශාල සාගතයක් ඇති කිරීමට ද නියමිතය. වසංගතයකින් සහ මූල්‍ය අර්බුදයකින් බැට කමින් සිටින අතරතුර මෙබඳු අමුතු අත්හදා බැලීමක් කරන්නට සිතීම ආණ්ඩුව කෙතරම් අනුවණ ද යන්න හෙළිකරයි. මේ නිසා උද්ධමනය පාලනය කල නොහැකි ලෙස ඉහළ යාම, සහල් හා චිලිචළි පලතුරු වෙනුවෙන් කළු කඩ ඇති වීම සහ ගොවියන් සිය දිවි නාති කරගැනීමට පෙළඹීම වැළැක්විය නොහැකි වනු ඇත. සියවසක් පමණ අප සතුව පැවති රටේ වටිනාම සම්පත් වන Ceylon Tea සහ Ceylon Cinnamon සන්නාම අප අතින් ගිලිහෙන දිනය වැඩි අතක නොවනු ඇත.

3.4 ප්‍රශ්නය කොවිඩ් නොවේ

තවත් පැහැදිලිව හඳුනා ගත යුතු කරුණක් වන්නේ අද රටේ පවත්නා අර්බුදය කොවිඩ් නිසා ඇති වූවක් නොවන බවය. කොවිඩ් වසංගතය ආර්ථිකයේ, විශේෂයෙන්ම පහළ ස්ථර වල සහ දෛනික ආදායම් ලබන, දුප්පත් ජනතාවට මරු පහරක් වල්ල කළ බව අවිවාදාත්මකය. නමුත් සාර්ව මට්ටමේ දී රජයකට විවිධ දේශීය සහ විදේශීය විකල්ප ඇත. උදාහරණයක් වශයෙන් ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල ආධාර ඉල්ලූ රටවල් 100 කින් රටවල් 85කට පමණ කොන්දේසි විරහිතව ක්ෂණික මූල්‍ය පහසුකම් සපයා ඇත. MoodyZs ආයතනයට අනුව 2020 වසර තුළ වාර්තා ගත ලෙස අන්තර්ජාතික හරිත බැඳුම්කර නිකුත්වූ ඉහළ ගොස් ඇත. ලෝකයෙන් උදව් ඉල්ලුවත් උදව් නොලැබෙන මියන්මාරයේ මිලිටරි ජුන්ටාව, චෙතියුලාවේ මධුරෝ පාලනය, උතුරු කොරියාවේ කිම් ජොන්ග්-උන් පාලනය වැනි පාලනයන් අතරට ශ්‍රී ලංකාවද එක්ව ඇත.

අර්බුදය කොවිඩ් නිසා නම් ලෝකයේ අතින් රටවලද කිරිපිටි පෝලිම්, තිරිඟු පිටි පෝලිම්, සහල් පෝලිම්, ගෑස් පෝලිම්, ඖෂධ හිඟයන්, පොහොර හිඟයන් ඇති විය යුතුය. ලොව පුරා ගෑස් ටැංකි පුපුරා යා යුතුය. අනෙක් රටවලත් ගොවි ජනතාව පොහොර ඉල්ලා අරගල කල යුතුය. ඒ රටවලත් විදේශ තානාපති කාර්යාල ඉදිරිපස දිගු පෝලිම් ඇති විය යුතුය. සංචාරක කර්මාන්තය ප්‍රධාන අදායම කරගත් තායිලන්තය සහ මාලදිවයින වැනි රටවල් බංකොලොත් විය යුතුය. එය එසේ සිදු නොවී ශ්‍රී ලංකාව පමණක් ගොඩ ගත හැකි මට්ටමෙන් ඔබ්බට යමින් තිබෙනුයේ අපේ රටට විශේෂයෙන් බලපාන ප්‍රශ්නයක් නිසා බව පැහැදිලිය.

04.
රජයට අර්බුදය
සම්බන්ධයෙන් ඉදිරියට
හෝ වැඩ පිළිවෙලක්
තිබේද?

4.1 ආර්ථික අර්බුදයට 2022 අයවැයෙන් පිළිතුරු තිබේද?

අර්බුද රැසක් හමුවේ ඉදිරිපත් කරන ලද 2022 අයවැය මගින් මෙම ප්‍රශ්න කිසිවක් හඳුනාගත් බවක් නොපෙනේ. මේ අයවැය ලේඛනය දෙස බලන විට විය සකසා ඇත්තේ ශ්‍රී ලංකාවට ද කියා සැක සිතෙන තරමට විය සහ අපේ ආර්ථික යථාර්ථයන් විකිනෙකට වෙනස්ය. ජීවන බරෙන් පෙළෙන ජනතාවට හෝ ණය බරෙන් පෙළෙන රටට කිසිදු මඟපෙන්වීමක් අය වැයෙන් ලැබී නොමැත.

රට විශාල මූල්‍ය අර්බුදයක හා ණය අර්බුදයක ගිලි සිටියදී අයවැය මගින් වැඩියෙන්ම අවදානය යොමු කර ඇත්තේ ඊළඟ මැතිවරණය ඉලක්ක කර ගනිමින් තමන්ගේ ප්‍රාදේශීය දේශපාලනය ශක්තිමත් කිරීමේ ග්‍රාමීය සංවර්ධන ව්‍යාපෘති කෙරෙහිය. රජයේ නව වියදම් යෝජනාවල අදාළ ප්‍රතිපාදනවලින් තුනෙන් එකක්ම වෙන්කර ඇත්තේ මේ වැඩපිළිවෙළ වෙනුවෙනි.

VAT වෙනුවට පිරිවැටුම් බදු

සමාජ සංරක්ෂණ දායක මුදල් නමින් පනවා ඇති බද්ද ආර්ථිකයේ දිගුකාලීන අහිතකර බලපෑම් ඇති කරනු ඇත. පිරිවැටුම් බද්දක් ලෙස පනවා ඇති මෙම බද්ද ඕනෑම කර්මාන්තයක සෑම මට්ටමකදීම වර්ෂයට මිලියන 120ට වඩා පිරිවැටුම ඇති ව්‍යාපාරවලින් 'පිරිවැටුම' මත අය කරන නිසා භාණ්ඩ වල මිල VAT බද්දට වඩා ඉහළ දමනු ඇත. පිරිවැටුම් බද්දට සාපේක්ෂව VAT බද්දේ ඇති සාධනීය ගුණාංගයක් වන්නේ සෑම මට්ටමකදීම 'එකතු කළ අගය' මත පමණක් බදු අය කර ගැනීමයි. මෙම වාසිය නිසා අප්‍රිකානු රටවල් පවා VAT බදු ක්‍රමයට මාරු වී සෑහෙන කාලයකි. පිරිවැටුම් බදු පැනවීම මගින් අප හැවත බදු ක්‍රමයේ දශක දෙකක් පසුපසට තල්ලු වෙමින් පවතී. මෙය පැහැදිලිවම එකක් කඩතොළු වසා ගන්නට ගොස් නැතත් කඩතොළු සදා ගන්නා තීරණයකි.

බැංකු පද්ධතිය විනාශ කිරීම

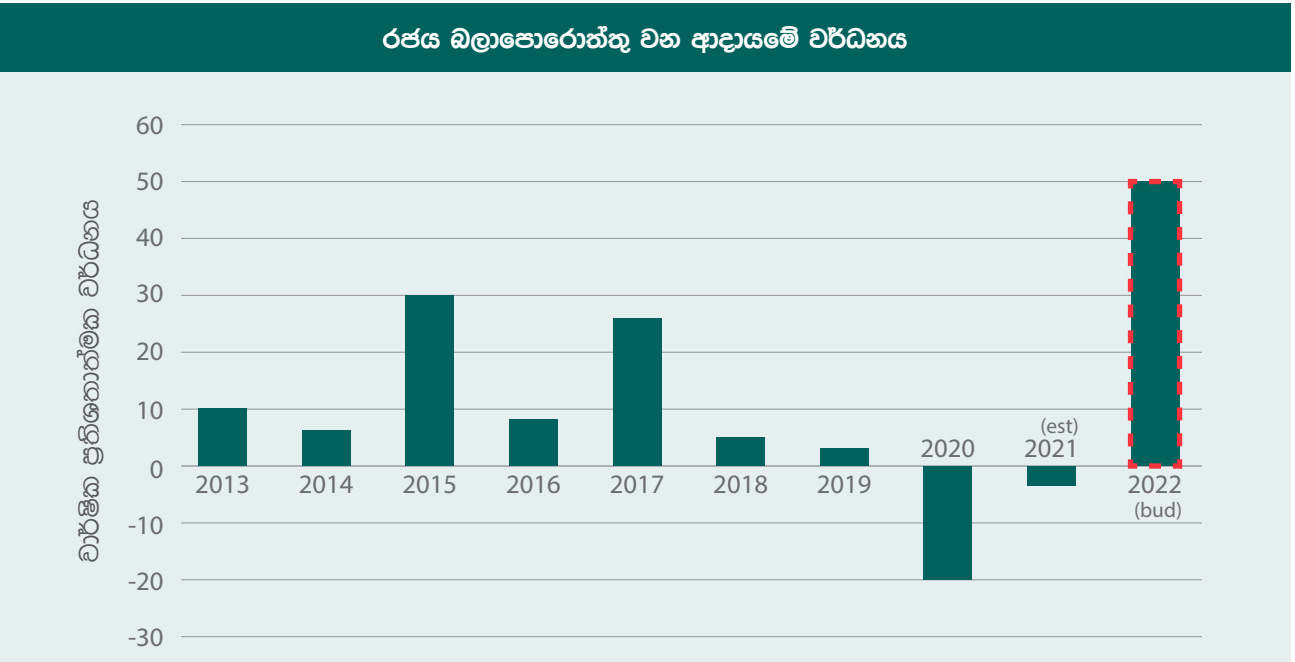
රටේ බැංකු පද්ධතිය අධි අවදානම් තත්ත්වයක පවතී. රජය දේශීය ණය හා විදේශ විනිමය වශයෙන් ගත් ණය නිසා බැංකු පද්ධතිය ණය බරෙන් පිරී ඇත. රජයේ විදේශ ණයවලින් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් ශ්‍රී ලංකා සංවර්ධන බැඳුම්කරවලින් ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපද බොලර් බිලියන 2 ක්, ස්වෛරී බැඳුම්කර වලින් බොලර් බිලියන 2 ක්, අක්වෙරළ බැංකු ඒකකවලින් බොලර් බිලියන 1.3 ක් ලෙස බැංකු පද්ධතිය බොලර් ණය බරක හිර කර ඇත. එමෙන්ම භාණ්ඩාගාර සුරැකුම්වලින් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් බැංකු පද්ධතියේ ද්‍රවශීල වත්කම් ලෙස අන්තර්ගතවී ඇත. තවද, රාජ්‍ය ව්‍යවසායන්ට බැංකු පද්ධතිය හරහා බොලර් බිලියන 3-4 ක පමණ විදේශ විනිමය ලබාදී ඇත. මින් ප්‍රධාන වන්නේ ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාවයි. රජයේ ආදායම් වැඩිකර ගැනීමට තවත් බැංකුවලින් බදු අයකර ගැනීමට ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ගය බැංකු පද්ධතිය අස්ථාවරත්වයට හේතුවන මරු පහරක් වනු ඇත. යෝජිත අධිකාර බද්ධ (Surcharge Tax) සමාජ සංරක්ෂණ දායක මුදල් හා එකතූකළ අගය මත බදු යන බදු තුනම සියළු ප්‍රධාන බැංකු වලට බරක් වනු ඇත. මෙයට අමතරව මහ බැංකුව විසින් බැංකුවල සංචිත වලින් 2% ක් තමන් සතු කරගැනීම නිසාද අයවැයට පෙරම බැංකු පද්ධතියට අතිරේක බරක් එක් විය.

විදේශ වෙළෙඳපොළෙන් ණය ලබා ගැනීමේ මායාව

එමෙන්ම, 2022 වර්ෂයේ විදේශ ණය පියවීමට බොලර් මිලියන 750 ක් (අය වැයට අනුව) විදේශ වෙළෙඳපොළෙන් ලබාගැනීම පිළිබඳව ඇති බලාපොරොත්තුව ද හීනයකි. අන්තර්ජාතික ණය ශ්‍රේණිගතකිරීම් වලින් පහළට වැටී ඇති බුන්වත් වීමට ආසන්නයෙන් සිටින රටකට ණය ලබාදීමට ඉදිරිපත්වන වෙළෙඳපොළ ආයෝජකයන් මේ ලෝකයෙන් නම් සොයාගැනීමට නොහැකිය. දුර්වල විදේශ ප්‍රතිපත්ති නිසා චේතිහාසිකව අපට හිතවත් රටවල් දැන් අප සමඟ නොමැත. ලංකාවේ එතෙර බැඳුම්කරවල ද්විතීයික වෙළෙඳපොළේ ඵලදායී අනුපාතය / පොලී අනුපාතය 40% ඉක්මවා ඇත.

අය වැය යනු ඉලක්කම් විජ්ජාවකි.

මීට පෙර අප කීපවරක් පෙන්වා දී ඇති ආකාරයට මෙවර අයවැය ද ඉලක්කම් විජ්ජාවකි. මුදල් ඇමතිවරයාට අනුව 2021 ට සාපේක්ෂව රජයේ මුළු ආදායම 46% කින් පමණ, එනම් රුපියල් බිලියන 723 කින් 2022 වර්ෂයේදී වැඩිවීමට නියමිතය. විය ඉතිහාසයේ නොවූ විරූ ආදායම් වර්ධනයක් වන අතර කිසිසේත් ළඟා කරගත හැකි ඉලක්කයක් නම් නොවේ. යෝජිත ආදායම් යෝජනාවලින් සිදුවන්නේ රුපියල් බිලියන 333 ක් වැඩිවීම පමණි. එනිසා සියළුම යථාර්ථවාදී ගණන් කිරීම්වලට අනුව රජයේ ආදායම රුපියල් ට්‍රිලියන 2 ඉක්මවීම සිදු විය නොහැක්කකි. මීට අමතරව රුපියල් ට්‍රිලියනයකට ආසන්න යෝජිත රජයේ මුළු ප්‍රාග්ධන වියදමෙන් බිලියන 600 කට වඩා ආයෝජනය කිරීම රජයට කළ නොහැක.

මූලාශ්‍ර: මුදල් අමාත්‍යාංශය

4.2 ජැක් ගේ මායා බෝංචි වැල නොහොත් මහ බැංකුවේ සයමසක ආර්ථික මාර්ග සිතියම

රටේ මූල්‍ය හා ආර්ථික කළමනාකාරිත්වයේ මර්මස්ථානයක් වන මහ බැංකුව බුන්වත් වීමට ආසන්න වෙමින් පවතියි. නමුත් ඒ අතර රජය ඒ යථාර්ථය සැලකීමට කළේ මායා බෝංචි වැලක් අහසේ මවා පෙන්වන ‘සයමසක මාර්ග සිතියමක්’ 2021 ඔක්තෝබර් පළවෙනි දින ඉදිරිපත් කිරීමය. අර්බුදයක් පවතින බව පිළිගෙන වියට යථාවාදී විසඳුමක් ඉදිරිපත් කරනු වෙනුවට ‘රත්තරන් බිජු දමනා කිකිළියන් ගෙන ඒමේ සැලසුම්’ මෙම යෝජනාවලියේ ඇතුලත්ය. එමෙන්ම ඉන්නා කිකිළියන් මරා දැමීමේ යෝජනා ද මෙහි අඩංගු වේ.

මාස 06 ක් ඇතුළත එක්සත් ජනපද ඩොලර් බිලියන 9 කට අධික අරමුදල් ප්‍රමාණයක් සම්පාදනය කිරීමට ද, මාස 04 කට සරිලන ආනයන හාණ්ඩ ගෙන ඒමට හැකි සංචිත ගොඩනැගීමට ද මේ සැලසුම යෝජනා කරයි. ඉලක්කය කෙසේ වෙතත් 2021 නොවැම්බර් මාසය වන තෙක් ලැබුණු අරමුදලක් නම් නොමැත. මේ වනවිට විනිමය සංචිතවලින් ආවරණය කළ හැක්කේ සති තුනක පමණ ආනයන පමණි. 2019 දෙසැම්බර් 01 දා ධනවතුන්ට බදු සහන ලබාදී රාජ්‍ය ආදායම පහළ දමාගෙන ලෝකයේ ප්‍රධාන ණය ශ්‍රේණිගත ආයතනවලට ශ්‍රී ලංකාව ණය ගෙවීමේ හැකියාව අවදානමට ලක්වී ඇති රටක් බවට නම් කිරීමට අවස්ථාව ලබාදී, ලංකාවට ආධාර දීමට වෙස්සන්තර වර්ගයේ විදේශ රටවල් හා ආයතන ඇති බව විශ්වාස කිරීමට මහ බැංකුව ක්‍රියාකිරීම විනිඵවකි.

එමෙන්ම ආර්ථික වර්ධනය 6% ට ගෙන යාම ප්‍රශ්නයට පිළියමක් ලෙස මහ බැංකුව යෝජනා කරයි. තමන්ම සල්ලි අවිච්ඡි ගසා ඇතිකළ උද්ධමනය පාලනයට හා ආර්ථික ස්ථායීකරණයට පොළී අනුපාත ඉහළ දමනා අතරේ, 6% ක ආර්ථික වර්ධනයක් ඇති වෙන්නේ කවර ආර්ථික විද්‍යා න්‍යායකට අනුකූලව දැයි මහ බැංකුව තෝරාදිය යුතුය. බලයෙන් පවත්වාගෙන යන ‘නිල’ විනිමය අනුපාතය හා ඉවක් බවක් නැතිව සිදුකරනා සල්ලි අවිච්ඡිගැසීම නිසා ඇතිවන උද්ධමනය විසින් ඉදිරි වසර කීපය තුළ ආර්ථික වර්ධනය තවත් අඩුවීමක් හෝ ඇතැම් විට සංකෝචනය වීමේ ඉඩකඩක් ඇති කරනු ඇත.

ජැක්ගේ මායා බෝංචි වැල නැතහොත් මහ බැංකුවේ සය මසක යෝජනාවලිය රටට විදේශ විනිමය ගෙන චන අපනයන ක්ෂේත්‍රවලට අයුතු වෝදනා චල්ලකර ඇති අතර, අපනයනකරුවන්ගේ ආදායම් බලයෙන් අත්පත් කරගැනීමට හා වියට අනුගත නොවන්නන්ට දඬුවම් ලබාදීමට යෝජනා කර ඇත. බලහත්කාරී ලෙස කෘතිමව විදේශ විනිමය අනුපාත පාලනය කිරීමෙන් අපනයනකරුවන්ට ලැබිය යුතු රුපියල් ආදායම් අසාධාරණ ලෙස අඩුකර ඇති මහ බැංකුව, ඉන් ඕබ්බට ගොස් අපනයනකරුවන්ගේ ආදායම අත්පත් කරගැනීමට මාන බැලීම අසාධාරණයක් පමණක් නොව තරඟකාරී විදේශ වෙළෙඳපොළ සමඟ පොරබදන අපේ අපනයන බිඳ දමන පියවරකි. අපගේ අපනයනකරුවන් වෙතත් විදේශ මූල්‍යන් සොයායෑමට දැනටමත් පියවර ගනිමින් සිටින්නේ ඒ නිසාය.

මීට අමතරව මෙරටට විදේශ විනිමය ගෙන චන විදේශගත ශ්‍රී ලාංකික ශ්‍රමිකයන් අහේක දුක් ගැහැට විඳි නැවත මෙරටට ච්චනා ප්‍රේෂණ කුණුකොල්ලයට කොල්ල කෑම ද මහ බැංකුව ආරම්භ කර ඇත. ඩොලරයේ සත්‍ය අගයට වඩා 20%-25% පමණ අඩුවෙන් ලබාදීම ප්‍රේෂණ මත 20%-25% පමණ පිරිවැටුම් බද්දක් ලෙස සැලකිය හැකි වන අතර මෙවැනි මෝඩ තීරණ නිසා රටට ලැබෙන විදේශ විනිමයත් නොලැබෙනු ඇත. එමෙන්ම ධනවතුන්ට බදු සහන ලබා දුන් මෙම ආණ්ඩුවට ප්‍රේෂණ මත මෙවැනි අයථා බලපෑම් කිරීමට සදාචාරාත්මක අයිතියක් නැත. දැනටම 2021 තුන් වැනි කාර්තුවේදී ලැබුණු ප්‍රේෂණ 2020 තුන් වැනි කාර්තුවට සාපේක්ෂව 50% ක අඩු වීමක් පෙන්නුම් කරයි.

මායා බෝංචි වැලේ තවත් අංගයක් වන්නේ කිසිදු විනිවිදභාවයකින් තොරව, තරඟකාරී ප්‍රසම්පාදනයකින් තොරව, ජාතික උපායමාර්ගික අවශ්‍යතා ගැන තැකීමකින් තොරව වටිනා රාජ්‍ය දේපොළ විකිණීමේ ක්‍රියාවලියයි. දැනටමත් සිදුකරමින් යන කෙරවලපිටිය යුගදනවි-සොබාදනවි බලාගාර හා ගෑස් සැපයුම බංකොළොත් සමාගමකට පැවරීම, බණිජ තෙල් පිරිපහදු, තෙල් කැණීම හා බෙදාහැරීම විවැහීම ආකාරයකට පත්කිරීමේ නව සැලසුම, වරාය ඇතුළත වටිනා ඉඩම් හා කොළඹ නගරයේ පැරණි උරුමය සහිත ගොඩනැගිලි විකුණා දැමීමේ උත්සාහය අයත්වන්නේ මෙයට ය. මේ නිසාම අද වරාය, තෙල් හා විදුලිබල ක්ෂේත්‍රවල වෘත්තීය සමිති අරගලයක් ද ඇතිවී තිබේ.

ප්‍රතිසංස්කරණ පමා කිරීමෙන් මෙම ආණ්ඩුව කරන්නේ මුළු ජාතියටම අපරාධයකි. ක්‍රමෝපායයන් නිවැරදි කර නොගතහොත් රටට, නූපත් පරපුරට හා මහජනතාවට පක්ෂ හේදයකින් තොරව වන්දි ගෙවීමට සිදුවනු ඇත. විබැවින් මෙම අවස්ථාව ඉතා ප්‍රවේශමෙන් සබුද්ධිකව කළමනාකරණය කිරීම අත්‍යාවශ්‍ය වේ.

05.

අගාධයෙන් ගොඩ එමු

කෙසේ හෝ මේ අභියෝගය ජය ගැනීමට අප සමත් නොවන්නේ නම් ශ්‍රී ලංකාව ආර්ථික වශයෙන් පමණක් නොව දේශපාලන වශයෙන් ද ඉතාමත්ම බියකරු ප්‍රතිඵල ඇතිකරවන අඳුරු අගාධයකට වැටීමට නියමිතය. මේ මොහොතේ ආණ්ඩුවත්, විපක්ෂයත් අවබෝධ කර ගත යුතු තීරණාත්මක සත්‍යයක් තිබේ. එනම් අප සිටින්නේ පක්ෂ දේශපාලනයේ සුපුරුදු ක්‍රීඩාව කිරීමේ සාමාන්‍ය දේශපාලන මොහොතක නොව රටක් ලෙස සාමූහිකව සහ වගකීම් සහගතව හැසිරෙමින් ජය ගත යුතු අභියෝගයක් ඉදිරියේ බවයි.

නමුත් විශේෂයෙන්ම ආණ්ඩුවේ පැත්තෙන් ඒ වගකීම් සහගත හැසිරීම කෙසේවත් දැකිය නොහැකිය. දැන් පෙනෙන පරිදි ආණ්ඩුව සිටින්නේ පැල දොරෙන් විධේමින් සිටින මාරකය ගැන වගේ වගක් නොමැතිව කුමක් හෝ මැතිවරණයකට සූදානම් වෙමිනි. ඇත්තෙන්ම ඔවුන්ගේ එම මැතිවරණ සූදානමම ආර්ථික අර්බුදය තවත් උග්‍ර කිරීමට හේතු වීමේ ඉඩ වැඩිය. එසේම ඔවුන් පහසුවෙන් අමතක කර ඇති කාරණය නම් විධේම තීරක මැතිවරණයකට පෙරම රට බූන්වත් වීමේ විශාල අවදානමක් තිබෙන බවයි. 2010 දී ශ්‍රීසියේත්, 2018 දී ලෙබනනයේත් මෙන් එවැනි තත්ත්වයක් අපේ රටෙන් ඇති වුවහොත් තවත් දශකයක් යන තෙක් වත් මේ රට අද තිබෙන තැනටවත් ගැනීමට නොහැකි වනු ඇත. අප සිටින්නේ චතරම්ම අවදානමකය. එසේම විධේම ආර්ථික සුනාමියක් ඉදිරියේ සමස්ත දේශපාලනයම බිඳ වැටී, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී විකල්පයන් වෙනුවට ඒකාධිපති බලවේගයන්ට රට නතු වීමේ පැහැදිලි අවදානමක් තිබේ. එනම් ශ්‍රී ලංකාව තවත් මියන්මාරයක් හෝ උතුරු කොරියාවක් වීමේ අනතුර තිබේ. මෙවැන්නක් එක්කෝ සමස්ථ සම්මත දේශපාලනය කෙරෙහි ඇතිවන අවිශ්වාසය නිසා මතුවන අන්තවාදී කණ්ඩායමක් මගින් ඇති විය හැකිය. නොඑසේනම් ආණ්ඩුව තුළින්ම මතුවන මිලිටරි හෝ එවැනි ඒකාධිකාරී ප්‍රචණ්ඩත්වය නිසා ඇති විය හැකිය. ලෝකයේ චේතිහාසික අත්දැකීම් වන්නේ මෙවැනි අර්බුදයන් මැද සමාජය හා ආණ්ඩුව විකිනෙකට චරෙහිව ප්‍රචණ්ඩකාරී වෙමින්, එම ප්‍රචණ්ඩත්වය සර්පිලාකාරව වර්ධනය වෙමින් මුළු මහත් දේශපාලන ක්‍රමයම යළි ආපසු හැරවිය නොහැකි ප්‍රචණ්ඩ දේශපාලන සංස්කෘතියක ගිල්වන බවය. එම දේශපාලනයේ භාෂාව වන්නේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය නොව ප්‍රචණ්ඩත්වයයි.

ඒ අනුව මේ රාජ්‍ය මූල්‍ය අර්බුදය හා ඇතිවෙමින් පවතින දරුණු ආර්ථික අර්බුදයෙන් ගැලවීමට ඉතාමත්ම කෙටිකාලීන වැඩපිළිවෙළක් අත්‍යවශ්‍ය වී ඇත. එම කෙටිකාලීන සැලසුමේ අංග පහත සඳහන් පරිදි යෝජනා කරමු.

01. රාජ්‍ය මූල්‍ය ස්ථායීකරණය

එනම් අය වැය පරතරය අවම හා දරාගත හැකි ප්‍රමාණයකට ගෙන ඒම අත්‍යවශ්‍යය. 2022 අයවැයට අනුව යෝජනා වී ඇත්තේ රුපියල් 1.60 ක ආදායමක් ලබමින් රුපියල් 5.20 ක් වියදම් කිරීමටය. ඒ අනුව පරතරය රුපියල් 3.60 කි. මෙය වහාම රැකිකල් ක්‍රියාදාමයක් මඟින් වෙනස් කළ යුතුය.

ඒ සඳහා,

ආදායම් වැඩි කිරීම - 2019 දෙසැම්බර් 01 දා ලබාදුන් සහන බදු පැකේජය වහාම අවලංගු කර ස්ථාවර හා සමාජ සාධාරණත්වය රැකගන්නා ආකාරයේ සෘජු බදු 40%, වක්‍ර බදු 60% ලෙස වන නව බදු ප්‍රතිපත්තියක් වහාම ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය. රාජ්‍ය ආදායම ඉදිරි වසර දෙක තුළ 2022-23 දළ ජාතික නිෂ්පාදිතයෙන් 14% ක ඉලක්කයට ගමන් කළ යුතුය.

භාණ්ඩාගාර බිල්පත් මහ බැංකුව මඟින් මිලදී ගැනීම හා මුදල් මුද්‍රණය කිරීම නතර කර විය අවශ්‍යතා මත පමණක් සිදුකළ යුතුය. විධිමත් හා විනිවිද පෙනෙන ක්‍රියාමාර්ගයක් ඔස්සේ දේශීය වෙළෙඳපොළින් ණය ලබාගත යුතුය.

ආණ්ඩුවට ආදායම් ලබාදෙන ආයතනවල කාර්යක්ෂමතාවය හා ඵලදායීතාවය ඉහළ නැංවීමත් දේශීය බැංකු, රජය විසින් සුරාකෑමත් නතර කළ යුතුය.

වියදම් පාලනය - රාජ්‍ය ආයතන සියල්ලට එලදායිතා කඩඉම් හඳුන්වා දී ඒවායේ මූල්‍ය කාර්යක්ෂමතාවය වැඩි දියුණු කර පුනරාවර්ධන වියදම් අවම වශයෙන් 5% ක් ඉතිරි කරගත යුතුය.

විශේෂයෙන් රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රවාහයට දැඩි බලපෑමක් ඇති කරන මහ බැංකුව, දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව, රේගුව, සුරාබදු දෙපාර්තමේන්තුව, රාජ්‍ය බැංකු, ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය හා ආශ්‍රිත සමාගම්, ඛනිජ තෙල් සමාගම ආශ්‍රිත සමාගම්, ජල සම්පාදන මණ්ඩලය, වරාය හා ගුවන්තොටුපොළ, ප්‍රවාහන සේවා සඳහා වෘත්තීය මට්ටමේ පාලනයක් හා නියාමනයක් සිදුකළ යුතුය.

කළමනාකරණ විගණනයක් කිරීම මගින් අවශ්‍ය ආයතන මොනවාද යන්න මුලින්ම හඳුනා ගත යුතුය. එසේම ගලවා ගත හැකි හා නොහැකි ආයතනද හඳුනාගත යුතුය. ඒවා ගලවා ගත හැක්කේ කුමන ආකාරයටද යන්නත් තීරණය කළ යුතුය. ගලවා ගැනීමට නොහැකි ආයතන පූර්ණ ප්‍රතිව්‍යුහගතකරණයකට ලක් කිරීම හෝ වෙනත් සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග යක් ඉක්මනින්ම ගත යුතුය.

2018 දී පිළියෙළ කරන ලද ජාතික භෞතික සැලසුමේ කාල රාමුවට පිටතින්, විධිමත් ශක්‍යතා අධ්‍යයන, මූල්‍ය අධ්‍යයන, පරිසර අධ්‍යයන හෝ සමාජ අධ්‍යයනවලින් තොර සියළු ව්‍යාපෘති නතර කළ යුතුය. ඔෟෂධ, ආහාර හා ඉන්ධන ගෙන්වීමට විදේශ විනිමය නැති රටක්, තවමත් භෞඳ්‍ය තත්ත්වයේ ඇති පාරවල් නැවත වරක් කාපටි කිරීම සඳහා තාර ගෙන්වීමට වියදම් කිරීම ජාතික අපරාධයකි.

රාජ්‍ය ආයෝජන වසර දෙකකට දළ දේශීය නිෂ්පාදනයෙන් 2% කට සීමා කළ යුතුය. ඉතරු කරගත් අරමුදල් වලින් කොටසක් මේ ප්‍රතිසංස්කරණවලින් පීඩාවට පත්වන පහළම සමාජ ස්ථරයේ ජීවත් වන 20% ක් වෙනුවෙන් නව ඒකාබද්ධ සමාජ ආරක්ෂණ ක්‍රමයක් පිහිටුවීමට යොදාගත යුතුය.

ඉන්ධන, විදුලිය, ගෑස් හා ජලය සඳහා නිශ්චිත මහජන සාකච්ඡාවකින් පසු ස්වයංක්‍රීය මිල සූත්‍රයක් හඳුන්වාදිය යුතු අතර එයට අනිවාර්යෙන්ම අදාළ ආයතනවල කාර්යක්ෂමතාවය, පිරිසිදු ගණුදෙනු හා එලදායිතාවය අගයන ක්‍රියාදාමයන් (Balance Score Card) ඇතුළත් කළ යුතුය.

02. වෙළෙඳපොළ විශ්වාසය දිනාගැනීම

ව්‍යාප සිහින සමාජන කිරීම නොව අර්බුදයේ ඇත්ත තත්ත්වය ජනගත කර ජනතාවගේ විශ්වාසය දිනා ගැනීම මගින් වෙළෙඳපොල විශ්වාසය දිනා ගැනීමේ පළමු පියවර තැබිය යුතුය.

මේ වන විට ආයෝජකයන් ශ්‍රී ලංකාවට නොපැමිණීමටත්, දේශීය හා විදේශීය වාණිජ වෙළෙඳපොළ ශ්‍රී ලංකාවට වැසී යාමටත්, දේශීය ව්‍යාපාරිකයන් සිය කර්මාන්ත ඇතුළු ව්‍යාපාර විදේශවල ස්ථානගත කරවීම හා සිය අරමුදල් විදේශගත කරවීමටත්, වෘත්තීයවේදීන් හා තරුණ උගතුන් සමූහයක් ලෙස රට හැර යෑමටත්, හයානක ලෙස විදේශ විනිමය සහ භාණ්ඩ හා සේවා සපයන කළු කඩයක් බිහිවීමටත්, මුළු සමාජයම බියෙන් හා අසහනයෙන් පෙළී සිටීමටත්, හේතු වී ඇත්තේ ආණ්ඩුවේ ක්‍රියාදාමයන්ය. මේ තත්ත්වය වෙනස් විය යුතුමය.

කෘත්‍රිම ලෙස විනිමය අනුපාත පාලනය කිරීමේ වත්මන් ක්‍රමය වහාම නතර කළ යුතුය. කෘත්‍රිම අපනයන පාලන හා සලාක ක්‍රම හඳුන්වාදීම වෙනුවට විනිමය අනුපාතිකයට හිදහස් ආනයන පාලනයට ඉඩදිය යුතුය. එමගින් ආනයන නව සමතුලිතතාවයකට පැමිණීම මෙන්ම අපනයන යම්තාක් දුරකට ප්‍රවර්ධනය වීම හා විදේශ ප්‍රේෂණ (Remittance) දිරිගැන්වීම සිදුවනු ඇත. එනම් ඩොලර් හිඟය කෙටිකාලීනව යම්තාක් දුරකට මගහැරෙනු ඇත.

දේශීය වෙළෙඳපොළ තුළ හිදහස් සාධාරණ තරඟය නැවත ඇතිකළ යුතුය. අද වන විට පිළිකාවක් සේ ඔබුදවා ඇති පාලක පවුල හා ඔවුන් හා සම්බන්ධ ව්‍යාපාරික හා නිලධාරී කණ්ඩායමක් විසින් සියලු ක්ෂේත්‍රවල ඒකාධිකාරයන් ඇති කිරීම මගින් සිදු කරමින් පවතින ජාවාරම්කාර කටයුතු වෙනුවට සියලු ව්‍යාපාරිකයන් සඳහා වෙළෙඳපොළ විවෘත කළ යුතුය. එනම් ව්‍යාපාරිකයන් සඳහා සමබිමක් නිර්මාණය කළ යුතුය.

විදේශීය ආයෝජකයන්ගේ විශ්වාසය තහවුරු කරගත යුතුය. ඒ සඳහා ශ්‍රී ලන්කන් වයාර් ලයින්ස් ආයතනයට කළාක් මෙන්, විදේශීය ආයෝජකයන්ගේ ව්‍යාපාර නිසි ක්‍රමවේදයකින් තොරව රජය සතු කරගැනීම නැවැත්විය යුතුය. එසේම කොටස් වෙළෙඳපොල අනිසි ලෙස හැසිරවීම මගින් ලංකා නොස්පිට්ල්ස් වැනි විදේශීය ව්‍යාපාර ජාවාරම්කරුවන් විසින් සියතට පත්කර ගැනීමේ ක්‍රමයද නැවතීම සඳහා නීති සම්පාදනය විය යුතුය. විදේශ ආයෝජකයන්ගෙන් අල්ලස් හා කොමිස් මුදල් ඉල්ලීමට වැට බැඳිය යුතුය.

රජයේ කොන්ත්‍රාත් ලබාදීමේදී කුප්‍රකට විදේශ සමාගම් එකකට දෙකකට සියළු ව්‍යාපෘති ලබාදීම නිසා ඇති වූ විදේශීය සමාගම්වල අවිශ්වාසය තුරන් කළ යුතුය. කඩිනම්, පිරිසිදු, විනිවිද පෙනෙන සුළු ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය අනිවාර්ය කළ යුතුය.

ජාතික ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාදාමයන්ට පිටතින් සිදුකළ NFE විදුලිබල ගිවිසුම, යෝජිත අදානී සුළං හා සූර්ය ගිවිසුම ආදී සියලු එකඟතා හා ගිවිසුම් අහෝසි කර විදේශීය ආයෝජන විශ්වාසය දිනාගත යුතුය. එමෙන්ම විදුලිය, ජලය, මහාමාර්ග, වාරිමාර්ග, ප්‍රවාහන ආදී ක්ෂේත්‍රවල මූලික සැලසුම්වල (Master plan) ඇති අනාගත ව්‍යාපෘති ඉවක් බවක් නැතිව දැන්ම ප්‍රදානය කිරීමෙන් අයුතු වාසි ලැබීමේ ජාවාරම්කාර ක්‍රියාදාමය නතර කළ යුතුය.

පාර්ලිමේන්තුව සම්මත කළ අණ පණත් නොතකා හරිමින්ද එසේම ප්‍රමිතීන් රැකීම සඳහා පිහිටුවා ඇති ආයතනවල මතය නොසළකා හරිමින්ද, ජනාධිපති කාර්යාලය හා කැබිනෙට්ටුව මගින් ගන්නා ලද නීති විරෝධී තීරණ අහෝසිකළ යුතුය. නැතෝ යූරියා හා ඒන කොමිපෝස්ට් වැනි එබඳු තීරණ මගින් සිදු වූ හානිය හා අලාභය අපි දනිමු.

ගසාකෑම්වලට ඉඩ නැති නිසා නතර කරන ලද සහනදායී ණය මත ලබාගත් සැහැල්ලු දුම්රිය පද්ධතිය වැනි වටිනා ව්‍යාපෘති නැවත ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.

රාජ්‍ය ප්‍රසම්පාදනයේ දූෂණ, අක්‍රමිකතාවලට කඩිනම් හා කාර්යක්ෂම ලෙස දඬුවම් ලබාදීමට වෙනම අධිකරණයක් (Trial& at Bar) ස්ථාපිත කළ යුතුය.

03. දේශීය ආර්ථිකය ගොඩනැංවීම

ආර්ථික අර්බුදය වර්ධනය වීමත් සමගම විදේශීය විනිමය ඉපයීමේ විවිධ ක්‍රම පිළිබඳ සාකච්ඡාවක් ඇති වී තිබේ. එයින් එක් ධාරාවක් ආර්ථික ජාතික චින්තනයක් වැනි යමක් මතු කරමින් සිටියි. එනම් කාබනික ගොවිතැන ප්‍රවර්ධනය කිරීම මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂි නිෂ්පාදන සන්නාමයක් බවට පත් කර වෙළෙඳපොළ ජයගැනීම, කුරුඳු සුරුර්ටු වැනි දේශීය නිෂ්පාදනයන් ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ සියළු භාණ්ඩ රට තුළම නිෂ්පාදනය කිරීම වැනි යෝජනා හා ක්‍රියාමාර්ග ඒ අතර වේ. තවත් කණ්ඩායමක් ගංජා අපනයනය, රට වටා ඇති තෙල් සහ ගෑස් සම්පත් ගොඩගැනීම හා ත්‍රිකුණාමල වරාය හා තෙල් ටැංකි භාවිත කිරීම ආදිය මගින් විශ්මිත ලෙස විදේශීය විනිමය උපයා ගත හැකි යැයි සිතති. නමුත් අප යථාර්ථයන් සැලකිල්ලට ගැනීමට කැමති නම් එසේ අප සිතන අයුරින් ඒවා මගින් විශාල ආර්ථික ප්‍රාතිහාර්යයන් පෑමේ හැකියාවක් නැති බව පෙනෙනු ඇත. විශේෂයෙන්ම මේ වත්මන් අර්බුදයට ඒවා මගින් සැලසෙන සෙතක් නැත. අප කොතෙක් දුර මේ සමහර සිහිනවල ගමන් කර ඇත්ද යත් ධම්මික පැණිය ඉදිරිපත්

වූ මොහොතේ සමහරු ප්‍රකාශ කළේ එමගින් අපට විදේශ විනිමය ඉපයිය හැකි බවයි. ඒ නිසා පළමුවෙන්ම මෙබඳු සිහින වෙනුවට ආර්ථික යථාර්ථයන් තේරුම් ගෙන ඒවාට අනුකූලව කටයුතු කිරීම කළ යුතුමය.

කාබනික වැනි සිහින ව්‍යාපෘති පිළිබඳව විශ්වාස කරන්නේ නැතිව දේශීය ගොවිතැන හා වැවිලි වගාව රැකගැනීම සඳහා වහාම කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍යවලට පනවා ඇති තහනම ඉවත් කළ යුතුය. ප්‍රමිතියකින් යුතු පොහොර, ඖෂ හා පලිබෝධ නාශක ගොවිතැනට හා වැවිලි වගාවට ලබාදිය යුතුය. තවද, යම් කුඩා ඉහළ වෙළඳපොළක් ඉලක්ක කර ගත් කාබනික ගොවිතැන් හා වැවිලි වගාකරුවන්ට වෙනම දිරියක් ලබාදීමට මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන සකස් කළ යුතුය.

විදේශීය වෙළෙඳපොළ හා තරඟකාරීව ගොඩනැගිය හැකි දේශීය කර්මාන්ත හඳුනාගත යුතුය. දැනට අපගේ ආනයනවලින් 20% ක් ආයෝජන භාණ්ඩද, 60% ක් මිශ්‍ර භාණ්ඩ ද, 20% ක් පරිභෝජන භාණ්ඩ ද බව වටහා ගෙන සමස්ථයක් ලෙස ආනයන සීමා කර උතුරු කොරියාවේ හෝ මියන්මාරයේ තත්ත්වයට ඇද නොවැටී, විධිමත් දේශීය කර්මාන්ත ප්‍රවර්ධනයක් ඉලක්ක කරගත් ආනයන භාණ්ඩ සඳහා බදු ප්‍රතිපත්තියක්, තාක්ෂණය, ප්‍රාග්ධනය හා වෙළෙඳපොළ ජයගැනීම ඉලක්ක කරගත් සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ කර්මාන්ත ප්‍රතිපත්තියක් ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.

කෙටිකාලීන විදේශ විනිමය ඉපැයිය හැකි නවෝත්පාදනය පදනම් කරගත් සේවා BPO, KPO, SAAS වහාම ප්‍රවර්ධනය සඳහා ක්‍රියාකළ යුතුය.

නතර කරන ලද තාක්ෂණ නගර ව්‍යාපෘතිය නැවත ඇරඹිය යුතුය.

එක්සත් ජනපදය හා චීනය අතර ඇති වී ඇති වත්මන් ලෝක බල අරගලය නිසා විශේෂයෙන්ම චීනය වැනි ආසියාවේ ඇතැම් රටවලින් චීනයේ වන ව්‍යාපෘති ශ්‍රී ලංකාවට ඇද ගැනීම සඳහා කාර්යක්ෂම වැඩපිළිවෙළක් ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.

04. ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම

රාජ්‍ය ණය හා පොළී ගෙවීම කළ නොහැකි තරම් අසීරු අඩියක පවතින හෙයින් ඉතිහාසයේ ප්‍රථම වතාවට ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමේ දැඩි අවශ්‍යතාවයක් පැන නැගී ඇත. ණය වාර්තයක් ගෙවාගත නොහැකිව ලෝකයට සිය බංකොලොත්බව පෙන්නීම හෝ ඖෂධ, ආහාර, ඉන්ධන සීමා කර දැඩි සමාජ පීඩනයක් ඇතිකර හෝ රටේ විටිනා සම්පත් හෝ මූල්‍ය ප්‍රවාහයන් තුවිලි දෙකට විකුණා දැමීමත් නොකර විධිමත් ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමක් අත්‍යවශ්‍යව ඇත. එනම් එම ණය ගෙවීමට පවතින මූල්‍ය රාමුව තුළ නොහැකි බව පිළිගනිමින් දේශීය වශයෙන් ප්‍රායෝගික මෙන්ම ජාත්‍යන්තර ආයෝජකයන්ට පිළිගත හැකි රාජ්‍ය මූල්‍ය රාමුවක් ඉදිරිපත් කිරීමය. තව දුරටත් කිවහොත් ණය ලබාදී ඇති ආයතන හා පුද්ගලයින් සමඟ සාකච්ඡා කිරීමෙන් රටට ඉදිරි වසර කීපය තුළ ගෙවීමට ඇති හැකියාවට යෝග්‍ය වන ලෙස ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමය.

ඉහත සඳහන් කළ රාජ්‍ය මූල්‍ය ස්ථායීකරණයට මෙය අත්‍යවශ්‍ය කොන්දේසියකි.

මෙය ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල ඉදිරියට යනවාද නැද්ද යන වාමාංශික - දක්ෂිණාංශික දෘෂ්ටිවාදීමය විවාදය සඳහා අවස්ථාව මෙය නොවේ. රාජපක්ෂවරුන්ද (2009-12) මූල්‍ය අරමුදලේ ව්‍යාපෘතියකට ගොස් බුන්බන්වීම වළක්වා ගත්හ. ජයවර්ධන - ප්‍රේමදාස පාලනයද (1988-91) සිරිසේන - රනිල් පාලනයද (2016-20) එසේ කළෝය. එහෙත් ඒ කවර අවස්ථාවක හෝ නොතිබූ අර්බුදයක්, එනම් විදේශ වත්කම් සෘණ අගයක් ගැනීමක් දැන් පවතී. ඒ නිසා ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ තිත්ත වොෂිංටන් කසාය හෝ තිත්ත දේශීය කසායක් හෝ ශ්‍රී ලංකාවට දැන් අත්‍යවශ්‍යව ඇත.

වැදගත්ම කරුණ නම් කිසිදු මහා පරිමාණ ව්‍යාපෘතියකට ඉදිරි කාලයේදී වාණිජ ණය නොගෙන සිටීමත්, අපට ඇති වාණිජ ණය බරින් නිදහස්වීම අරමුණු කරගත් ණය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමක් සිදුකිරීමත්ය. එමෙන්ම දේශපාලන හා දිගුකාලීනව ඉතා හානිදායක කොන්දේසි සහිත විදේශීය අතමාරුවලින් වැළකීමය. දේශපාලන වශයෙන් සාපේක්ෂව ස්වාධීන රාජ්‍ය හා ආයතන වෙතට නව ණය සඳහා යොමුවීමය.

05. ශ්‍රී ලාංකික ප්‍රතිරූපය ගොඩනැංවීම

වත්මන් ආණ්ඩුව විසින් ගත් ඇතැම් නීතිමය ක්‍රියාදාමයන් හා ප්‍රායෝගික ක්‍රියාමාර්ග නිසා ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රතිරූපය දේශීය ලෙස ද කලාපීය ලෙස ද බිඳවැටී තිබේ.

20 වැනි සංශෝධනය වහාම අහෝසි කර අධිකරණයේ, පොලිස් සේවයේ, රාජ්‍ය සේවයේ, මැතිවරණ ක්‍රියාවලියේ, දූෂණ වංචා මැඩලීමේ හා මානව හිමිකම් ක්ෂේත්‍රවල ස්වාධීනත්වය තහවුරු කිරීම පළමු පියවර විය යුතුය. එලෙස ස්වාධීන කරන ලද ආයතන සක්‍රීය කළ යුතුය.

දේශපාලන හා පෞද්ගලික අතවැසියන් උසස් නිලතලවලට පත්කිරීමේ භාවිතය අතහැර වෘත්තීය කුසලතාව මත පත්කිරීම් සිදුකළ යුතුය.

රාජ්‍යය තුළ ක්‍රමයෙන් සිදුවෙමින් ඇති මිලිටරිකරණය වහාම ආපසු නැරවිය යුතුය.

දණ්ඩනයට ලක්වූවන් නිදහස් කර ආණ්ඩුවේ ඉහළ පත්වීම් ලබාදීම, තාක්ෂණික කරුණු පෙන්නා දූෂණ චෝදනා ලද්දවුන් නිදොස්කොට නිදහස් කිරීම, ත්‍රස්තවාදය වැළැක්වීමේ පනත වැරදි ලෙස යොදාගෙන දේශපාලන විරුද්ධවාදීන් රඳවා ගැනීම, දේශපාලන විරුද්ධවාදීන්ට බොරු නඩු පටලැවීම, නිරෝධායන නීති අවභාවිත කිරීම මගින් දේශපාලන විරුද්ධවාදීන්ට අඩන්තේට්ටම් කිරීම ආදිය සම්බන්ධයෙන් සිදු වූ සහ සිදුවෙමින් පවතින වැරදි නිවැරදි කිරීමේ සෘජු ක්‍රියාමාර්ගයක් ගැනීම මගින් නීතියේ ආධිපත්‍යය නැවත පිහිටුවීම සිදුකළ යුතුය.

රට තුළ ජනවාර්ගික, ආගමික ලෙස ගැටුම් ඇතිවීම වැළැක්වීම සඳහා ස්ථාවර ආරක්ෂක හා සාමාජයීය පියවර ගත යුතුය. පාස්කු ප්‍රහාරකයින් සමඟ බුද්ධි අංශවල සබැඳියාවක් පැවතියාද නැද්ද යන්න පිළිබඳ විධිමත් පරීක්ෂණයක් කඩිනමින් සිදු කර ජාතික හා ජාත්‍යන්තර සැකයන් දුරු කළ යුතුය. එමෙන්ම යුද ගැටුම්වලින් පසු ආරක්ෂක අංශ සතු වූ හෝ ඊට පෙර කොටි සංවිධානය වැනි කණ්ඩායම් සතු වූ හෝ ආරක්ෂාව සඳහා විවිධ දේශපාලන කණ්ඩායම්වලට රජය ලබාදුන් අවි ආයුධ ජාත්‍යන්තරව හා දේශීයව අවභාවිත වූයේද යන්න ගැන දැනටමත් හෙළිදරව් වී ඇති කරුණු මත පරීක්ෂණයක් කර ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රතිරූපය ගොඩනැංවිය යුතුය. එමෙන්ම විටින් විට දේශපාලන වාසි සඳහා ඇතැම් මාධ්‍ය ආයතන හා පුද්ගලයින් ද යොදාගෙන සිදුකළ ආගමික හා ජාතික අවිශ්වාසය ඇතිකරන අන්දමේ සැලසුම් සහගත මාධ්‍ය හා මානසික මෙහෙයුම් නතර කිරීම පමණක් නොව එකී මෙහෙයුම් සිදුකළ පුද්ගලයින් සම්බන්ධව නීතිමය ලෙස ක්‍රියා කිරීම ද කළ යුතුය. ආගමික හා ජනවාර්ගික වෛරී ප්‍රකාශ සම්බන්ධයෙන් නීතිය අපක්ෂපාතීව ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.

ආණ්ඩුව දැනටම දෙදරාගොස් ඇත. විශේෂයෙන්ම ආණ්ඩුවේ සමහර වංචා දූෂණ හෙළිදරව් වීමත්, ආණ්ඩුව විසින් ගන්නා ලද පොහොර තහනම වැනි අතාර්කික තීරණත්, ඥාති සංග්‍රහය හා ගජ මිතුරන්ට අයුතු වාසි ලබා දීමත්, එසේම ආණ්ඩුවේ කළමනාකරණ හා පරිපාලන නොහැකියාව සමාජයට අවබෝධ වීමත් වැනි හේතු ගණනාවක් නිසා ජනතාවට ආණ්ඩුව ගැන කිසිදු විශ්වාසයක් නොමැති තත්ත්වයක් ඇති වෙමින් පවතී. ඒ අනුව රජය විසින් මේ අභියෝගයට මුහුණ දෙතැයි යන විශ්වාසය දැන් ජනතාවට නැත. මෙසේ රට විශාල අභියෝගයකට මුහුණ

පා සිටියදී ආණ්ඩුවේ දේශපාලන යුක්ති සහගතභාවය සම්පූර්ණයෙන්ම බිඳ වැටීම ඉතා භයානකය. ඒ නිසා දැන් වහා ආණ්ඩුව විසින් කළ යුත්තේ විරුද්ධ පක්ෂ, වෘත්තීය සමිති, සිවිල් සංවිධාන ආදී සියළු පාර්ශව සමග රට ගලවාගැනීම ගැන පුළුල් ජාතික සම්මුතියක් ඇතිකර ගැනීමත්, ඒ සම්බන්ධයෙන් ඒකාබද්ධ වැඩපිළිවෙලකට යාමත් මගින් මහජන විශ්වාසය යළි ඇති කර ගැනීමයි. එබඳු විශ්වාසයක් දිනා ගැනීමෙන් තොරව මෙයාකාරයේ තීරණාත්මක අභියෝගයක් ජය ගැනීමට අවශ්‍ය සමාජ අනුමැතිය, සහයෝගය හා අධිෂ්ඨානය ලබා ගත නොහැකිය.

ලෝකයේ නැවතත් උෂ්ණාධික යුද්ධයක් (HOTWAR) වර්ධනය වෙමින් තිබේ. සාමාන්‍යයෙන් ලෝකයේ පළමු බලවතාව, දෙවැන්නකු විසින් තීරණාත්මකව අභියෝග කළ විට මෙවැනි තත්ත්වයක් උදා වෙයි. අද එක්සත් ජනපදය හා චීනය අතර ඇති වී ඇත්තේ විවැන්නක් වන අතර ඉන්දු - පැසිෆික් සාගර කලාපය ගැටුම් කලාපයක් බවට පරිවර්තනය වෙමින් ඇත. ඉන්දියාව, ජපානය, ඕස්ට්‍රේලියාව ආදී රටවල් එක්සත් ජනපදය දෙසටත්, පාකිස්තානය, රුසියාව, ඉරානය වැනි රටවල් චීනය දෙසටත් නැඹුරු වෙමින් තිබේ. මේ ගැටුමේදී නොබැඳි මෙන්ම සමමිතූරු ප්‍රතිපත්තියක් ශ්‍රී ලංකාවට අත්‍යවශ්‍ය අතර ණය ගෙවාගැනීම සඳහා දේශපාලන කොන්දේසිවලට යටත්වීමෙන් වැළැකිය යුතුය. දැනටමත් උපාය මාර්ගික අතින් අතිශය වැදගත්කමක් උසුලන බලශක්ති ක්ෂේත්‍රය, වරාය හා ගුවන් සේවා, කොළඹ අධිසංවේදී ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි ණය අතමාරු සඳහා කිසිදු ප්‍රසම්පාදනයකින් තොරව පවරාදීමේ ක්‍රියාවලියක් ඇරඹී ඇත. 2005-15 වාණිජ ණය හා ඉදිකිරීම් බුබුලේ බලපෑම දශක ගණනක් පවතිනාක් මෙන්, මේ පාවාදීම්වල බලපෑම් ඉදිරි සියවස තුළම පැවතිය හැකි බව අවබෝධ කරගෙන එකී ජාතික අපරාධය නතර කළ යුතුය. විධිමත් විවෘත ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලියක් මගින් සුදුසු ආයෝජන පමණක් ලබාගත යුතුය. ඒ ඒ බල කඳවුරු දිනාගැනීම සඳහා රටේ ජාතික සම්පත් කප්පම් ලෙස ලබාදීමෙන් ශ්‍රී ලංකාව තවදුරටත් ලෝක බල අරගලය තුළ සිරවන බව තේරුම්ගෙන එකී උගුලෙන් ගැලවීගත යුතුය. විදේශ ප්‍රතිපත්තිය හා විදේශ ආයතන (එක්සත් ජාතීන්ද ඇතුළුව) සමග අපගේ හැසිරීමේ පවත්වා ගන්නා උසස් තත්ත්වය ආර්ථික අර්බුදය පියමන් කිරීමට ප්‍රධාන වශයෙන්ම අවශ්‍යයය.

එමෙන්ම රටේ ප්‍රතිරූපය ජාතික හා ජාත්‍යන්තරව ප්‍රතිනිර්මාණය සඳහා පාලකයින්ගේ වෘත්තීයභාවය, අල්පේච්ඡතාවය, ආදර්ශය අතිශය වැදගත් බවද තේරුම්ගත යුතුය.

මේ ඉහත පියවර කිසිවක් පහසු හා ජනප්‍රිය ක්‍රියාමාර්ග නොවේ. දැනටමත් ජනාධිපතිවරයා හා රාජපක්ෂ පවුල විසින් රටටත් ලෝකයටත් ඔසවා ඇති රතු ධජ හා සංඥා වෙනුවට කොළ ධජ හා සංඥා අපි රටක් ලෙසත්, සමූහයක් ලෙසත් ඉදිරිපත් කළ යුතුය. ඉදිරි වසර කිහිපය, මුළු රටටම අතිශය අසීරු කාලයක් වනු ඇත. නමුත් සාධනීය පියවරක් නොගෙන දැනට පවත්නා ක්‍රමය දිගටම පවත්වාගෙන ගියහොත් යළි ගොඩගත නොහැකි අතිශය අඳුරු යුගයකට රට ගමන් කරනු ඇත. මේ අර්බුදයට වහාම පිළියම් අවශ්‍ය අතර, පවත්නා ආණ්ඩුව එය මගහරි නම් පාර්ලිමේන්තුව තුළ හා ඉන් පිටත ක්‍රියාමාර්ගයන් ඕස්සේ ආණ්ඩුව වෙනස් කර හෝ ලක්ෂ 220 කගේ ඉරණාමට සාධාරණය ඉටුකළ යුතුය.

ශ්‍රී ලංකා
කලා මණ්ඩලය

ගොඩ නගමු

මේ පොතේ දෙවැනි කොටස වෙන් වන්නේ මේ රට ඉන්න නිතෙන රටක් බවට පත් කර ගැනීමට අවශ්‍ය දැක්මක් ගොඩ නගා ගැනීම ඉලක්ක කර ගත් සංවාදයකට ප්‍රවේශයක් ලබා ගැනීම සඳහාය.

පවත්නා මූල්‍ය හා ආර්ථික අර්බුදයෙන් ගොඩ ඒම වර්තමානයෙහි අප ඉදිරියේ ඇති ප්‍රධානතම අභියෝගය වුවද, අපේ රටේ අනාගතය තීරණය වන්නේ දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ අප ඉදිරියෙහි පවතින දේශපාලන, ආර්ථික හා සාමාජයීය අභියෝගයන් ජයගැනීමට අප සමත් වන්නේ ද යන කාරණය මතය. කොටින්ම අප අද මුහුණ දෙමින් සිටින මේ මූල්‍ය හා ආර්ථික අර්බුදය ද ප්‍රධාන වශයෙන්ම අපේ දිගුකාලීන අසාර්ථකත්වයේ ප්‍රතිඵලයක් බව අමතක නොකළ යුතුය. මුල පටන්ම මේ බව අවබෝධ කර ගත් 43 සේනාංකය, මේ රටේ විද්වතුන් හා සාමාන්‍ය ජනතාව සක්‍රීයව සම්බන්ධ කර ගත් ප්‍රතිපත්තිමය සංවාදයක් ආරම්භ කළේය. මේ පොතේ මෙම දෙවැනි කොටස මගින් ඉදිරිපත් කරනුයේ එම සංවාදය මගින් මෙතෙක් ලබා ගත් ප්‍රතිඵලයයි.

මේ කොටස මගින් ඉදිරිපත් කරන්නේ සංවාදයක අවසාන නිගමන පෙළක් නොව, අප විසින් මෙතෙක් පවත්වාගෙන ආ "ඉන්න නිතෙන රටක්" සංවාදය වඩා උස් හා විධිමත් අදියරයකට පරිවර්තනය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය මූලික කෙටුම්පතකි. අපේ අපේක්ෂාව වන්නේ තව තවත් අලුත් හා ප්‍රායෝගික අදහස්වලට විවෘත වීමය. මේ රටට යහපත් වෙනසක් කළ හැක්කේ එමගින්ම පමණකි.

01.

ප්‍රවේශය

අපේ රටේ මහජනතාව සිටින්නේ මේ රට ගැන විශාල කලකිරීමකය. විශේෂයෙන්ම අපේ තරුණ පරපුරෙන් අතිබහුතරයක් සිටින්නේ තමන්ට ලැබෙන පළමු අවස්ථාවේදීම කෙසේ හෝ වෙනත් රටකට පැනයාමට අධිෂ්ඨාන කරගෙනය. ඒ ඔවුන් තමන් උපන් රටට ආදරය නොකරන නිසා නොවේ. දේශප්‍රේමීත්වයෙහි හෝ ජාතිභාවාදයෙහි අඩුවක් නිසාත් නොවේ. ඔවුහු හැකි උපරිමයෙන් සිය මවුබිමට ආදරය කරති. ශ්‍රී ලංකාව ලබන ජයග්‍රහණයකදී මතු නොව, ශ්‍රී ලංකාවේ නම ලොවෙහි කොතැනක හෝ යාන්තමින් හෝ ප්‍රශංසාත්මකව සඳහන් වන විටෙක පවා අපේ ඒ ජනතාව මහත් සේ සතුටු වෙති. එහෙත් ඒ අයම මේ රටෙන් පැන ගැනීමට දැන් නොඉවසිල්ලෙන් පෝලිම් ගැසී සිටිති.

ඒ ඇයි? ප්‍රධාන වශයෙන්ම ඊට බලපා ඇත්තේ මේ රට තුළ තමන් අපේක්ෂා කරන මට්ටමේ යහපත් ජීවන තත්ත්වයක් සහතික කර ගැනීමට අවස්ථාවක් නැති බව ඔවුනට පැහැදිලිවම පෙනී යාමය. සුබසාධනය හා සමාජ සමානාත්මතාව ඉලක්ක කරගත් රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තීන් ද, අපගේ සමාජ සංස්කෘතික සුවිශේෂතා ද හේතු කොටගෙන පසුගිය දශක කිහිපය පුරා විශාල සමාජ පරිවර්තනයක් ඇති වූ බව නොරහසකි. නමුත් අවාසනාව වන්නේ ඊට ගැලපෙන ආර්ථික දියුණුවක් අත්කර ගැනීමට රටක් ලෙස අප අපොහොසත් වීමය. ඒ අනුව ඉතා උසස් අපේක්ෂාවන් සහිතව සමාජයට ප්‍රවිෂ්ට වන දරුවන්ගේ ඒ සුබ සිහින සහ ආර්ථික යථාර්ථය අතර දැන් ඇති වී ඇත්තේ පියමං කළ නොහැකි පරතරයකි. තරුණයන් අතර පමණක් නොව මුළුමහත් සමාජය තුළම දක්නට ලැබෙන විශාල අපේක්ෂා හංගත්වයේ ප්‍රධාන හේතුව වියය.

වහෙන් එසේ මව්බිම වපා විමේ චිකම හේතුව ආර්ථික ඉඩ ප්‍රස්ථාවන්හි දැකිය හැකි වීම සීමාසහිතතාවය පමණක්ම නොවේ. ඊට අමතරව මේ රට අයුක්තිසහගතය; අපිළිවෙලය. පසුගිය දශක ගණනාව පුරා සමාජය සංවර්ධනය වී පුළුල් මධ්‍යම පංතියක් බිහිවී ඇතත් ඔවුන් ප්‍රාර්ථනා කරන අන්දමේ සාධාරණ හා ශිෂ්ට සම්පන්න දේශපාලනයක් හෝ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී හා යුක්තිසහගත ආණ්ඩුක්‍රමයක් බිහි වී නැත. ඇත්තෙන්ම සමාජය ඉදිරියට වර්ධනය වන අතරේ දේශපාලනය ගමන් කර ඇත්තේ පසුපසට යැයි කිව හැකි තරමට අපේ දේශපාලනය පිරිහී ඇත. පාර්ලිමේන්තුව තුළත් ඉන් පිටතත් දේශපාලනය නමින් සිදුවන දේ දකින කෙනෙකුට පෙනී යන්නේ, අශිෂ්ට, දූෂිත, ජාවාරම්කාර, පාදකයන් බහුතරයකගේ ග්‍රහණයට මේ රටේ දේශපාලනය ගොදුරු වී තිබෙන බවය. අනෙක් අතට මේ රටේ ආණ්ඩුකරණය යුක්ති සහගත නැත. එය ව්‍යවස්ථානුකූලවත් ප්‍රායෝගිකවත් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී නැත. ශ්‍රී ලංකාවේ ආණ්ඩුකරණය ප්‍රජාතන්ත්‍රීකරණය කිරීමට ගත් උත්සාහයන් පවා පසුගිය කාලයේදී ආපසු හැරවුණි. ඊට අමතරව මේ රට කළමනාකරණය නොකරන ලද පිළිවෙලක් හා විනයක් නැති රටකැයි, දියුණු හා පිළිවෙලක් සහිත රටවල් සමග අපේ රට සංසන්දනය කරන කෙනෙකුට සිතේ. අතීතයේ මෙන් නොව වර්තමානයේදී බොහෝ දෙනා ලෝකයට නිරාවරණය වී ඇති බැවින් වඛද සංසන්දනයන් සිදු වීම සහ වීම රටවල් ආදර්ශ ලෙස ගෙන අපේ රටේ අනාගතයද පරිකල්පනය කිරීමට උත්සාහ කිරීම ස්වාභාවිකය.

මේ සියල්ලේ අවසන් ප්‍රතිඵලය වී ඇත්තේ මේ රට ඉන්න නොහිතෙන රටක් බවට පත් වීමය.

විශේෂයෙන්ම මේ රටේ මහජනතාව දැන් සිටින්නේ නිර්භයව සහ කැපවීමෙන් සිදුකරන ලද වේදිකාසික දේශපාලන පෙරැළිත් දෙකක් අසාර්ථක වීමෙන් පසුව ඇති වූ මහත් කලකිරීමෙනි. ඒ 2015 සහ 2019/20 පෙරැළි දෙකයි. යුද්ධය ජයග්‍රහණය කර සිංහල බහුතරය අතර වීර ජනනයකයෙකු බවට අභිෂේක ලබා සිටි මහින්ද රාජපක්ෂ මැතිතුමන්ව පරාජය කිරීමට ජනතාව කල්පනා කිරීමත්, ඊට නිර්භය වීමත් මෑත ඉතිහාසයේ විශ්මයජනක දේශපාලන සිදුවීමකි. ජනතාව විබඳු වීරයෙකු පරාජය කළේ මහා දේශපාලන පරිවර්තනයක් අපේක්ෂාවෙන් බවට සැකයක් නැත. නමුත් බලයට පත් වූ යහපාලන රජය ජනතාවගේ වීම අපේක්ෂාවෙන් තේරුම් ගත් බවක් හෝ ඒවාට ගරු කළ බවක් නොපෙනුණි. තමන්ගේ කැපවීම එසේ සැහැල්ලුවෙන් නොසලකා හැරෙන විට ජනතාව වේදනාවටත්, කලකිරීමටත්

පත්වූහ. ඒ ජනතාවම ඊට අවුරුදු පහකට පසුව යළිත්, තමන් විසින් ප්‍රතික්ෂේප කර තිබූ රාජපක්ෂ පවුලේම නමුත් වෙනස් අයෙකු යැයි හඳුනාගෙන සිටි ගෝඨාභය රාජපක්ෂ මහතාව ඉතා ඉහළ ඡන්ද ප්‍රතිශතයකින් ජනාධිපතිවූයට පත් කළේ ඔහු මේ රට සමෘද්ධිමත් හා පිළිවෙලක් සහිත රටක් බවට පත් කරනු ඇතිය යන ස්ථීර විශ්වාසයෙනි. එහෙත් ඒ බලාපොරොත්තුවට මේ වන විට අත්ව ඇති ඉරණාම ගැන අමුතුවෙන් කිව යුතු නැත. ඒ අනුව අපට සිටින්නේ අවුරුදු පහ හයක් තුළ දෙවරක් රැවටීමට හා පාවාදීමට ලක් වූ, ඒ නිසාම දේශපාලන වශයෙන් අන්තයටම කලකිරුණු ජනතාවකි.

මෙබඳු මොහොතක සමාජයකට සිදු වීමට හැකි නරකම දෙය නම් දේශපාලන අපේක්ෂා හංගත්වය නිසා ඇතිවන කෝපයෙන් සහ වේදනාවෙන් විකල් වූ මහසිත් යුතුව ක්ෂණික ආවේගයන් මත දේශපාලන තීරණ ගැනීමය. යම් දේශපාලන කම්පනයක් හේතුවෙන් සමාජය සාමූහික දේශපාලන උමතුවකට ලක් වීම මැතිවරණ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයක සිදු විය හැකි භයානකම දෙයකි. ලෝක ඉතිහාසයේ අත්දැකීම් පෙන්වා දෙන්නේ, විබද ක්ෂණික සාමාජයීය ආවේග යන් මත ගන්නා තීරණ නිසාම, රටවල් පැවතෙමින් තිබූ අර්බුදයට වඩා දරුණු, අති විශාල විනාශයන්ට හා මානව ඩේදුවාවකයන්ට ගොදුරු වී ඇති බවය. එනිසා අර්බුදය කොතෙක් උග්‍ර වුවද, වේදනාත්මක වුවද, අපව කෝප ගන්වන සුළු වුවද, ඒ සියල්ල මැදම තර්කයේ, බුද්ධියේ සහ විමර්ශනයේ මාවත තෝරා ගැනීමට තරම් සමාජයක් පරිනත හා විචාරශීලී විය යුතුය.

ඒ සඳහා පළමුවෙන්ම කළ යුතු දෙය වන්නේ නිදහසින් පසුව මේ රට ගමන් කළ ආකාරය පිළිබඳ සාධාරණ තක්සේරුවක් කරමින් අප සාර්ථක වූ සහ ආසාර්ථක වූ තැන් පිළිබඳව නිවැරදි අවබෝධයක් ලබා ගැනීමය. අනාගතය ගැන සිතිය හැක්කේ ඉන් පසුවය.

02.

වසර 73 ක ශේෂ පත්‍රය

නිදහසෙන් පසුව ගත වූ වසර හත්තෑ තුනක කාලය පිළිබඳ අපේ ජනතාව අතර ඇති සුලබ හා ජනප්‍රිය අදහසක් වන්නේ ඒ කාලය තුළ කිසිදු යහපතක් හෝ දියුණුවක් නොවූ බවත්, සිදු වූ එකම දෙය රට පරිහානියට හා ආපස්සට ගමන් කිරීම පමණක් බවත් ය. කොටින්ම අපට නිදහස නොදී සුද්දන්ම මේ රට පාලනය කළා නම් මීට වඩා හොඳය කියන පිරිසක් පවා දැකිය හැකිය. නමුත් ඒ විශ්වාසය ඇත්තක්ම නොවේ.

පළමුවෙනුව, ශ්‍රී ලංකාව ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලන ආකෘතියක් ගොඩ නගා ගැනීමටත්, කුමන අඩු ලුහුඬුකම් මධ්‍යයේ වුව විය මේ දක්වා අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන පැමිණීමටත් සමත් වී ඇති බව අප අමතක නොකළ යුතුය. ආසියාවේ පැරණිම ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය අපය. එසේම ඉන්දියාව හැරුණු විට දකුණු ආසියාවේ අඛණ්ඩව ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ක්‍රියාත්මක වූ එකම රටත් අපය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස කොමියුනිස්ට් හෝ හමුදා ආණ්ඩු වැනි ඒකාධිපති පාලන ක්‍රම පවත්නා රටවල කිසිසේත්ම දක්නට නැති නිදහසක් අපේ ජනතාව හුක්ති විඳිති.

දෙවනුව, පෙර සඳහන් කර ඇතිවාක් මෙන්ම අපි සමාජ සංවර්ධනය අතින්ද විශාල ජයග්‍රහණ අත්කරගෙන සිටිමු. විශේෂයෙන්ම නිදහස් අධ්‍යාපන සහ නිදහස් සෞඛ්‍ය ප්‍රතිපත්තීන් නිසා මූලික මානව සංවර්ධන දර්ශකවලට අනුව අප සිටින්නේ සංවර්ධිත රටවලට ආසන්නයේය.

එසේම අප අත්කරගෙන තිබෙන ආර්ථික සංවර්ධනය ගැන සතුටු විය නොහැකි වුවත් අප සිටින්නේ නරකම තැනක නොවේ. පසුගිය දශක හතක කාලය තුළ ශ්‍රී ලංකාව මැදි ආදායම් රටක් වීමට සමත් වූ අතර ක්ෂුද්‍ර රාජ්‍යයක් වන මාලදිවයින හැරුණු විට දකුණු ආසියාවේ ධනවත්ම රට ශ්‍රී ලංකාවය. ඒ ආර්ථික සාර්ථකත්වයේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස දරිද්‍රතාව අඩුවී ඇති අතර රටේ සෑම නිවසකට පාහේ විදුලියත්, රට පුරා විහිදුනු හොඳ මාර්ග පද්ධතියකුත් ලැබී ඇත.

එතරම් සුලබ ලෙස ප්‍රශංසාවට ලක් නොවන නමුත් අපේ ජනතාවගේ ආහාර අවශ්‍යතාවයෙන් වැඩි කොටස දේශීය වශයෙන්ම නිෂ්පාදනය කර ගැනීමට සමත් වීම පසුගිය දශක හතක කාලයේදී අප ලැබූ විශාලතම ජයග්‍රහණයකි. 1950 දී ශ්‍රී ලංකාවේ සිටියේ වත්මන් ජනගහණයෙන් 1/3 ක ප්‍රමාණයකි. අපේ රටේ නිෂ්පාදනය කරන සහල් ප්‍රමාණවත් වූයේ එම ජනගහණයෙන් තුනෙන් එකකට පමණකි. නමුත් පොහොර තහනම් කිරීමට ගනු ලැබූ අමනෝඥ තීරණය වන විට, අපි මුළු ජනගහණයටම ප්‍රමාණවත් ලෙසට හාල් නිෂ්පාදනය කරමින් සිටියෙමු. එළවළු, කුකුළු මස් හා බිත්තර වැනි බොහෝ දේ සම්පූර්ණ අවශ්‍යතාවම පාහේ දේශීයව නිෂ්පාදනය කර ගනිමින් සිටියෙමු.

එමෙන්ම පිළිවෙල සහ පිරිසිදුකම අතින් මේ කලාපයේ ඉහළින්ම සිටින්නේ ශ්‍රී ලංකාවයි. ඒ සඳහා වූ ප්‍රශංසාවෙන් අඩක් විවිධ ආණ්ඩුවලටත් එසේම අනෙක් අඩ අපේ ජනතාවටත් හිමි විය යුතුය. මෙය දර්ශකයකින් මැන බැලීමට නොහැකි වුවත් මේ පිළිවෙල හා පිරිසිදුකම නිසා අපේ ජනතාවට ලැජ්ජාවකින් තොරව ලෝකයට මුහුණ දීමට අවස්ථාව ලැබී ඇති බව පිළිගත යුතු වේ.

එහෙත් මේ සියලු ජයග්‍රහණ තිබියදී පැතිකඩයන් ගණනාවකින් අපි අසාර්ථක වී ඇත්තෙමු. එයින් ප්‍රධානතම එක වන්නේ ආර්ථික සංවර්ධනයයි. නිදහස ලැබූ අවස්ථාවේ සිට අද දක්වා විවිධ උදෙසා පාඩ හා විවිධ ආර්ථික දර්ශන ඔස්සේ සංවර්ධිත රාජ්‍යයක් බවට පත්වීමට අපි උත්සාහ කර ඇත්තෙමු. නමුත් පුංචි වංගල්හිතයක් වීමටත්, සමාජවාදී උතුරුකුරුවක් වීමටත්, සිංගප්පූරුවක් වීමටත්, ආසියාවේ ආශ්චර්යය වීමටත් කලින් කලට මැඩු සිහින යතාර්ථයක් බවට පත් වී නැත. අද අප සිටින්නේ විබඳු සංවර්ධන ආශ්චර්යයක් බවට පත් වීම ගැන නොව තවත් මාසයකට හෝ බංකොලොත් නොවී සිටින්නේ කෙසේද යන්න පිළිබඳව දිවා රෑ කල්පනා කරමින් එම දෛවයේ සරදමකි.

සුබසාධනයේ සිට ජේත්තුකාර හා නාස්තිකාර ව්‍යාපෘති දක්වා වූ අවශ්‍ය සහ අනවශ්‍ය සියලු දේට වියදම් කිරීම මිස ධනෝත්පාදනය සඳහා වූ විද්‍යාත්මක හා දිගුකාලීන වැඩපිළිවෙලක් නොවීම ආර්ථික වශයෙන් සාර්ථකත්වයක් අත්පත් කර ගැනීමට නොහැකි වීමේ හේතුවයි.

අපට වඩාත් උචිත ආණ්ඩුක්‍රමය කුමක්ද යන්න පිළිබඳව සම්මුතියකට එළඹීමට නිදහස ලැබූ මොහොතේ සිට අද වනතෙක්ම අපි අසමත්ව සිටිමු. ශ්‍රී ලංකාවේ තිබෙන සියලුම ප්‍රධාන පක්ෂ පාහේ තම රටේ වර්තමාන ව්‍යවස්ථාව සලකන්නේ ගෞරව කළ යුතු රටේ මූලික නීතිය ලෙස නොව තමන්ට ගැලවෙන්නට නොහැකි මායා ඛන්ධනයක් නැතිනම් ශාපයක් ලෙසය. ජනතාවගේ විශ්වාසය බිඳී ඇත්තේ ආණ්ඩුක්‍රමය සම්බන්ධයෙන් පමණක් නොවේ. සමස්ථ දේශපාලන ක්‍රමය සම්බන්ධයෙන්ම ඇත්තේ විශාල මහජන අප්‍රසාදයක් සහ පිළිකුලකි. දේශපාලනඥයන්ගේ හැසිරීම, වංචා දූෂණ, ඥාති සංග්‍රහය, අත්තනෝමතිකඛව, ප්‍රචණ්ඩත්වය, වග නොවීම වැනි කරුණු නිසා ජනතාවට දේශපාලනය තිත්ත වී ඇත.

වි් අනුව අප ඉදිරියෙහි ඇති අභියෝගය නම් මෙතැන් සිට ඉදිරියට ශක්තිමත්ව, තිරසාරව සහ වේගවත්ව ගොඩ නගමින් මේ රට ඉන්න නිතෙන රටක් බවට පත් කිරීමය.

03.

ඉන්න නිතෙන
රටක් වෙනුවෙන්
සංවාදයට
ප්‍රවේශයක්

ශ්‍රී ලංකාවට යහපත් අනාගතයක් උරුම කර දීම පිළිබඳ සංවාදය අලුත් දෙයක් නොවේ. නිදහස ලද මොහොතේ පටන්ම මේ රට සෞභාග්‍යමත් හා දියුණු රටක් කිරීම පිළිබඳව විවිධ සාකච්ඡාවන් හා වැඩසටහන් විවිධ දේශපාලන කඳවුරු වෙතින් ඉදිරිපත් විය. එහිදී පුරුද්දක් වශයෙන් වෙනත් රටවල් උදාහරණ කොට දැක්වීම ද සිදුවෙයි. මෙසේ අදහස් දක්වන ප්‍රධාන ධාරාවන් දෙකෙන් එකක් වන සමාජවාදී ධාරාවේ පරමාදර්ශය බවට කාලයක් තිස්සේ පත්ව තිබුනේ සෝවියට් දේශය වන අතර අද ඒ තැන හිමිකරගෙන තිබෙන්නේ බොහෝවිට කියුබාවයි. අනෙක් කඳවුර ඉදිරිපත් කරන ලද ආදර්ශ රාජ්‍යයන් අතුරින් වඩාත් ප්‍රචලිත වූයේ සිංගප්පූරුවයි.

සමාජවාදීන් අපේ රටේ සංඛ්‍යාත්මකව සුළුතරය වුවත් දේශපාලනයේ බුද්ධිමය හා මතවාදී ආධිපත්‍යය බොහෝ විට ඔවුන් සතු වූ බැවින් සෝවියට් දේශයේ සිට කියුබාව දක්වා වූ රටවල් සම්බන්ධයෙන් අපේ බහුතරයක් ජනතාව තුළ අමුතු ලෙන්ගතු හැඟීමක් තිබේ. ඒ අනුව අප මුහුණ පාමින් සිටින ප්‍රශ්නවලට විසඳුම් කියුබානු ක්‍රමය තුළින් සොයා ගත හැකියැයි බොහෝ දෙනා සිතති. නමුත් ඇත්තටම අපේ ප්‍රශ්නය කුමක්ද? සම්පත් සාධාරණ ලෙස බෙදා හැරීම සම්බන්ධයෙන් යම් ආදර්ශයක් එදා සෝවියට් දේශයත් අද කියුබාවත් පෙන්වනවා විය හැකිය. නමුත් අපේ ප්‍රශ්නය එබඳු සුබසාධනය පිළිබඳ ගැටළුවක් නොව ඇත්තෙන්ම නම් එසේ බෙදන්නට හෝ ධනය උත්පාදනය කර ගැනීමට නොහැකි වීමය. අපේ මානව සංවර්ධන දර්ශකවලින් පෙන්වා දෙන පරිදිම කුමන දුර්වලතා තිබුනත් සුබසාධනය පැත්තෙන් ශ්‍රී ලංකාව යම් විශාල සාර්ථකත්වයක් අත් කර ගත් රටකි. අපේ අර්බුදය ඇත්තේ ආර්ථික සංවර්ධනය පිළිබඳව නොවේද? අවාසනාවට ඊට පිළිතුරක් සමාජවාදය තුළින් සොයා ගත නොහැකිය.

සෝවියට් දේශය සංවර්ධනය අතින් විජයග්‍රාහී යැයි අප කලක් සිතා සිටියත් අවසානයේදී වය ආර්ථික වශයෙන් නොකඩවාම දුර්වල වී සම්පූර්ණයෙන්ම බිඳ වැටුනේ රාජ්‍යය ද වට්ටමිනි. මෙය සෝවියට් දේශය පමණක් නොව සමාජවාදීව සිටි සමස්ථ නැගෙනහිර යුරෝපයම මුහුණ පෑ ඉරණමකි. ඛනිජ තෙල් වැනි සම්පත්වලින් අනූන වෙතිසියුලාවේ නායකත්වයට පත් වූ නියුගෝ වාටේස් අපේ රටේද ජනප්‍රියත්වයට පත් වූයේ ඔහුගේ 21 වන සියවසේ සමාජවාදී" ප්‍රතිපත්ති නිසාය. නමුත් ඒ ප්‍රතිපත්ති එසේ කෙතරම් ආශ්වාදජනක වුවත් ඒවායේ අවසන් ප්‍රතිඵලය වූයේ වසර කිහිපයක් ඇතුලත රට ආර්ථික වශයෙන් සම්පූර්ණයෙන්ම බිඳවැටීමය. වසර 70 ක් සමාජවාදය අනුගමනය කිරීමෙන් පසුව උතුරු කොරියානුවෙකුගේ සාමාන්‍ය ආදායම, සහෝදර දකුණු කොරියානුවෙකුගේ ආදායමෙන් දාහතරෙන් පංගුවක් පමණකි. 1960 දී සිංගප්පූරුවේ ඒක පුද්ගල ආදායම කියුබාවේ ඒක පුද්ගල ආදායමෙන් තුනෙන් දෙකක් පමණක් වූ අතර අද වන විට වය කියුබාවේ මෙන් හය ගුණයකි. වැදගත්ම දෙයනම් මානව සංවර්ධනය අතින්ද අවසාන වශයෙන් ජයග්‍රාහී වී ඇත්තේ සිංගප්පූරුව වීමයි. වය මානව සංවර්ධන දර්ශකයේ 11 වන ස්ථානය ලබන්දී කියුබාව සිටින්නේ 70 ස්ථානයේය. ශ්‍රී ලංකාව සිටින්නේ ඊට එක ස්ථානයක් පමණක් පසුපසිනි. ආර්ථික සංවර්ධනය පිළිබඳ මේ සත්‍යය, අවංකව පිළිගැනීමෙන් තොරව අපේ ප්‍රශ්නවලට විසඳුම් සොයන සංවාදය ඵලදායී එකක් කර ගත නොහැකිය.

එසේනම් මෙයින් කියවෙන්නේ අප විසින් සිංගප්පූරුව අපේ සංවර්ධන පරමාදර්ශය කර ගත යුතු බවද? සිංගප්පූරුව අනුගමනය කිරීමෙන් ශ්‍රී ලංකාව සංවර්ධිත රටක් බවට පත්කළ හැකියැයි විශ්වාස කළ නායකයන් අතර ප්‍රමුඛයා ජේ. ආර්. ජයවර්ධන මහතාය. සිංගප්පූරුවේ පමණක් නොව වෙනත් නැගෙනහිර ආසියානු රටවල් කිහිපයකත් සාර්ථක වූ සංවර්ධන උපායයේ මූලික අංග දෙක ලෙස ඔහු හඳුනා ගත්තේ මධ්‍යගත අධිකාරිවාදී දේශපාලන ක්‍රමයක් සහ නිදහස් ආර්ථික ක්‍රමයකි. ඒ අනුව ජයවර්ධන මහතා සිය පාලනය ආරම්භ කළේ අධිකාරිවාදී ලක්ෂණ සහිත 1978 ජනාධිපති ආණ්ඩුක්‍රමය සහ විවෘත ආර්ථික ක්‍රමය එකවර හඳුන්වා දෙමිනි. නමුත් අපට සිංගප්පූරුවක් වන්නට නොහැකි වුවා පමණක් නොව ඔහුගේ ප්‍රතිපත්තීන්වලට එරෙහිව නැගුනු ප්‍රතිචාරයන්ගේ හේතුවෙන් රට දෙකොන ඇවිලෙන විලක්කුවක් බවට පත් වී විශාල ජීවිත හා දේපල විනාශයක්ද සිදු විය. දැන් අප ඇසිය යුතු ප්‍රශ්න වන්නේ අපේ රට සිංගප්පූරුවක් කළ හැකිද පමණක් නොව එසේ කළ යුතුද යන්නයි. අපේ තත්ත්වයන් වෙනස්ය.

අපේ රටවල දේශපාලන උරුමයන් වෙනස්ය. අපේ සමාජයීය තත්ත්වයන් වෙනස්ය. සංස්කෘතික සම්ප්‍රදායන් වෙනස්ය. නිදසුනක් ලෙසට ආර්ථික සමෘද්ධිය වෙනුවෙන් දේශපාලන ඒකාධිකාරයක් ඉවසා සිටින්න යැයි කිවහොත් සිංගප්පූරු වැසියෙකු වය ඉවසන නමුත් ලාංකිකයෙකු එසේ කරන්නේ නැත. අපි මොනවා හිතුවත් අපේ සමාජය තුළ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය හා මානව නිදහස මුල්බැස ඇත. එසේම කුමන විවේචනයන් මධ්‍යයේ වුව, නිදහස් අධ්‍යාපනය හා සෞඛ්‍යය ජනතාවට පෙනෙන්නේ ප්‍රතිජනනාත්මක අයිතිවාසිකමක් ලෙසය. ඒ අනුව ඒවා කැපකරමින් ආර්ථික සමෘද්ධිය අත්කර ගැනීමට ලාංකිකයා සූදානම් නැත. විපමණක් නොවේ. අපේ ආර්ථික කොන්දේසිද වෙනස්ය. නැගෙනහිර ආසියානු රටවල තිබූ සමහර වාසිදායක ආර්ථික සාධක ශ්‍රී ලංකාවේ දක්නට නැත.

කෙටියෙන් කිවහොත් අපේ රට සහ ඒ නැගෙනහිර ආසියානු රටවල් එකිනෙකට වෙනස්ය. ඒ නිසා ඒ රටවල් අත්කරගෙන ඇති සෞභාග්‍යයේ චිත්තාකර්ෂණීයභාවයෙන් මත්ව ඒවා කොපි කිරීමට අප උත්සාහ කළද වය සාර්ථක වීමට තිබුනේත් දැන් තිබෙන්නේත් ඉතා අඩු ඉඩකි.

නමුත් අපට සිංගප්පූරුවක් විය හැකිද යනු ප්‍රශ්නයෙන් එක කොටසක් පමණකි. වඩා වැදගත් අනෙක් කොටස නම් අප එසේ විය යුතුද යන්නයි. මේ ප්‍රශ්නයම සිංගප්පූරුව වෙනුවට සෝවියට් දේශය, කියුබාව හෝ උතුරු කොරියාව නම් කරමින් ඊටත් වඩා සාර්ථකව ඇසිය හැකිය. සංවර්ධනය විය යුතු යැයි අප පුරුද්දට කීවද ඒ සඳහා මූලෝපායක් නිර්මාණය කර ගැනීමට පෙර කළ යුතු අත්‍යවශ්‍යම දෙය වන්නේ ඒ ව්‍යායාමය අවසන අප බිහිකර ගැනීමට අපේක්ෂා කරන ප්‍රශස්ථ සමාජය සහ ප්‍රශස්ථ මිනිසා පිළිබඳ නිශ්චිත චිත්‍රයක් සකසා ගැනීමය. අප ආර්ථික වර්ධනය සැලකිය යුත්තේ එම ප්‍රශස්ථ තත්ත්වයෙහි එක් පැතිකඩක් ලෙසත් එසේම එම ප්‍රශස්ථ තත්ත්වය අත්පත් කර ගැනීමේ කාර්යයෙහි අත්‍යවශ්‍ය සාධකයක් ලෙසත්ය. ඒ විනා ආර්ථික වර්ධනය එකම ඉලක්කය කර ගනිමින් ඒකමානීය ලෙස සමස්ත සමාජය යාන්ත්‍රිකව ඉදිරියට දැක්කීම අපේ පරමාර්ථය නොවිය යුතුය. පුද්ගලයා යනු අධිකාරිවාදී පාලනයක යටත් වැසියෙකු හෝ මනුෂ්‍යත්වය අමතක කරන ලද ආර්ථිකයක දැති රෝදයක් නොවිය යුතුය. යම් සමාජයක් රාජ්‍යයක් ලෙස සංවිධානය වීමේ අරමුණම සාමූහික ඉලක්ක ජය ගැනීම වුවත්, ඒ වෙනුවෙන් පුද්ගල නිෂ්ඨාවන් සහමුලින්ම මරා දමන, මිනිසුන් යනු හුදෙක් මහස්කාන්ත මන්දිරයක් ගොඩනැගීමට රිසිසේ භාවිත කරන නොවැදගත් ගඩොල් ලෙස සලකන, සමාජවාදී වේවා දක්ෂිණාංශික වේවා කුමන හෝ ඒකාධිකාරී රාජ්‍ය මාදිලියක්, ඵචැන්නක් ආර්ථික කාර්ය සාධනයෙහිලා කොතෙක් කාර්යක්ෂම වුවත් වය අපේ ආදර්ශය නොවිය යුතුය.

අප ඉදිරියේ ඇති ප්‍රධානතම අභියෝගය ආර්ථික සංවර්ධනය අත්පත් කර ගැනීම වේය යන්න පිළිබඳව විවාදයක් නැත. ඒ අනුව ඒ සංවර්ධන ඉලක්කය සාක්ෂාත් කරගත හැකි ආර්ථික උපාය මාර්ගයකට නිශ්චිතවම අප යොමු විය යුතු බවද සත්‍යයකි. නමුත් වය කළ යුත්තේ එක අතකින් අප මෙතෙක් විශේෂයෙන්ම සමාජ සංවර්ධනය අතින් අත්කර ගත් ජයග්‍රහණ අමතක කර දමමින් හෝ ඒවා ආපසු හරවමින් නොවේ. එසේම ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය හා මානව නිදහස සහතික කිරීමේ මාවතේ තවත් ඉදිරියට යාම වෙනුවට ඒවා සංවර්ධනයට බාධාවක් යැයි සිතමින් ඒකාධිකාරී පාලනයක් පිහිටුවමින්ද නොවේ. විපමණක් නොවේ. අපේ රටේ සංස්කෘතික උරුමයන් හා සම්ප්‍රදායන් ආර්ථික වර්ධන අරමුණට හරස් කපන්නේය යන අදහසේ සිටිමින් ධවල විප්ලව හෝ සංස්කෘතික විප්ලව කරන්නට යාමද අනුමත කළ නොහැකිය. ඒ වෙනුවට ඒවා රැකගනිමින් පමණක් නොව ඒවා අපේ සංවර්ධන අරමුණුවලට ආධාරක කර ගනිමින්ද කටයුතු කිරීමට තරම් අප සබුද්ධික විය යුතුය. කොටින්ම විවිධ දෘෂ්ටිවාදවල ආදානග්‍රාහී ලෙස ඵල්බ ගැනීමෙන් තොරව විවෘතව ලෝකය දෙස බැලීමටත්, සාදා හිමකළ ආකෘතීන් කොපි කරනවා වෙනුවට ප්‍රයෝගිකවාදී ලෙස කටයුතු කිරීමටත් සමාජයක් ලෙස අප සූදානම් නැතිනම් මේ රටට අනාගතයක් නැත.

අප මේ කියන්නේ විවිධ දේශපාලන දෘෂ්ටිවාදයන්ගෙන් හා දේශපාලන හා සමාජ චින්තනයේ සිදු වී ඇති වර්ධනයන්ගෙන් අප අනාසය නොලැබිය යුතු බව නොවේ; ලැබිය යුතු බවය. පසුගිය සියවස් කිහිපයේ ඉතිහාසය පරීක්ෂා කර බැලුවහොත් පැහැදිලිව පෙනී යන්නේ මානව සමාජය එක අතකින් නිදහස, සමානාත්මතාව හා යුක්තිය සොයමින්

අනෙක් අතට ආර්ථික සෞභාග්‍යය සොයමින් දැවැන්ත ප්‍රයානයක යෙදී ඇති බවය. සමහර විට පළමුව බිහි වූයේ අදහස්ය. ඒවායෙහි බලපෑමෙන් විවිධ සංසිද්ධීන් හා ආයතන ඇති විය. එසේම සමහර විට පළමුව සිදුවීම් සහ ආයතන ඇතිවිය. ඒවා අනුසාරයෙන් අදහස් වර්ධනය විය. මෙසේ අනෙක්‍ෂ්‍ය ලෙස පෝෂණය වෙමින් එක අතකින් දේශපාලන හා සමාජ චින්තනයත් අනෙක් අතට ඊට සමාන්තරව ආණ්ඩුක්‍රම හා ආර්ථික ක්‍රමවේදත් වර්ධනය වීමෙන් ලෝකය අද සිටිනා තැන දක්වා පැමිණ ඇත.

එසේ වෙන් වෙන් වශයෙන් ගත හැකි අදහස් පමණක් නොව දෘෂ්ටිවාදයන් ලෙස හැඳින්වෙන අදහස් හෝ සංකල්ප පද්ධතීන්ද දැකිය හැකිය. ලිබරල්වාදය, කොන්සර්වේටිව්වාදය හා සමාජවාදය යනු ලෝකයේ මුලින්ම බිහි වූ දෘෂ්ටිවාදයන්ය. වර්තමාන ලෝකයේ ඊට අමතරව ජාතිකවාදය, පරිසරවාදය, ස්ත්‍රීවාදය ආදී තවත් බොහෝ දෘෂ්ටිවාදයන්ද දක්නට ලැබේ. සෑම දෘෂ්ටිවාදයකම දැකිය හැකි පොදු ලක්ෂණයක් වන්නේ මෙතෙක් පැවති හා දැනට පවත්නා ලෝකය පිළිබඳ විග්‍රහයක් සහ එය වඩා යහපත් ලෙස වෙනස් කිරීම අරභයා වූ දැක්මක් ඉදිරිපත් වීමය. මිනිසුන් දේශපාලන දෘෂ්ටිවාදයන් සමග සම්බන්ධවන්නේ යම් තරමකට හෝ ආගමික නැතිනම් ලබ්ධිමය ස්වරූපයකිනි. එනම් සාමාන්‍යයෙන් මිනිසුන් අතින් සිදුවන්නේ තර්ක කරමින් ඒ අනුසාරයෙන් දෘෂ්ටිවාදයන් වැළඳ ගැනීම නොව තමන් වැළඳගෙන ඇති දෘෂ්ටිවාදය මත පිහිටමින් තර්ක කිරීමය. ඔවුන් එසේ කරන්නේ තමන් යහපත් මෙන්ම නිවැරදි දෙයක් කරනවාය යන දැඩි විශ්වාසයෙනි. එහෙත් අප කවුරුත් පිළිගැනීමට මැලිවන සත්‍යය නම් තමන්ගේ ඒ දෘෂ්ටිවාදය මගින් ලෝකය පිළිවෙලකට දකින්නට හා විග්‍රහ කර ගන්නට ඉඩ සලසනවා මෙන්ම අපේ ලෝක දැක්ම එක රාමුවකට කොටු කිරීමට ද ඒ සමගම එය හේතුවන බවයි. ඒ නිසා බොහෝවිට සිදුවන්නේ ප්‍රයෝගික තත්ත්වයන් හා අවශ්‍යතාවන් නොසලකමින් ඒවාට තමන්ගේ මතවාදයන් තුළින් පැනනැගෙන විසඳුම් යාන්ත්‍රික ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමය. ඒ වෙනුවට අප කළ යුත්තේ ඒ කතිකාවන්හි ආලෝකය ලබන අතරම අපේ රටේ තත්ත්වය හා ගැටළු නිවැරදිව තේරුම් ගැනීමත්, ඒවාට ගැලපෙන විසඳුම් ලබා දීමට සමත් ප්‍රතිපත්තීන් සම්පාදනය කර ගැනීමත්ය. එම නිසා සාදා නිම කළ විවිධ දෘෂ්ටිවාදීමය රාමුන්ට කොටුවනවා වෙනුවට ප්‍රයෝගිකවාදී වීම මේ මොනොතේ අත්‍යවශ්‍යව පවතින බව කිව යුතුමය.

ඉතිහාසය පරීක්ෂා කරන විට පෙනී යන්නේ තම රටවල් නව දිශාවන්ට යොමු කර ඇත්තේත්, වර්ධනයේ උස් අදියරයන්ට ඔසවා තබා ඇත්තේත් ආදානග්‍රාහී නොවී අලුත් අත්හදා බැලීම් කිරීමට බිය නොවූ ප්‍රයෝගිකවාදී නායකයන් විසින් බවයි. චීනය ආර්ථික යෝධයෙකු බවට පරිවර්තනය කිරීමේ ක්‍රියාදාමයේ මහමොළකරු ලෙස සැලකෙන ඩෙං ෂියාඕපිං, ඒ මහා පිම්ම පැන්නේ, රතු චීනය තුළට විවෘත වෙළඳපොල ප්‍රතිපත්තීන් නොබියව හඳුන්වා දීම මගිනි. බ්‍රිතාන්‍ය ලිබරල් පක්ෂය විසින් 1906 වසරේදී, සම්භාව්‍ය ලිබරල්වාදයේ මූලික මූලධර්මයන්ගෙන් කැඩී වෙන් වෙමින් ආර්ථිකයට රාජ්‍ය මැදිහත් වීම හඳුන්වා දුන් අතර එමගින් නූතන ලිබරල්වාදය හෙවත් සුබසාධනවාදය නමින් අද හැඳින්වෙන දෘෂ්ටිවාදී ධාරාව ප්‍රායෝගික වශයෙන් ඇති විය. දුප්පතුන්ගේ දුක්ඛිතභාවය නිසා ඇති වී තිබූ මහා අසහනය දුරු කරලීමට ඊට හැකි වූ අතර එමගින්ම බ්‍රිතාන්‍ය දේශපාලන ක්‍රමය ස්ථාවර බවට පත්විය. තවත් උදාහරණයක් බ්‍රිතාන්‍යයෙන්ම ගතහොත් එසේ ලිබරල් පක්ෂය විසින් එදා අතහැර දමන ලද ලිබරල් නිර්බාධවාදී ප්‍රතිපත්තීන්, ඉන් දශක හතකට පසුව මාග්‍රට් තැවර් විසින්, ලිබරල්වාදයට ප්‍රතිපක්ෂ තම කොන්සර්වේටිව් රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්තිය තුළට රැගෙන ආවාය. ආර්ථික නිදහස සහ මධ්‍යගත දේශපාලනය සම්මිශ්‍ර කළා වූ මේ නව ක්‍රමය, නවලිබරල්වාදය ලෙස ගර්භාවට ලක්වන නමුත් ඇගේ ඒ නිර්භීත අත්හදා බැලීම, ඒ වනවිට යුරෝපයේ ලෙඩා ලෙස අපවාදයට ලක්වෙමින් ආර්ථික වශයෙන් ගිලන්ව සිටි බ්‍රිතාන්‍යය හැවත වරක් ශක්තිමත්ව දෙපයින් නගා සිටුවීමට හේතු වූ බව පිළිගැනීමට සිදු වේ. ආර්ථික ක්ෂේත්‍රයෙහි පමණක් නොව දේශපාලන හා ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාමය වශයෙන්ද එවැනි අලුත් අත්හදා බැලීම් සිදු වී තිබේ. නිදසුනකට එංගලන්තයෙන් නිදහස් වූ ඇමරිකා එක්සත් ජනපදය, තමන්ට අලුත් ආණ්ඩුක්‍රමයක් සකසා ගැනීමේදී බ්‍රිතාන්‍යය ආදර්ශයට ගත්තේ නැත.

ඊට වෙනස්ව බ්‍රිතාන්‍යයේ ඇති බලතල සම්මිශ්‍ර වීම වෙනුවට බලතල වෙන් කිරීමේ ක්‍රමයකුත්, පාර්ලිමේන්තු ක්‍රමය වෙනුවට ජනාධිපති ක්‍රමයකුත් ඔවුහු නිර්මාණය කර ගත්හ. එසේම ඉන්දියාව නිදහස ලද පසු ඒ වනවිට ආධිපත්‍යධාරී ලෙස ප්‍රචලිතව තිබූ සන්ධිගවාදී ආකෘතිය වෙනුවට තමන්ගේ රටේ තත්ත්වයන්ට ගැලපෙන “අර්ධ සන්ධිග” යැයි දැන් හැඳින්වෙන නව ක්‍රමයක් හඳුන්වා දුන්හ.

දෘෂ්ටිවාදයන්හි වහලුන් නොවූ, වෙනත් රටවල අත්දැකීම්වලට සහ නව දැනුමට විවෘත වූ, දේශීය තත්ත්වයන් නිසි පරිදි ග්‍රහණය කර ගත් එමෙන්ම නිර්භීත සහ නිර්මාණශීලී නායකයෝ රටවල් ගොඩනැගූහ.

ප්‍රයෝගිකවාදයේ අත්‍යවශ්‍ය මූලාශ්‍රයන් දෙක වන්නේ තම රටේ තත්ත්වය තේරුම් ගැනීමට හැකි වීමත් නව දැනුමට විවෘත වීමත්ය. අපේ ගැටළුවලට සැබෑ විසඳුම් සම්පාදනය කර ගැනීමට හැකි වන්නේත්, අපේ රටට අවශ්‍ය තීරණාත්මක සමාජ, දේශපාලනික හා ආර්ථික පරිවර්තනයක් කිරීමට සමත් සන්ධිස්ථානමය ප්‍රතිසංස්කරණයක් හඳුන්වාදීමට හැකියාව ලැබෙන්නේත් එසේ වුවහොත් පමණකි. ඒ සඳහා කළ යුතු අනිවාර්ය දෙයක් නම් දැනට අප සත්‍යයන් යැයි පිළිගෙන තිබෙන දේවල් කිහිපයක් නැවත විවෘත සංවාදයකට ලක් කරමින් ඒවායේ සත්‍ය අසත්‍යතාව යළි පරීක්ෂා කර බැලීමයි.

04.

ප්‍රශ්න කිහිපයක්

විවෘත හෙවත් වෙළඳපොල ආර්ථිකය ශාසයක්ද?

විවෘත ආර්ථිකය හඳුන්වා දුන් අවස්ථාවේ පටන් ඒ පිළිබඳ නිර්දේශ විවේචනයක් අප සමාජයෙහි දක්නට ලැබේ. සමහරු ප්‍රකාශ කරන්නේ 1970-77 කාලයේ ක්‍රියාත්මක වූ සමාජවාදයට බර, සංවෘත ආර්ථික ප්‍රතිපත්තීන් දිගටම ක්‍රියාත්මක වූවා නම් අපේ ආර්ථිකය මීට වඩා ශක්තිමත් වකක් වීමට ඉඩ තිබූ බවයි. නමුත් විය සත්‍යයක් නොවේ. ලංකාවේ වෙළඳපොල ආර්ථික ප්‍රතිපත්තීන් ක්‍රියාත්මක වූ ආකාරයේ අනේකවිධ අඩුපාඩු තිබෙන්නට පුළුවන. නමුත් ධනෝත්පාදනය අතින් සලකා බලන විට කිසිසේත්ම ඊට වඩා සමාජවාදී හෙවත් සංවෘත හා මධ්‍යගත ආර්ථික ප්‍රතිපත්තීන් ඵලදායී වන්නේ නැත. රුසියාව ඇතුළු නැගෙනහිර යුරෝපයම සමාජවාදී ආර්ථික ප්‍රතිපත්තීන් අත්හළහ. ඊට බරව සිටි ඉන්දියාවද ඒ සමගම ආර්ථිකය විවෘත කරන ලද අතර අද ඉන්දියාව අත්දකිමින් සිටින සීඝ්‍ර දියුණුවේ රහස වියමය. කොටින්ම චීනය ද ආර්ථික සමාජවාදය අත්හරිමින් සංවර්ධන ආශ්චර්යක මාවතට ප්‍රවිෂ්ට විය. වියට්නාමයද වියම කළේය. තවමත් ඉතිරි වී සිටින්නේ උතුරු කොරියාව සහ කියුබාව පමණකි. ඒවා අසාර්ථකත්වය හළලේ කොටා ඇත. මීට අමතරව කළින් කළට සමාජවාදී වෙන්නට උත්සාහ කළ වෙනිසියුලාව වැනි රටවල්ද බිඳ වැටුණි. ඒ අනුව දැන්වත් ධනෝත්පාදනයේ මාර්ගය ලෙස වඩා සාර්ථක විවෘත, වෙළඳපොල ආර්ථික ක්‍රමය බව පිළිගැනීමට අප අවංක විය යුතුය.

රාජ්‍යය මැදිහත් වුවහොත් ආර්ථිකය විනාශයිද?

ඉහත ප්‍රශ්නයේ අනෙක් අන්තය වන්නේ රාජ්‍ය මැදිහත්වීම හැමවිටම අයහපත්ය නැතිනම් විනාශකාරීය යන විශ්වාසයයි. මීට බෙහෙවින්ම හේතු වී ඇත්තේ සෝවියට් දේශය හා කියුබාව පමණක් නොව අතීතයේ දී ඉන්දියාව හා ශ්‍රී ලංකාව පවා මධ්‍යගත සැලසුම්කරණ ක්‍රමය මගින් කරනු ලැබූ රාජ්‍ය ආර්ථික මැදිහත්වීම්, සමහර විට කෙටිකාලීන සාර්ථකත්වයක් පෙන්වුවද, දිගුකාලීනව බෙහෙවින්ම අසාර්ථක වීම නිසාය. කෙසේ වෙතත් රාජ්‍ය මැදිහත් වීම හැමවිටම අයහපත්ය යන අදහස මූලධර්මයක් ලෙස ගැනීම ද විතරම්ම නිවැරදි නැත. නිදහස් ආර්ථික ක්‍රමයන් ඇති සාර්ථක ලෙස ක්‍රියාත්මක කළ නැගෙනහිර ආසියානු රටවල පවා විශේෂයෙන්ම ඒවායේ සංවර්ධන ගමන්ගේ ආරම්භයේදී මූලෝපායික රාජ්‍ය මැදිහත් වීම් සිදුකරන ලදී. අපේ බොහෝ දෙනා වැරදි අදහසක සිටියත් සිංගප්පූරුව, තායිවානය පමණක් නොව යම් පමණකට දකුණු කොරියාවේ පවා සමහර තීරණාත්මක අංශ කෙරෙහි කැපී පෙනෙන සුළු රාජ්‍ය මැදිහත්වීම් සිදුකරනු ලැබීය. ඊට වඩාත්ම හේතු වූයේ ඒ රටවල පෞද්ගලික අංශය ප්‍රාග්ධන හැකියාවෙන් සමහර විට දුර්වල වීමත් එසේම ඔවුන් සමහර ජාතික වශයෙන් ඉතා වැදගත් ආර්ථික අංශවලට ආයෝජනය කිරීමට මැලි වීමත්ය. නිදහස් ආර්ථිකයකදී හැකි සෑම අංශයක්ම පෞද්ගලික අංශයට භාර දීම නිවැරදිය. නමුත් රාජ්‍යය කිසිදු ආර්ථික මැදිහත්වීමක් සිදු නොකළ යුතුය යන අනම්‍ය අදහස නිවැරදි නැත. ආර්ථික දියුණුවේ ඒ ආරම්භක අවස්ථාවේ පමණක් නොව අදටත් සිංගප්පූරුව වැනි රටවල රාජ්‍ය අංශය ද ආර්ථිකය තුළ ක්‍රියාකාරීය. සමහර විට අප වැනි රටවලට වඩා ඔවුන්ගේ ඇති වෙනස නම් රාජ්‍ය ආයතන යනු ජන්ද දේශපාලනයේ නැතිනම් අනුග්‍රහ දේශපාලනයේ උපකරණයක් ලෙස නොසැලකීමත්, දූෂණ සහ අක්‍රමිකතාවලට ඉඩ නොතැබීමත් එසේම විශේෂයෙන්ම කාර්යක්ෂම කළමනාකරණ ක්‍රමවේද අනුගමනය කිරීමත්ය.

පෞද්ගලික අංශය හැමවිටම යහපත්ද?

නිදහස් ආර්ථිකයක් තුළ පෞද්ගලික අංශය මූලික විය යුතු බව අමුතුවෙන් කිව යුතු දෙයක් නොවේ. නමුත් එසේ ඵලදායී දායකත්වයක් සිදු වීමට නම් එම පෞද්ගලික අංශය මුලින්ම අව්‍යාජ පෞද්ගලික අංශයක් විය යුතුය. අපේ රට තුළ පසුගිය කාලය පුරා වර්ධනය වී මේ වනවිට ඔවු දුටා ඇති ව්‍යසනයක් නම්, ජාතික තලයේ සිට ගම් මට්ටම දක්වාම සිටින ජාවාරම්කාර කණ්ඩායමක් ආණ්ඩුවේ අයුතු අනුග්‍රහය ලබමින් සිදු කරන ව්‍යාජ

ව්‍යවසායන් හරහා ඇත්තෙන්ම නම් ආර්ථිකයට දායක වනවා වෙනුවට රජයේ සම්පත් මංකොල්ල කෑමයි. මේ “පෞද්ගලික අංශය”, රාජ්‍ය අංශයේම අයුතු, දූෂිත හා නාස්තිකාර දිගුවකි. ඔවුන් ජාතික ආර්ථිකයේ සාරය උරා බොනවා මිස ඊට කරන එලදායි දායකත්වයක් නැත. ආර්ථික සංවර්ධනයේ එන්ජිම වනවා යැයි කියන්නේ මෙබඳු කණ්ඩායමක් නොව නිදහස් තරඟකාරී වෙළඳපොළක් තුළ හුදෙක් සිය නිර්මාණශීලී අදහස්, නිවැරදි කළමනාකාරීත්වය හා කැපවීම තුළින් ඉදිරියට ආ, ඒ නිසාම රටට සත්‍ය ආර්ථික දායකත්වයක් දැක්විය හැකි සැබෑ පෞද්ගලික අංශයයි.

සුබසාධනය එසාද?

කලක් අපි සුබසාධනවාදයෙහි ගිලි සිටියෙමු. දැන් පෙනෙන පරිදි සමාජයේ ජනප්‍රිය වෙමින් තිබෙන්නේ එහි අනෙක් අන්තයයි. මේ අන්ත දෙකම වැරදියි. දේශපාලන ධාරාවන් ලෙස ගත්කල ද සමහරු සිතන්නේ රජය විසින් ජනතාවට බොහෝ දේ නොමිලේ හෝ සහන මිලට සැපයිය යුතුයැයි කියාය. ඔවුන් ඉතා සුලබව කියන දෙයක් නම් ආණ්ඩුවල වංචා, දූෂණ හා නාස්තිය නැවැත්වුවහොත් ඉතා පහසුවෙන් එය කළ හැකි බවයි. එය ඉතා වැරදි අදහසකි. වංචා, දූෂණ වැළක්විය යුතු බව වෙනම කතාවකි. නමුත් ඒ සියල්ලම පාහේ සුබසාධනයට යෙදිය යුතුයැයි කියන ජනප්‍රිය “සමාජවාදී” අදහස බුද්ධිමත් එකක් නොවේ. එසේ අත්‍යවශ්‍ය නොවන අංශයන්ටද සුබසාධනය පැතිරවීමෙන් සිදුවන්නේ ආයෝජනයට හා අත්‍යවශ්‍ය සුබසාධනයන්ට වියදම් කිරීමට රාජ්‍යයට මුදල් හැකි වී යාමත්, එසේම පුද්ගලයන් ස්වශක්තිය මත විශ්වාසය තබනවා වෙනුවට රාජ්‍යය මත පරායාත්ත වීමත්ය. එයින් අවසානයේ ආර්ථිකය දුර්වල වී එහි කටුක ප්‍රතිවිපාක පෙරලා ජනතාවගේ හිස මතම කඩා වැටෙයි. මීට ප්‍රතිවිරුද්ධ දේශපාලන ධාරාව, අධ්‍යාපනය හා සෞඛ්‍යය වැනි දේවල් පවා රජය විසින් සැපයිය යුතු නැති බවත් ඒ වෙනුවට ඒවා පුද්ගලයන් තම තමන්ට හැකි පමණින් වෙළෙඳ භාණ්ඩ සේ මිලදී ගත යුතු යැයි සිතන බවක් පෙනේ. එයද වැරදි අදහසකි. අපේ රට තුළ තිබෙන ප්‍රචලිත මිථ්‍යාවක් නම් දියුණු, බටහිර රටවල සෞඛ්‍යය හෝ අධ්‍යාපනය නොමිලේ සපයන්නේ නැති බවයි. නමුත් සත්‍යය වන්නේ සියලු දෙනාටම නොමිලේ සෞඛ්‍ය සේවය සපයන්නේ නැති එකම බටහිර රට ඇමරිකා එක්සත් ජනපදය පමණක් බවය. ඒ සියලුම රටවල් අධ්‍යාපනය සලකනු ලබන්නේද වෙළෙඳ භාණ්ඩයක් ලෙස නොව රජය හෝ සමාජය විසින් පොදු යහපත වෙනුවෙන් සැපයිය යුත්තක් ලෙසය. දෙමව්පියන්ගේ උරුමය හෝ කරුමය මත නොව තමන්ගේ කුසලතාව හා කැපවීම මත දරුවන්ගේ අනාගතය තීරණය විය යුතු යැයි අප සිතන්නේ නම්, සියලු දරුවන්ට සමාන අධ්‍යාපන ඉඩප්‍රස්ථා සැපයීම රජයේ වගකීමක් විය යුතු නොවේද? එසේම සෞඛ්‍යය යනු නිදහස් තෝරාගැනීමක් නොව පැවැත්ම පිළිබඳ අභිවාර්යතාවකි. පුද්ගල ජීවිතයේ ඒ අවම කොන්දේසිය සුරක්ෂිත කිරීම රජයේ වගකීමක් ලෙස සැලකීම ශිෂ්ට ලෝකයේ සම්මතයකි.

සුබසාධනය සම්බන්ධයෙන් ඉතාම ප්‍රවේශම් විය යුතු දෙයනම් එහි පමණ දැන ගැනීමය. මෙහිදී ජනප්‍රිය නොව නිවැරදි තීරණ ගැනීමට අවශ්‍ය නිර්භීතභාවය තිබිය යුතුමය. නිදසුනක් ලෙසට සමෘද්ධි වැඩසටහන, සියලුම පාසල් ශිෂ්‍යයන්ට නිල ඇඳුම් ලබා දීම, විදුලිය, ඛණිජ තෙල් හා හල ජලය වැනිදේට ලබා දෙන සහනාධාර ආදී සුබසාධනයන් පමණක් නොව ඊට සමානම ආකාරයකින් ක්‍රියාත්මක වන ඉවක් බවක් නොමැතිව රාජ්‍ය අංශයේ රැකියා ලබා දීම ආදී අනුග්‍රහ දේශපාලනය ගැනත් සමාලෝචනය කිරීමට අප සූදානම් නැතිනම් අප කරන්නේ බරපතල වරදකි.

තවත් වෙළෙඳ කලාප, කර්මාන්තපුර දාමුද?

ආර්ථික වර්ධනය සඳහා වූ සූත්‍රයක් ලෙසට ඇතැම් පිරිස් විශ්වාසයෙන් යුතුව නිර්දේශ කරන්නේ සහ පොරොන්දු වන්නේ තව තවත් නිදහස් වෙළෙඳ කලාප බිහි කිරීමටත්, සෑම ප්‍රාදේශීය කොට්ඨාශයකම කර්මාන්තපුර ඇති කිරීමටත්, එසේම සෑම ගමක් පාසාම ඇඟලුම් කම්හල් ආරම්භ කිරීමටත්ය. නමුත් මෙය කිසිසේත්ම ප්‍රායෝගික වැඩපිළිවෙලක් නොවේ. 1977 දී ආර්ථිකය විවෘත කළ විට විදේශ ආයෝජයකයන් මෙහි පැමිණියේ ලාභ ශ්‍රමය, ලිහිල් පරිසර

හා කම්කරු හීනි සහ බටහිර වෙළෙඳපොල ශ්‍රී ලංකාවට විවෘත හා හිතකර වීම ආදී කරුණු රැසක් නිසාය. නමුත් එම සාධක අතින් ශ්‍රී ලංකාවට එදා තිබූ සාපේක්ෂ වාසිය අද තවදුරටත් නැත. අද අපේ තැන සිටින්නේ වෙනත් රටවල්ය. කෙසේවෙතත් ඊට වඩා පියවරක් ඉහළින් ඇති ආර්ථික උපාය මාර්ගය වන තාක්ෂණය මගින් එලදායිතාවය වැඩිකර ගැනීම තවමත් ශ්‍රී ලංකාවට අදාළය. අපේ අවධානය යොමු විය යුත්තේ ඊට විනා අපේ අතීතයට ගැලපුණු ආර්ථික උපාය මාර්ගය පිළිබඳව නොවේ. 2010 න් පසුව එළඹුණු හතරවන කාර්මික විප්ලවයෙන් පසු ලෝකයේ ආර්ථික උපාය මාර්ගය වන්නේ නවෝත්පාදනය හා දැනුම පදනම් කරගත් භාණ්ඩ හා සේවා වෙළෙඳාමය. අපේ තැන එතැනය. ඒ අනුව අපට දැන් අවශ්‍ය කර්මාන්තපුර නොව තාක්ෂණ නගරයි. කලාපයේ අනෙක් රටවල් සමග බලන විට අපට සාපේක්ෂ වාසිය ඇති අපේ උගත් ශ්‍රම බලකාය, එලදායි ලෙස ආර්ථික වර්ධනය සඳහා උපයෝගී කර ගත හැකි වන්නේ එබඳු උපාය මාර්ගයකින් පමණකි.

ගෘහ සේවිකාවන් වෙනුවට දොස්තරලා රට යවමුද?

භාණ්ඩ වෙනුවට මිනිසුන් අපනයනය කිරීමට සැලසුම් කිරීම ශ්‍රී ලංකාවේ කලක පටන් වර්ධනය වෙමින් පවතින නරක පුරුද්දකි. අප රටක් ලෙස සැලසුම් කළ යුත්තේ අපේ මිනිසුන්ට තම පවුලේ හා ප්‍රජාවේ සාමාජිකයන් සමග මේ රටේම යහපත් ලෙස ජීවත් වීමට සුදුසු ආර්ථික පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීමට මිස පවුල් ඉතිරවමින් හා පුද්ගලයන්ව තම සම්පතමයන්ගෙන් ගලවා පිටස්තර පරිසරයන්හි තනි කරමින් සිය ජීවන මාර්ගය සරිකරන තැනට පත් කිරීමට නොවේ. භාණ්ඩ අපනයනය කර ආදායම් උපයනවා වෙනුවට විදේශ සංක්‍රාමවලින් යැපෙන්නට වී තිබීම ආර්ථික වශයෙන්වත්, සාමාජයීය වශයෙන්වත් යහපත් දෙයක් නොවේ. අනෙක් අතට ගෘහ සේවිකාවන් වෙනුවට උගතුන් රට යැවීමෙන් ඔය කියන ආර්ථික වාසියක් අත්වන්නේත් නැත. එක අතකින් එය බුද්ධි ගලනයකි. එහි අවසන් ප්‍රතිඵලය ශ්‍රී ලංකාව මිනිස් කාන්තාරයක් බවට පත්වීමයි. එසේම බොහෝවිට සිදුවන්නේ ඔවුන් බටහිර රටවලට සංක්‍රමණය වන්නේ ස්ථිරව වන බැවින්, ඔවුන් මේ රටට මුදල් එවනවා වෙනුවට මේ රටේ ඔවුන් සතුව තිබූ චත්කම් ද ඒ රටවලට ගෙනයාමයි. අපේ ආර්ථික තීරණ කෙතරම් අතාර්කික හා අපරිණතද යන්නට මෙය හොඳම උදාහරණයකි.

ලංකාවේ ආර්ථික සංවර්ධනයට ඇති ලොකුම බාධාව වංචා දූෂණද?

වංචා හා දූෂණ ශ්‍රී ලංකාවේ දේශපාලන දේනය තුළ වර්ධනය වී ඇති පිළිකාවක් සමාන ව්‍යාධියක් බව ඇත්තය. නමුත් හුදෙක් වංචා හා දූෂණ නැවැත්වීමෙන් පමණක් ආර්ථිකය වර්ධනය කළ හැකියැයි සිතීම බරපතල මිථ්‍යා මතයකි. වංචා දූෂණ නැවත්වීම යනු රටක් සංවර්ධන ගමනක් ආරම්භ කිරීමේදී අවශ්‍ය නමුත් සුළු කොටසක් පමණකි. වඩාත්ම වැදගත් වන්නේ එලදායි හා නිර්මාණශීලී සංවර්ධන ප්‍රතිපත්තියක් තීරණය කර ගැනීමත් එමෙන්ම කාර්යක්ෂම කළමනාකරණ හා පරිපාලන ක්‍රමවේද ආශ්‍රයෙන් ඒ සැලැස්ම ක්‍රියාවට නැංවීමත්ය. වෙනත් අයුරකින් කිවහොත් සම්ස්ත ආණ්ඩුකරණයම, “මූල්‍ය අපරාධ විමර්ශන ඒකකයක්” බවට පත්කළා කියා රට ආර්ථික වශයෙන් ඉදිරියට යන්නේ නැත. වංචා දූෂණ නැවත්වීම මගින් ආර්ථික වර්ධනයක් අත්පත් කර ගැනීමට සිතීම, යම් තැනැත්තෙක් පංච දුෂ්චරිතයෙන් වැළකීම මගින් පමණක් ධනවත් වීමට සිතනවා වැනි දෙයකි.

වංචා දූෂණ ටිකක් තිබුනට කමක් නැත්ද?

කිසිසේත්ම නැත. වංචා දූෂණ ආකාර දෙකකින් සංවර්ධනයට බාධාකාරී ලෙස බලපායි. එක අතකින් එය සංවර්ධනයට අවශ්‍ය තාර්කික තීරණ වෙනුවට, පෞද්ගලික ලාභ අපේක්ෂාවන් වෙනුවෙන් තීරණ ගැනීමට ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයන් පොළඹවන බැවින්, සංවර්ධන ගමන අඩාල කරවයි. අනෙක් අතට එමගින් ජනතා විශ්වාසය බිඳ දමන බැවින්, සාමූහික ආර්ථික ඉලක්ක උදෙසා අවශ්‍ය ජනතා සහයෝගය නොලැබී යන තත්ත්වයක් ඇතිවෙයි. තාර්කික ආර්ථික තීරණත්, ඊට අවශ්‍ය මහජන සහයෝගයත් නොමැතිව රටකට සංවර්ධනය විය නොහැකිය. සිංගප්පූරුව

හා තායිවානය වැනි රටවල් සිය සංවර්ධන ගමන මූලාරම්භයේදීම ශක්තිමත් දූෂණ විරෝධී යාන්ත්‍රණයන් සකසා ගත්තේත්, එසේම සෑම සංවර්ධිත රාජ්‍යයක්ම පාහේ වංචා දූෂණ අතින් අවම තත්ත්වයක සිටින්නේත් ඒ නිසාය.

ආගම හා සංස්කෘතිය, ආර්ථික වර්ධනයට බාධාවක්ද?

අපේ සංවර්ධන අසාර්ථකත්වයට ප්‍රධාන හේතුවක් ලෙස සමහරුන් විසින් ඉතා උද්‍යෝගයෙන් හා විශ්වාසයෙන් ඉදිරිපත් කරන කාරණයක් වන්නේ ලංකාවේ ආගම හා සංස්කෘතියයි. එනම් දියුණු වී ඇති රටවල්වල ඇති ආගම් හා සංස්කෘතීන් ආර්ථික සංවර්ධනයට උපකාරී වී ඇති බවත්, අපේ ආගම හා සංස්කෘතිය එසේ නොවනවා පමණක් නොව බාධාකාරී ලෙස ක්‍රියා කර ඇති බවත්ය. සමහර ආගම් සහ සංස්කෘතීන්, ආර්ථික වර්ධනයට හිතකර ලෙසත් සමහර ඒවා ඊට බාධාකාරී ලෙසත් බලපාන්නේය යන මේ ආර්ථික සමාජ විද්‍යාත්මක න්‍යාය අප පරිහරණය කළ යුත්තේ ප්‍රවේශමෙනි. එක අතකින් එසේ ආගමේ වැරැද්ද නිසා පසුගාමී වී ඇතැයි විසිවන සියවස මුලදී හඳුනා ගෙන තිබූ රටවල් ගණනාවකම ආර්ථිකයන් ඒ ආගම් අදහන අතරේම දැන් වේගවත් ආර්ථික වර්ධනයන් අත්පත් කර ගනිමින් තිබේ. එහි තේරුම එක්කෝ ආගම මත වරද පැටවීම වැරදි නිගමනයක් විය යන්නයි. නැතිනම් වෙනත් රටවල් එලෙසින්ම කොපි කරනවා වෙනුවට තමන්ගේ සංස්කෘතික විශේෂතාවන්ට ගැලපෙන ආකාරයේ ආර්ථික ප්‍රතිපත්තීන් හා උපායමාර්ගයන් මගින්, අනෙක් රටවල් ලබා ගත් සංවර්ධනයම ලබා ගත හැකි බවයි. අනෙක් අතට ආර්ථික ඉලක්කයක් සාක්ෂාත් කරගැනීම සඳහා ආගම හෝ සංස්කෘතිය අතහැරීමට හෝ කණපිට හැරවීමට කරන යෝජනාව, නොකෙරෙන වෙදකමකි. සංස්කෘතියක් ඩිලිට් කර, වෙනත් සංස්කෘතියක් කොපි ජේස්ට් කිරීමට නොහැකිය. මෙයින් කියවෙන්නේ ආගම් සහ සංස්කෘතීන් වෙනස් නොවන බව නොවේ. අභ්‍යන්තර ගතිකයන් නිසාත්, බාහිර බලපෑම් නිසාත් ඒවා වෙනස් වේ. එසේම මතවාදී මැදිහත්වීම් මගින් වබඳු වෙනස්වීම් සිදුවේ. අවශ්‍ය වන්නේ නූතන තත්ත්වයන්ට හා ඉලක්කයන්ට ගැලපෙන පරිදි සිදුකෙරෙන සබුද්ධික සහ රිද්මයානුකූල වෙනස්කිරීම්ය. අන් ලෙසකින් කිවහොත් සමාජය ඉවසන්නේ හා බලාපොරොත්තු වන්නේත් එසේම සමාජ ප්‍රගමනයට ප්‍රතිජනනාත්මක දායකත්වයක් සපයන්නේත්, සංස්කෘතික සංහාරයන් නොව ප්‍රගතිගාමී ප්‍රතිසංස්කරණයන්ය. ඒ අනුව ලංකාවේ සංස්කෘතික විශේෂතාවන්ට ගැලපෙන සංවර්ධන සූත්‍රයක් නිර්මාණය කර ගැනීමත්, නවීනත්වයට ගැලපෙන ආකාරයෙන් ආගමික හා සංස්කෘතික පිළිගැනීම් නව අර්ථකථනයන්ට බඳුන් කර ගැනීමත් අපේ කාර්යය විය යුතුය.

බටහිර විද්‍යාව හා තාක්ෂණය අපට අවශ්‍යද?

නවීන විද්‍යාව හා තාක්ෂණය, බටහිර දෙයක් ලෙස ගනිමින් ඒවා ගර්භාවට ලක්කරන හා ඒ වෙනුවට අපේම විද්‍යාවක් හා තාක්ෂණයක් භාවිත කළ යුතුය නැතිනම් නිර්මාණය කර ගත යුතුය යනුවෙන් ප්‍රකාශ කරන සිංහල ජාතිකවාදී ප්‍රවණතාවක් පසුගිය දශක තුන තුළ වර්ධනය වී මේ වන විට උච්ඡස්ථානයට පත්ව ඇත. මෙය වැඩි වශයෙන්ම දැකිය හැකි වන්නේ වෛද්‍ය විද්‍යාව හා කෘෂිකර්මය ආශ්‍රිතවය. ධම්මික පැණිය දක්වා ඇදී ගිය හෙළ වෙදකම පිළිබඳ අදහස් සහ පොහොර තහනම් කිරීම දක්වා වර්ධනය වූ හෙළ කෘෂිකර්මය පිළිබඳ අදහස් උදාහරණයන්ය. මෙවැනි අතාර්කික හා බොළඳ මතවාදයන් මගින් ශක්තිමත් වූ කිසිදු ජාතියක් ලොව නැත. රටවල් ශක්තිමත්ව නගා සිටුවන ලද නවීන ජාතිකවාදයන්, විද්‍යාව හා තාක්ෂණය උපයෝගීතාමය ලෙස භාවිත කරමින් එමගින් යා හැකි උපරිම දුර දක්වා ගමන් කරනවා වීනා මෙවැනි බොකෝ හරාම් හා තල්ලේබාන් පන්නයේ ස්වයං විනාශකාරීත්වයේ මාවත් අනුගමනය කරන්නේ නැත.

ව්‍යවස්ථා වෙනසක් නැතිව රටට අනාගතයක් නැත්ද?

අපේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ විශාල අඩුපාඩුකම් රාශියක් තිබෙන බව ඇත්තය. එය වෙනස් කරගැනීමට හැකිනම් එය ඉතා යහපත් බවත් ඇත්තය. නමුත් ගැලපෙන ව්‍යවස්ථාවක් සකසා ගන්නා තෙක් කිසිවක් කළ නොහැකි යැයි සිතීම

නිවැරදි නැත. එක අතකින් අලුත් ව්‍යවස්ථාවක් සකසා ගැනීමේ කාර්යය අප හිතනවාට වඩා බෙහෙවින් දුෂ්කරය. මේ ව්‍යවස්ථාවට අභිබවාතරයක් දෙනා විරුද්ධ බව සත්‍යයක් නමුත් අලුත් ව්‍යවස්ථාව නිශ්චිතවම කෙබඳු විය යුතුද යන්න පිළිබඳව ඒ අයගේ එකඟතාවක් නැත. දළ වශයෙන් සමාන අදහස් තිබෙන්නට පුළුවන. නමුත් ව්‍යවස්ථාවක් සම්මත කර ගැනීමට නම් අවශ්‍ය සියලු දෙනා සියලුම වගන්ති සම්බන්ධයෙන් එකඟ විය යුතුය. එය සිතන තරම් පහසු නැත. ඇත්තටම ලංකාවේ අලුත් ව්‍යවස්ථාවක් ගෙන ඒමේ කාර්යය දිගින් දිගටම අසාර්ථක වී ඇත්තේම එම සමස්ත එකඟතාව ඇති කර ගැනීමට නොහැකි වීම නිසාය. විඛැවින් කළ යුතු හොඳම දෙය වන්නේ කළ හැකි දෙයින් පටන් ගෙන පියවරෙන් පියවර ඉදිරියට යාමය. එයින් පළමුවැන්න වන්නේ ජනාධිපති ධුරය ප්‍රජාතන්ත්‍රීකරණය කිරීමය. එය 17 සහ 19 සංශෝධනවලින්ද සිදු කර අත්දැකීම් සහ එකඟතා ඇති හෙයින්, ඒවායෙහි පැවති දුර්වලතා ද මගහරවා ගනිමින්, එම සංශෝධනවලින් බලාපොරොත්තු වූ ප්‍රජාතන්ත්‍රීකරණය යතාර්ථයක් කර ගැනීමට දැන් වහා කටයුතු කළ යුතුය.

කෙසේවෙතත්, අප මතක තබා ගත යුතුම කාරණයක් වන්නේ, පරමාදර්ශී හෝ යහපත්ම ව්‍යවස්ථාවක් ගොඩ නගා ගැනීමෙන් පමණක් ආණ්ඩුක්‍රමයක් යහපත් කර ගත නොහැකි බවයි. හොඳින් විමසා බැලුවහොත්, අපේ දේශපාලන ක්‍රමයේ ප්‍රජාතන්ත්‍ර විරෝධීතාවයට විශාල දායකත්වයක් අපේ ප්‍රධාන පක්ෂවල අභ්‍යන්තර ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයක් නොමැතිකම සහ සමාජය තුළ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ප්‍රජා සංස්කෘතියකට අවශ්‍ය මූලිකාංගයන් වර්ධනය නොවීම තුළින් ලැබී ඇති බව පෙනෙයි. කෙසේ වෙතත් මෙහි අනෙක් පැත්තත් සත්‍යය. එනම් කුමන අත්තනෝමතික බලතල බලය හොබවන්නන් විසින් ව්‍යවස්ථාවෙන් ලබා ගත්තත්, අධිකාරී පාලනයක් ගැන කුමන අභිලාෂයන් ඔවුනට තිබුනත්, රට තුළ ඇතිවන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පුරුදු සහමුලින්ම නොසලකා හැරීමට ආණ්ඩුවලට ඉඩ නොලැබෙන බවයි. ජනාධිපතිවරණ විෂයග්‍රහණය, පාර්ලිමේන්තුව තුළ තුනෙන් දෙකක බලයක් ලැබීම හා 20 වන සංශෝධනය ආදිය මගින් ඒකාධිපතීත්වයකට අවශ්‍ය සියලුම කොන්දේසි වාගේ නිර්මාණය වී තිබුනත්, ආණ්ඩුවට චිත්‍යට පත්වීමට නොහැකි වී ඇත්තේ විශේෂයෙන්ම යහපාලන සමයේ මුල්බැසගත් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පිළිගැනීම් ඊට සංවරණයක් ලෙස ක්‍රියාත්මක වන බැවිනි.

පාර්ලිමේන්තු ක්‍රමයකින් රට අස්ථාවර වෙනවාද?

නිදහසේ සිට අද දක්වාම ශ්‍රී ලංකාව තුළ ව්‍යවස්ථාව පිළිබඳ සංවාදාත්මක තත්ත්වයක් පැවතුනත් එම සංවාදය පවතින්නේ විවෘත ආකාරයකට වඩා දෘෂ්ටිවාදීමය අගතීන්ගෙන් ගහන සටන්පාඨ මුල්කරගත් විවාදයක තත්ත්වයෙනි. ඒ නිසාම එම සංවාදය පවතින්නේ, ආණ්ඩුක්‍රම වෙනසකින් සාක්ෂාත් කර ගැනීමට බලාපොරොත්තු වන ඉලක්කයන් වෙනුවෙන් වූ ව්‍යවස්ථාමය ප්‍රතිපාදන ගවේෂණය කිරීමේ උත්සාහයකට වඩා තමන් යම් අවස්ථාවක චළඹුණු නිගමනයන්, අනම්‍ය ස්ථාවරයන් ලෙස ගෙන ඒවා වෙනුවෙන් කොන්දේසි විරහිතව කරන සටන් වශයෙනි. ඊට එක්ව සිටින එක් පාර්ශ්වයක ප්‍රචලිත නිගමනයක් නම් පාර්ලිමේන්තු ක්‍රමයක් මගින් රට අස්ථාවර වන්නේය යන්නයි. එහි අනෙක් පාර්ශ්වය විශ්වාස කරන දෙයක් නම් ජනාධිපති ක්‍රමයන් අනිවාර්යයෙන්ම ප්‍රජාතන්ත්‍ර විරෝධී බවයි. නමුත් ඇත්තම තත්ත්වය නම් පාර්ලිමේන්තු ක්‍රමය නිසා රටවල් අස්ථාවර නොවන බවත්, එසේම ජනාධිපති ක්‍රමය හැමවිටම අත්තනෝමතික නොවන බවත්ය. මේ දෙපිරිසගේ ඇත්තේ අවධානයන් දෙකක් බව පැහැදිලිය. එනම් එක කොටසක් රාජ්‍යයේ ස්ථාවරභාවය අපේක්ෂා කරන අතර අනෙක් පිරිස ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදීභාවය අගය කරති. එහෙත් රටක් ලෙස අප සාධනය කර ගත යුත්තේ මෙයින් කුමන හෝ එකක් නොව දෙකමය. ඒ නිසා අප සකසා ගත යුත්තේ රට උපරිමයටම ස්ථාවර කරන නමුත් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ගුණයෙන් හීන ආණ්ඩුක්‍රමයක් හෝ උපරිමයෙන්ම ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී නමුත් ස්ථාවරභාවයෙන් ඉතා අඩු ආණ්ඩුක්‍රමයක් නොව ඒ දෙකේම මනා වූ තුලනයක් සහිත එකකි.

ජනාධිපතිතුමයි, ජනරාල්වරු විසිපහකුයි හිටියොත් මීට වඩා හොඳ නැත්ද?

පසුගිය දස වසරක පමණ කාලය පුරා කුම කුමයෙන් වර්ධනය වූ මේ අදහස වඩාත්ම උදෙසාගීමත් ලෙස ඉදිරිපත් වූයේ පසුගිය ජනාධිපතිවරණයත්, මහමැතිවරණයත් අතර කාලය තුළය. මෙයින් ප්‍රකාශයට පත්වන්නේ පවත්නා දේශපාලන ක්‍රමය පිළිබඳව මේ රටේ ජනතාව තුළ කාලයක් තිස්සේ ගොඩ නැගී ඇති පිළිකුල සහ අවිශ්වාසය බව පැහැදිලිය. නමුත් පාර්ලිමේන්තු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයට විකල්පයක් ලෙස හමුදා ආණ්ඩුවක් යෝජනා කිරීම එක අතකින් නිෂ්චලය; අනෙක් අතට හයානකය. හමුදා ආණ්ඩුවලින් දියුණු වූ රටක් නැති තරම්ය. එය පුළුල්ව තොවන්නේ ජාතික ආරක්ෂාව ඇති කිරීමේ විශේෂිත කාර්යය සඳහාම දැඩිව පුහුණු කර ඇති හමුදාවකින් ඔවුන්ගේ පුහුණුවට හා දැනුමට කිසිසේත්ම අදාළ නැති ආර්ථික, සෞඛ්‍ය, අධ්‍යාපන, පරිපාලන හෝ දේශපාලන වැනි වෙනත් කටයුතුවල සාර්ථකත්වයක් බලාපොරොත්තු විය නොහැකි නිසාය. එසේම ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ගැන අපට කුමන විවේචන හා දුක්ගැහවිලි තිබුනත්, කුමන තත්ත්වයක් යටතේ වුව ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය, හමුදා පාලනයකට වඩා හැම අතින්ම යහපත් බව ලෝක අත්දැකීම් පැහැදිලිව පෙන්වා දෙයි.

මානව අයිතිවාසිකම් ඕනෑද?

අපේ රටේ සමහරුන් අතර මානව අයිතිවාසිකම් පිළිබඳව විශාල විරෝධයක් දක්නට ලැබේ. ඔවුන්ගෙන් කොටසක් කියන්නේ මානව හිමිකම් යනු අපේ දෙයක් නොව බටහිර සංකල්පයක් බවයි. තවත් අය කියන්නේ ඒවා රකින්නට යාමෙන් සංවර්ධන ගමන අඩාල වන බවයි. එසේම ජාතික ආරක්ෂාව සහතික කිරීමේ කාර්යයේදී ද මානව හිමිකම් බාධාවක් වන බව තවත් මතයකි. මේ යුගයේ අන් බොහෝ දේට මෙන්ම මානව හිමිකම් සංකල්පයටත් බටහිර මූලයක් තිබෙන බව ඇත්තය. නමුත් එමගින් පුද්ගල ගරුත්වය හා මානව නිදහස සහතික කිරීමට කර ඇති අද්විතීය දායකත්වය නිසා අප සෙවිය යුත්තේ එහි මූලය නොව එහි උපයෝගීතාමය වටිනාකමය. ආර්ථික තර්කය දෙස බැලූ විට කිව හැක්කේ කොමියුනිස්ට් රටවල් මානව හිමිකම් නැතිවත් ආර්ථික දියුණුව අත්පත් කර ගැනීමට අපොහොසත් වූ බවයි. ඒ නිසා සංවර්ධනය වෙනුවෙන් තීරණාත්මක වන්නේ නිවැරදි ආර්ථික ප්‍රතිපත්තිය වනා හුදු අධිකාරිවාදී පාලනයක් නොවන බව පැහැදිලි වේ. තවත් බොහෝ දෙනෙක් මානව හිමිකම්වලට එරෙහි ස්ථාවරයක් ගෙන තිබෙන්නේ, සිංගප්පූරුව වැනි රටවල ආර්ථික සාර්ථකත්වයට ඒවායෙහි දක්ෂිණාංශික අධිකාරිවාදී පාලනය හේතු වූ බව පෙන්වා දෙමිනි. ඒනයේ දැවැන්ත වර්ධනය පවා ඔවුන්ගේ එම තර්කයට අනුකූලය. නමුත් මීට පෙරත් කියා ඇති පරිදි අප සංවර්ධනය දෙස බැලිය යුත්තේ ඒකමානීය ආර්ථික දැක්මකින් නොව ප්‍රශස්ථ මනුෂ්‍යයා පිළිබඳ සාකච්ඡා දෘෂ්ටියකිනි. සංවර්ධනයේ සිට ආරක්ෂාව දක්වා වූ සියලු ජාතික ඉලක්ක අප ජය ගත යුත්තේ පුද්ගල පැවැත්ම හා ගරුත්වය හැකි තාක් දුරට ආරක්ෂා කර ගනිමිනි. මානව හිමිකම් කෙරෙහි විරෝධය දක්වන සමහරු උපහාසයෙන් අසන්නේ මානව හිමිකම් කන්නදැයි කියාය. ඊට පිළිතුරක් ලෙස මානව හිමිකම් නැති වූ විට කන්න පවා නැති විය හැකි බව අවශ්‍යනම් කිව හැකිය. ඒනය තුළ නිදහස් ජනමාධ්‍ය හා අදහස් ප්‍රකාශ කිරීමේ නිදහස පැවතියේ නම් කෝටි ගණනාවකගේ ජීවිත අහිමි වූ ඒන මහා සාගතය වළකා ගැනීමට ඉඩ තිබූ බව විද්වත්හු පෙන්වා දෙති. එනම් එසේ වූයේ නම්, ඒන සමාජවාදී ආණ්ඩුව විසින් ක්‍රියාත්මක කරමින් තිබූ "මහා පිම්මක් ඉදිරියට" ව්‍යාපෘතියේ අසාර්ථකත්වය පිළිබඳ ඇත්ත තත්ත්වය රජයටත්, පිටස්තර සමාජයටත් හෙළිදරව් වීමට ඉඩ තිබූ බවත් ඒ අනුව එම වැඩපිළිවෙල නවතා දැමීමට ඉඩ තිබූ බවත්ය. ඒ අනුව මානව අයිතිවාසිකම්, මානව නිදහස හා ගරුත්වය අරභයා පමණක් නොව මිනිසුන්ගේ භෞතික පැවැත්ම අරභයා ද තීරණාත්මක බව කිව හැකිය.

මෙසේ ඇසිය හැකි ප්‍රශ්න තව බොහෝ ගණනක් තිබේ. වැදගත් වන්නේ සත්‍යයන් යැයි අප තදින් විශ්වාස කරන බොහෝ දේ එසේ නොවිය හැකි බව තේරුම් ගැනීමය. අපට අනාගතය සඳහා වූ අලුත් හා නිර්මාණශීලී අදහස්ද, අලුත් හා ප්‍රායෝගික මාවත්ද සොයා ගත හැක්කේ, එබඳු ගල් ගැසුණු හා පුප්භියත්වයට ඔසවා තැබුණු, සුපුරුදු හා පැරණි අදහස්, විවෘත සංවාදයන්ට බඳුන් කිරීමෙන් පමණකි. මේ උත්සාහය එබඳු සංවාදයක් සඳහා ආරම්භයක් ලබා දීමටය.

05. සම්මුතියට ප්‍රවේශයක්

ජනරජය

ශ්‍රී ලංකාව සඳහා වන ප්‍රශස්ථම ආණ්ඩුක්‍රමයක් සඳහා වන සම්මුතියක් සඳහා සියළුම දේශපාලන පක්ෂ සහ විවිධ සමාජ සංවිධාන කටයුතු කළ යුතුය.

ජනරජ ක්‍රමය තුළත් එසේම ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ආකෘතිය තුළත් ලෝකය පුරාම පාහේ දැකිය හැකි ගැටළුවක් වන දේශපාලන බලය දරන බහුතර ජන කණ්ඩායම සහ ආගමික හා වාර්ගික සුළුතරයන් අතර ඇතිවන නොඑකඟතා සහ ගැටුම් හැකිතාත් දුරට සමනය කළ හැකි ව්‍යවස්ථාමය සම්මුතීන් වෙත එළැඹීමට වහා පියවර ගත යුතුය.

යුද්ධය අවසන්ය. ඒ බව අප තේරුම් ගත යුතුය. යුද සමයේ ඇති වූ ආවේගයන්, වේදනාවන්, වෛරයන් පමණක් නොව සමහර න්‍යායන් සහ කතිකාවන් පවා සාම සම්පතක් ලෙස පෙන්වන නැති විය හැකි බව අප තේරුම් ගත යුතුය. යුද්ධය අතීතයට එක් කොට, අනාගතය සඳහා වෙනත් ප්‍රවේශයක් ගැනීම සඳහා වූ සබුද්ධිකඛව හා නිර්භීතඛව අපට තිබිය යුතුය. එහිදී සුළු ජාතීන් වෙත සහනශීලී වීමේ විශේෂ වගකීමක් බහුතරය වන සිංහලයන්ට ඇත. පශ්චාත් යුද සමයක ජනවාර්ගික මිත්‍රත්වය සඳහා අතභාවය පූර්ව කොන්දේසියක් වන්නේ වියයි. එම සහනශීලීත්වය දේශපාලන හා සාමාජීය යන අංශ දෙකෙන්ම ප්‍රදර්ශනය විය යුතුය.

භාෂා ප්‍රශ්නය විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ ජනවාර්ගික සාමයට කර ඇති නිශේධනීය බලපෑම නිවැරදිව වටහා ගනිමින්ද, එසේම ඕනෑම පුරවැසියෙකුට සිය භාෂාවෙන් කටයුතු කිරීමට ඇති මානුෂීය අයිතිය පිළිගනිමින්ද, දැන් ව්‍යවස්ථාවෙන් සහතික කර ඇති රාජ්‍ය භාෂා පිළිබඳ ප්‍රතිපාදන ප්‍රායෝගිකව ද ක්‍රියාත්මක වන බවට සහතික විය යුතුය.

දැනට සිංහල, දෙමළ දේශපාලන අභිලාශ සම්බන්ධයෙන් ප්‍රායෝගිකව බල පවත්නා ව්‍යවස්ථාමය සම්මුතිය වන්නේ පළාත් සභා ක්‍රමයයි. කවුරු කැමති වුවත්, අකමැති වුවත් සත්‍යය වියයි. මෙහිදී සිංහල ජනතාව තේරුම් ගත යුතු වන්නේ, එක අතකින් දේශීය හා ජාත්‍යන්තර සාධක සැලකූ විට පළාත් සභාවන්හි බලය අඩු කිරීමට කිසිම ඉඩක් නැති බවත්, අනෙක් අතට පළාත් සභා ක්‍රමය මගින් මේ රට බෙදී වෙන් වී යාමේ ඉඩක් නොමැති බව පසුගිය දශක තුන තුළ පැහැදිලි වී ඇති බවත්ය. ඒ අනුව ව්‍යාප්ත දේශප්‍රේමීත්වයේ බොරු පොරොන්දුවලට නොරැවටීමට තරම් සිංහලයන් බුද්ධිමත් විය යුතුය. එසේම දෙමළ ජනතාවද, ප්‍රයෝගිකව ක්‍රියාත්මක වන මේ සම්මුතිය භාර ගැනීමට සූදානම් විය යුතුය.

රාජ්‍යයේ ස්ථාවරභාවය හා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය යන ප්‍රධාන අවශ්‍යතා දෙක අතර තුලනයක් ඇති කර ගැනීමේ මාවත් සොයා ගත යුතුය. ශක්තිමත් සහ නිදහස් රාජ්‍යයක් ගොඩ නගා ගැනීම සඳහා ඒ දෙකම සම්පූර්ණ විය යුතු බව පිළිගත යුතුය. පාර්ලිමේන්තු හෝ ජනාධිපති යන කුමන ආණ්ඩුක්‍රමය වුව ඒ තුලනය රැකෙන පරිදි සකසා ගත යුතුය.

රාජ්‍යයේ ස්ථාවරභාවය හා ආර්ථික සංවර්ධනය සඳහා ඇති කෙරෙන ව්‍යවස්ථාමය ප්‍රතිපාදන මගින් විධායක අත්තනෝමතිකත්වයක් ඇති නොවන බවට වග බලා ගත යුතුය.

මානව අයිතිවාසිකම් සහ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය වෙනුවෙන් ඇතිකරන ව්‍යවස්ථාමය ප්‍රතිපාදන, රාජ්‍යයේ ශක්තිමත්භාවය හා ජාතික ඒකමිතීන් බිඳින, එනම් පාලනය හා පිළිවෙල දුර්වල කරන තැනකට පත් නොවන බවට වග බලා ගත යුතුය.

බන්ධනාත්මක බලයක් නැතත්, මානව හා සමාජ සංවර්ධනය අරමුණු කර ගත් රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති මූලධර්ම මාලාවක් ව්‍යවස්ථාවට ඇතුලත් කිරීම මගින්, පුද්ගල සංවර්ධනය හා යහපැවැත්ම කෙරෙහි රාජ්‍යය සතුව ඇති යුතුකම් පිළිබඳ පාරාමිතීන් ඇති කර ගත යුතුය.

නීතිය සහ අධිකරණය

අධිකරණය ස්වාධීන විය යුතුය. එනම් පහළ අධිකරණ සඳහා බඳවා ගැනීමේදී ශක්තිමත් තෝරා ගැනීමේ ක්‍රියාවලියක් ඇති කර ගැනීමත්, එසේම එයින් පසුව ඔවුන්ගේ උසස්වීම් ජ්‍යෙෂ්ඨත්වයට මුල් තැන දෙන ආකාරයෙනුත් සිදු විය යුතුය. එසේම ඔවුන්ගේ කාර්යක්ෂමතාව ද, විද්‍යාත්මක ක්‍රමවේද අනුව ඇගයීමට ලක්කර වය ද උසස් වීමේ ක්‍රියාවලියේදී සලකා බැලිය යුතුය.

අධිකරණය අපක්ෂපාතී විය යුතුය. එසේම කාර්යක්ෂම විය යුතුය. මේ කරුණු දෙක අධිකරණය කෙරෙහි මහජන විශ්වාසය තහවුරු කර ගැනීමට අත්‍යවශ්‍ය බව අවබෝධ කර ගත යුතුය.

ජාතික ආරක්ෂාව

ජාතික ආරක්ෂාව පිළිබඳව ප්‍රමාණවත් අවධානයක් නොමැති වීමෙන් අපේ රට කෙටිකාලීන හා දිගුකාලීන මහා ව්‍යසනයන්ට ගොදුරු වූ බව තේරුම් ගනිමින් ජාතික ආරක්ෂාව සිය උපරිමයෙන්ම සහතික කිරීමට රජය හැමවිටම උත්සාහ කළ යුතුය.

ආරක්ෂක අංශ සහ බුද්ධි අංශ දේශපාලනිකරණයෙන් මුදවා, ඒවායේ කාර්යය වූ ජාතික ආරක්ෂාව සහතික කිරීම සහ ආපදා අවස්ථාවකදී සහායක සේවා ඉටු කිරීම පමණක් බවට පත්කළ යුතුය.

මේ රටේ ප්‍රමාණයට, ආර්ථික හැකියාවට හා අවශ්‍යතාවට නොගැලපෙන ලෙස ආරක්ෂක හමුදාව සංඛ්‍යාත්මකව පුළුල් කිරීමේ ක්‍රමය වෙනුවට, වය නවීන යුගයට ගැලපෙන සුහුරු හමුදාවක් බවට පරිවර්තනය කිරීම කළ යුතුය. එසේම අපේ රටේ තුගෝලීය පිහිටීම සැලකිල්ලට ගනිමින් නාවික හමුදාවට හා ගුවන් හමුදාවට මීට වඩා ප්‍රමුඛත්වයක් දිය යුතුය.

විදේශ ප්‍රතිපත්තිය

එක අතකින් අපේ රටේ ප්‍රමාණය හා හැකියාවන් එසේම අනෙක් අතට ලෝක බල දේශපාලනයේ ස්වභාවයත් තේරුම් ගනිමින්, හැකිතාක් දුරට ලෝක බලවතුන්ගේ ගැටුම්වලට මැදිහත් නොවන ආකාරයෙන්, අපේ ජාතික අභිලාශ වෙනුවෙන් පමණක් කටයුතු කරන, මධ්‍යස්ථ විදේශ ප්‍රතිපත්තියක් ඇති කර ගත යුතුය.

අපගේ රාජ්‍ය තාන්ත්‍රික සේවාව, ඥාති සංග්‍රහයේ හා මිත්‍ර සංග්‍රහයේ තෝතැන්නක් වනු වෙනුවට කුසලතාවට මුල්තැන දෙන සේවාවක් බවට පරිවර්තනය කර ගත යුතුය.

ආර්ථිකය

ධනෝත්පාදනයේ ආකෘතිය, තරඟකාරී වෙළඳපොල ක්‍රමය බව පිළිගත යුතුය. නමුත් සංවර්ධනය වූ අන් රටවල ප්‍රයෝගිකව සිදු වූ පරිදි අවශ්‍ය ක්ෂේත්‍ර සඳහා උපායමාර්ගික රාජ්‍ය මැදිහත්වීම් කළ යුතුය.

සම්පත්වල හා ශ්‍රමයේ නිරපේක්ෂ වාසිය හා සාපේක්ෂ වාසිය පිළිබඳ මහා විශ්ලේෂණයකින් පසුව ශ්‍රී ලංකාව සිය කෘෂි, කර්මාන්ත හා සේවා අංශ සම්බන්ධ ප්‍රතිපත්තීන් නැවත සකස් කර ගත යුතුය.

නිෂ්පාදන සාධක ලාභදායී කිරීමෙන් අපට තවදුරටත් ආයෝජන කැඳවා ගත නොහැකි බව වටහා ගත යුතුය. එසේම අපට ලෝක වෙළෙඳපොළේ ඉඩ ප්‍රස්ථාව ඇත්තේ සරල භාණ්ඩ නිෂ්පාදනය කිරීමෙන් නොව, සංකීර්ණ භාණ්ඩ නිෂ්පාදනයෙන් බවත් තේරුම් ගනිමින්, ශ්‍රී ලංකාව නවෝත්පාදනය හා දැනුම පදනම් කරගත් ආර්ථිකයක් වෙත පරිවර්තනය කළ යුතුය.

සාගරය යනු අප අඩුවෙන්ම අවධානය යොමු කර ඇති ආර්ථික ක්ෂේත්‍රයක් බව තේරුම් ගත යුතුය. ජීව සම්පත් නෙලා ගැනීම, අජීව සම්පත් නෙලා ගැනීම, භාණ්ඩ හා මගී ප්‍රවාහනය සහ සමුද්‍රීය ආරක්ෂණ හා සමුද්‍රීය පරිසර ආරක්ෂණ යන අංශ හතර යටතේම අප සාගරයට යොමු විය යුතුය.

අපේ රටේ දළ දේශීය නිෂ්පාදිතයෙන් 52% ක් හා ශ්‍රමිකයන්ගෙන් 45% නියෝජනය වන්නේ සුළු හා මාධ්‍ය පරිමාණ කර්මාන්ත ක්ෂේත්‍රයේ බැවින් ඒවා සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රාග්ධනය, දැනුම, පුහුණුව, තාක්ෂණය, වෙළෙඳපොළ සබඳතා පමණක් නොව සමාජ ආරක්ෂණ ක්‍රමයක රැකවරණය ද ලබා දීමට ක්‍රියා කළ යුතුය.

කෘෂිකර්මය

අපේ රටේ ඇති සීමිත ඉඩම් ප්‍රමාණය සහ අධික ජනගහනය සැලකිල්ලට ගනිමින් ද එසේම කෘෂි තාක්ෂණයේ ඇති වී ඇති විප්ලවීය පරිවර්තනයන් හඳුනා ගනිමින් ද, අපේ ආහාර සුරක්ෂිතතාව සහතික කරන හා අපට විදේශ වෙළෙඳපොළට යොමු විය හැකි වන ආකාරයේ නවීන කෘෂිකර්මයක් ඇති කර ගත යුතුය.

100% ක් කාබනික වැනි අප්‍රායෝගික ව්‍යාපෘති වෙනුවට කෘෂි රසායනිකවල ප්‍රමිතිය උසස් මට්ටමෙන් ආරක්ෂා කර ගැනීමටත්, ඒවායෙහි ඵලදායීතාව සහ ප්‍රතිවිපාක පිළිබඳව නිරන්තර විද්‍යාත්මක පර්යේෂණ කිරීමටත්, ගොවීන්ට අවශ්‍ය දැනුම හා පුහුණුව ලබා දීමටත් කටයුතු කළ යුතුය. විදෙස් රටවල් මත ඇති පරායත්තතාව අඩු කර ගැනීම සඳහා රට තුළම රසායනික පොහොර සහ ඖෂ නිපදවීම ඉහළ නැංවීමට පියවර ගත යුතුය.

ලෝකයේ බොහෝ රටවල කෘෂිකර්මය සඳහා සහනාධාර ලබා දෙන බව අප බොහෝ විට අමතක කරන කරුණකි. ඒ නිසා ගොවියන් ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහාත්, ආහාර සුරක්ෂිතතාව ඇති කර ගැනීම සඳහාත් අවශ්‍ය මට්ටමින් පොහොර සහනාධාරය වැනි ඒවා ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය. එසේම සංරක්ෂිත සතුන් හැරුණු විට කෘෂිකර්මයට හානිකරන සතුන්ගේ ගහණය පාලනය කිරීමට පියවර ගැනීම කළ යුතුය.

ගොවීන් හා පාරිභෝගිකයන් ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා අනම්‍ය මිල පාලන හා සහතික මිල ක්‍රමයන් වෙනුවට වෙළෙඳපොළ තොරතුරු සුලබ කිරීම සහ සමූපකාර ලෙස සුළු ගොවීන් සංවිධානය වීමට දිරිමත් කිරීම කළ යුතුය. රජය මැදිහත් විය යුත්තේ වෙළෙඳපොළ යාන්ත්‍රණයන් අසාර්ථක වන විට පමණකි.

ශ්‍රී ලංකාවේ සංස්කෘතික සංවේදනයන් සැලකිල්ලට ගනිමින්, කිරි, බිත්තර හා මාංශ නිෂ්පාදනය සඳහා සුදුසු ප්‍රදේශ හඳුනාගෙන ඒ සඳහා දිරි ගැන්වීම හා අවශ්‍ය දැනුම හා පුහුණුව ලබා දීම කළ යුතුය.

තිරසර සංවර්ධනය

දැනට ප්‍රචලිතව ඇති පරිසරය හා සංවර්ධනය එකිනෙකට ප්‍රතිවිරුද්ධ ද්වන්ධයක් වශයෙන් දැකීම වෙනුවට, මානව පැවැත්ම හා යහපැවැත්ම උදෙසා අවශ්‍ය භෞතික තත්ත්වයන්, ස්වභාවික පරිසරය සමග ඒකාත්මිකතාවයකින් පවත්වාගෙන යා යුතුය යන තිරසාර සංවර්ධන ප්‍රතිපත්තිය ජාතික සංවර්ධන ප්‍රවේශය බවට පත්කර ගත යුතුය.

පරිසරය පිළිබඳ ආදානග්‍රාහී ප්‍රවාදයන්හි සහ ජනප්‍රිය සටන් පාඨයන්හි නොඇලී අවස්ථාවෝචිත සහ ප්‍රයෝගික ආකාරයෙන් පරිසර සංරක්ෂණය දෙස බැලිය යුතුය. හිතූමතේ කරන සංවර්ධනයන් හා විලාසිතාමය පරිසරවාදයන් වෙනුවට, ජාතික භෞතික සැලසුම් ප්‍රතිපත්තියකට අනුව සංවර්ධන කටයුතු පෙළ ගැස්වීම මගින් සංවර්ධන ඉලක්ක ජයගන්නා අතරතුරම පාරිසරික සමතුලිතතාව ද සුරක්ෂිත කර ගත හැකිය.

ඒ අනුව විධිමත් ජාතික භෞතික සැලසුමකට අනුව සංරක්ෂිත සහ සංරක්ෂණය කළ යුතු ප්‍රදේශ හඳුනා ගනිමින් ඒවායේ ආරක්ෂාව වෙනුවෙන් දැඩි නීති පැනවිය යුතුය. ජාත්‍යන්තරව පිළිගත් දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ සම්මුතීන්ට අනුකූල වන ලෙස බලශක්ති සහ නාගරීකරණ හා ජනාවාස සැලසුම් සැකසිය යුතුය. ජලය දූෂණ වැළැක්වීම, ජල සංරක්ෂණය හා පාංශු සංරක්ෂණය සඳහා නීතිමය මෙන්ම ප්‍රයෝගික ක්‍රියාදාමයන් ද අත්‍යවශ්‍යය. කසල කළමනාකරණයට ජාතික අධිකාරියක් පිහිටුවිය යුතුය.

මානව සංවර්ධනය

ශ්‍රී ලංකාව මානව සංවර්ධනය අතින් සුවිශාල ජයග්‍රහණ අත්කර ගත් රටකි. ඒ නිසාම අපගේ අධ්‍යාපන හා සෞඛ්‍ය ආකෘතීන් කාර්ය සාධනය අතින් සාර්ථක යැයි පිළිගත යුතුය. ඒ අනුව අප කළ යුත්තේ මෙතෙක් අප ලබා ගෙන ඇති ජයග්‍රහණ රැකෙන පරිදි, ඒ ක්‍රමයන්හි අඩු පාඩු මකා ගනිමින් ඉදිරියට ගමන් කිරීමයි.

පිරිවැයට සාපේක්ෂව ඉතාමත්ම කාර්යක්ෂම ආකෘතියක් ලෙස ශ්‍රී ලංකාවේ සෞඛ්‍ය සේවය, ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය ඇතුළු ජාත්‍යන්තර සංවිධානවල ප්‍රශංසාවට ලක්ව ඇත. එසේම බොහෝ සෞඛ්‍ය දර්ශකවලින් ශ්‍රී ලංකාව සිටින්නේ විශිෂ්ට ස්ථානයකය. මේ නිසා පවත්නා සෞඛ්‍ය ආකෘතිය රැකගනිමින්ම එහි මතු වී ඇති සමහර දුර්වලතාවලට පිළියම් සෙවීම අපේ ප්‍රතිපත්තිය විය යුතුය.

ප්‍රධාන වෛද්‍ය ක්‍රමයට පරිබාහිරව ඇති නියම ආයුර්වේද හා දේශීය වෛද්‍ය ක්‍රම සහ වෙනත් පිළිගත් වෛකල්පිත වෛද්‍ය ක්‍රම සඳහා අවශ්‍ය රාජ්‍ය අනුග්‍රහය ලබා දෙමින් ඒවා වැඩිදියුණු කොට ඒවායෙහි සේවය ජනතාවට ලබා දීමට කටයුතු කළ යුතුය.

අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයෙහි ප්‍රධානතම ප්‍රශ්න දෙක වන්නේ දරුවන්ට හොඳ පාසලක් ලබා ගැනීමට දෙමව්පියන්ට ඇති බලාපොරොත්තුවත්, එසේම විශ්වවිද්‍යාලයකට ඇතුළත් වීමට ශිෂ්‍යයන්ට ඇති අපේක්ෂාවත් තෘප්ත කරන්නට රාජ්‍යය අසමත් වී තිබීමත්ය. එනම් අධ්‍යාපන අපේක්ෂාවන් හා ඉඩප්‍රස්ථාවන් අතර ඉතා පුළුල් පරතරයක් තිබීමයි.

පාසල්වල පළමු ශ්‍රේණියට ඇතුලත් කර ගැනීමට ඇති වී ඇති තරඟයන් එසේම දරුවන්ට ළමා විය අහිමි කරන්නක් බවට පත් වී ඇති 5 ශිෂ්‍යත්වයේ තරඟකාරීත්වයත් අඩු කිරීමට නම්, මධ්‍යම පන්තියේ අභිලාෂයන්ට ගැලපෙන ආකාරයේ පාසල් පද්ධතියක් ව්‍යාප්ත කළ යුතුය.

විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපන ඉඩප්‍රස්ථා පුළුල් කළ යුත්තේ ජාතික අවශ්‍යතා, අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මකභාවය සහ සමාජ සාධාරණත්වය සුරක්ෂිත වන පරිදිය. ඒ අනුව දියුණු රටවල විශ්වවිද්‍යාල ආකෘතිය වූ ලාභ අපේක්ෂා නොකරමින් විශ්වවිද්‍යාල පවත්වාගෙන යාම අපගේ ද ආකෘතිය විය යුතුය. රාජ්‍ය විශ්වවිද්‍යාලවල ඉඩ පුළුල් කරමින්, දිස්ත්‍රික් කෝටා ක්‍රමය නිසා හෝ ජාත්‍යන්තර පාසල්වල අධ්‍යාපනය ලැබූ නිසා හෝ සුදුසුකම් නොලබන ශිෂ්‍යයන්ට, පුනරාවර්තන ඒකක වියදම වැනි සහන ගාස්තුවකට රාජ්‍ය විශ්වවිද්‍යාල වරම් ලබා දිය යුතුය.

සංස්කෘතික මිනිසෙකු ගොඩ නැගීම

අප සමාජය සතුව සංස්කෘතික ශක්තියක් ඇතිවාක් මෙන්ම සමාජය පෙළන සංස්කෘතික ගැටළු රාශියක් ද පවතින බව අප තේරුම් ගත යුතුය. සංස්කෘතිය මතුපිට අර්ථයෙන් තේරුම් ගැනීම, සංස්කෘතියක මූලධර්මවාදය හා ප්‍රවණ්ඩත්වය, සංස්කෘතික සාධකය කෙරෙහි දක්වන ආන්තික සැලකිල්ල හා සංස්කෘතික විරෝධය සහ සංස්කෘතිය ප්‍රවර්ධනය කෙරෙහි රජය සාමාන්‍යයෙන් දක්වන දෙවන පන්තියේ සැලකිල්ල ආදිය වීවාය.

සංස්කෘතික මිනිසෙකු ගොඩ නැංවීම රාජ්‍යයේ වගකීමක් බවට පත් විය යුතුය. සංස්කෘතික මිනිසෙකු යනුවෙන් අප හඳුනා ගත යුත්තේ තමන්ගේ සංස්කෘතියට ගරු කරන හා වය ආරක්ෂා කරන අතරම වය විවාරාත්මක පරීක්ෂාවන්ට ලක්කිරීමට සූදානම් වූත් එසේම අනෙකුත් සංස්කෘතීන්ට ගරු කිරීමට සූදානම් වූත්, සියළු විශිෂ්ට මානව සංස්කෘතික ජයග්‍රහණ සමග සුහද මට්ටමෙන් බැඳීමට ශක්තියක් සහ විවෘතභාවයක් දක්වන්නා වූත්, තමා ජීවත්වන සමාජයේ ආර්ථික, දේශපාලන හා සාමාජික ක්‍රියාකාරකම් සඳහා භාවමය හා බුද්ධිමය අභිමානයකින් යුතුව සම්බන්ධ විය හැකි වූත්, මානව ගරුත්වය, සාධාරණත්වය හා නිර්ප්‍රවණ්ඩත්වය තම දෛනික ගුණාංග කරගත්තා වූත් සතුව සිතින් ජීවත් වන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පුරවැසියෙකි. එවැන්නෙකු ගොඩ නැගීම රජයේ වගකීමක් විය යුතුය.

එසේ වුවත් රජය, සංස්කෘතිය හා සම්බන්ධ විය යුත්තේ වය නිර්ණය කරන අධිකාරී බලයක් වශයෙන් නොව පොදු ජන සංස්කෘතික ක්‍රියාකාරකම්වලට නිදහසේ මතු වීම සඳහා අවශ්‍ය කරන භෞතික සහ අනෙකුත් පහසුකම් සපයන්නෙකු වශයෙනි. රටේ සංස්කෘතික අභිවෘද්ධිය වෙනුවෙන් දැනුවත් පුරවැසියන් සහ සංවිධාන මෙතෙක් ඉදිරිපත් කර තිබෙන සහ අනාගතයේ දී ඉදිරිපත් කරන යෝජනා හා අදහස්වලට ගරු කරමින් පොදු ජන සහභාගීත්ව සංස්කෘතික ක්‍රියාමාර්ග සැලැස්මක් වෙනුවෙන් දේශපාලන, පරිපාලන සහ මූල්‍ය පිටුබලය ලබා දීම රාජ්‍යයේ වගකීම විය යුතුය.

පුරවැසියා හා සමාජය විසින් සංස්කෘතිය පරිහරණය කළ යුතු වන්නේ, මිනිස් ජීවිතය සීමා කරනා සිර මැදිරියක් ලෙස නොව වය නන් අයුරින් ප්‍රබුදුවන්නා වූ විවෘත භූ දර්ශනයක් ලෙසිනි. යහපත් සමාජ, ආර්ථික හා දේශපාලන ක්‍රමයක් නිර්මාණය කිරීමේ දී එම සමාජය සතු සංස්කෘතික උරුමයෙන් ලැබෙන පිටිවහල ඉතා විශාලය. ඒ සඳහා එම සංස්කෘතික උරුමය විවාරාත්මකව පරීක්ෂාවට ලක් කර ගනිමින් සාධනීය උරුමයන් සංරක්ෂණය කර ප්‍රවර්ධනය කිරීමත්, නිශේධනීය අංග පැකිලීමකින් තොරව බැහැර කිරීමත් අත්‍යවශ්‍යයෙන්ම කළ යුතුය.

**බලාපොරොත්තු
අතහැර නොගනිමු**

ගොඩ එමු ගොඩ නගමු

අපගේ වෙබ් අඩවියට පිවිසීමට
QR කේතය පරිලෝභනය කරන්න